

Plats och tid: Stora Srudion Funkishuset Valdemarsvik , 2020-01-07 , 08:15:00

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Nr	Ärende	Föredragande och ca tid
1	Öppnande av sammanträdet	
2	Godkännande av dagordningen	
3	Information kommunstyrelsen a) Region Östergötland b) RTÖG c) Rapport från Integrationsrådet d) Rapport från de kommunala råden e) Redovisning av medborgarservice f) Rapport från förra företagsbesöket g) Redovisning av besparingsarbetet h) Verksamhetsplan i) Björkbacken j) Barnkonventionen blir barnrättslag k) Övrig information	 Monika Hallberg Monika Hallberg, Sven Stengard kl. 08:30 Monika Hallberg, Sven Stengard Sven Stengard Maria Skarin kl 11:30
4	Månadsuppföljningar 2019	Sven Stengard
5	Kommunens låneramar 2020	Sven Stengard
6	Riktlinjer för äldreomsorg	Marie Schmid kl 09:30
7	Riktlinjer för exploateringsavtal	Aline Eriksson kl 09:45
8	Riktlinjer för markanvisningar	Aline Eriksson
9	Riktlinjer för exploateringsredovisning	Aline Eriksson
10	Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019-2023	Monika Hallberg

11	Ändring av förbundsordning RTÖG §75 & ändring av överenskommelse RTÖG §76	Monika Hallberg
12	Motion - servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen	Karin Pettersson kl. 10:15
13	Reglemente sociala myndighetsnämnden	Monika Hallberg
14	Reglemente kommunstyrelsen - revidering	Monika Hallberg
15	Skolsamverkan Öst, Linköpings universitet	Caroline Hedvall kl 11:00
16	Digitaliseringsplan	Caroline Hedvall
17	Delegationsbeslut	
18	Meddelanden	
19	Frågor	
20	Avslutning av sammanträde	

Ted Starkås (S)
Ordförande

Frida Andersson
Sekreterare

(1)

Nämnd.2019.10

Öppnande av sammanträdet

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

(2)

Nämnd.2019.9

Godkännande av dagordningen

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

(3)

Nämnd.2019.4

Information kommunstyrelsen

a) Region Östergötland

b) RTÖG

c) Rapport från Integrationsrådet

d) Rapport från de kommunala råden

e) Redovisning av medborgarservice

f) Rapport från förra företagsbesöket

g) Redovisning av besparingsarbetet

h) Verksamhetsplan

i) Björkbacken

j) Barnkonventionen blir barnrättslag

k) Övrig information

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

(3)

Nämnd.2019.4

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

(4)

KS-SA.2019.32 040

Månadsuppföljningar 2019

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Sven Stengard

0123-191 24

sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning, November 2019

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten för November månad och lägger denna till handlingarna.

Sammanfattning

För november månad redovisar verksamheterna en prognos på sammanlagt -17,8 mnkr. Finansierings prognos är -3,0 mnkr. Detta ger ett prognostiserat resultat på -7,6 mnkr, varav jämförelsestörande -10,4 mnkr. Detta är en förbättring med 1,4 mnkr jämfört med oktober prognosen.

Prognos, driftbudgeten, Mnkr

Mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamheterna	482,6	500,4	- 17,8
Finansiering	-495,8	-492,8	-3,0
Summa (årets resultat)	13,2	-7,6	-20,8

Prognos, investeringsbudget, Mnkr

Tkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar	36,9	32,4	+4,5

På investeringsbudgeten prognostiseras det fortfarande en hög nyttjandegrad. Vid november månads utgång hade inte 20 mnkr utnyttjas av budgeten.

Ärendebeskrivning

Mnkr netto	Budget	Utfall 30/11	Prognos avvikelse
Service och administration	23,5	22,2	-1,9
Kommunchef med stab	8,8	9,1	+ 0,5
Stöd och omsorg	217,9	209,1	-5,9
Barn, utbildning och arbetsmarknad	166,6	161,3	-8,5
Samhällsbyggnad och kultur	45,1	46,2	-2,0
Räddningstjänst Östra Götaland	7,1	6,6	0
Politisk verksamhet	5,4	4,9	0
Summa verksamheterna	474,4	459,4	- 17,8

Skillnader jämfört med föregående prognos (Oktober)

Service och administration

Enheten beräknar ett resultat som är -0,5 mnkr sämre än i förra prognosen. Dels beror det på att ekonomienhetens överskott blir något lägre än tidigare prognos och dels på ytterligare kostnadsökningar inom kostverksamheten avseende lokaler och transporter.

Kommunchef med stab

Prognosen är 200 tkr bättre än föregående prognos och beror på att näringslivsverksamheten och ledning beräknas bli bättre än tidigare

Stöd och omsorg

Prognosen är oförändrad

Barn, utbildning och arbetsmarknad

Prognosen är oförändrad

Samhällsbyggnad och kultur

Prognosen är 1,7 mnkr bättre än föregående och beror till absolut största delen på ett oväntat stort överskott på VA-intäkterna. Exklusive den avgiftsfinansierade verksamheten är underskottet fortfarande i storleksordningen -4,4 mnkr.

På investeringsbudgeten redovisas ett överskott på 4,5 mnkr. På sektor Samhällsbyggnad och kultur uppgår överskottet till 2,3 mnkr varav 1,5 mnkr är hänförliga till VA-verksamheten. Övriga överskott beräknas till totalt 2,2 mnkr och avser framförallt IT-investeringar och inventarier.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Sven Stengard
Ekonomichef

Beslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

(5)

KS-SA.2019.102 045

Kommunens låneramar 2020

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Sven Stengard
0123-191 24
sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Kommunens låneramar 2020

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att nyupplåning får ske under 2020 om totalt 55,0 miljoner kronor samt att lån får omsättas om totalt 36,3 miljoner kronor.
2. Kommunstyrelsen beslutar under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut att bemyndiga ekonomichef Sven Stengard att för kommunens räkning nyupplåna maximalt 55,0 miljoner kronor samt att omsätta totalt 36,3 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunens finanspolicy beslutar kommunfullmäktige om ram för kommunens upplåning respektive år.

Behovet av nyupplåning för 2020 bedöms uppgå till 55 mnkr. Detta består av två poster:

- Beslutad upplåning i budget 2020, 30 mnkr
- Beslutad ej verkställd upplåning i budget 2019, 25 mnkr, KF § 134, 2018-12-17.

Därutöver förfaller 36,3 mnkr av kommunens befintliga lån till betalning under året och måste omsättas i sin helhet.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Sven Stengard
Ekonomichef

Beslutet skickas till
<Här skrivs till vem beslutet ska skickas>

(6)

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Stöd och Omsorg KS-SO

Anna-Lena Udenius

0123-19100

anna-lena.udenius@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens stöd- och
omsorgsutskott

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen.

Ärendebeskrivning

Sektor stöd och omsorg har arbetat fram en riktlinje för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen. Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna möjlighet att anpassa sina insatser. Rätten till bistånd regleras enligt Socialtjänstlagen 4 kap. 1§:

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker och likvärdig utredning samt behovsbedömning. Beslut om insatser ska fattas enligt samma bedömningsgrunder, oavsett vem som fattar beslutet. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan utan utgår från grundläggande principer i socialtjänstlagen. Insatserna ska präglas av helhetssyn och kontinuitet samt att den enskildes egna resurser tas tillvara, dvs insatsen ska utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

I riktlinjen finns gulmarkerade avsnitt som specifikt synliggör olika ställningstaganden.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Marie Schmid
sektorchef

Riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen

Antagen av XX:XXX-XX-XX

Senast reviderad: XXXX-XX-XX

Giltig från och med: XXXX-XX-XX

Dokumentansvarig: Kommunchef alt. Sektorschef

1. Inledning

1.1. Syfte

Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna möjlighet att anpassa sina insatser. Rätten till bistånd regleras enligt Socialtjänstlagen 4 kap. 1§:

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker och likvärdig utredning samt behovsbedömning. Beslut om insatser ska fattas enligt samma bedömningsgrunder, oavsett vem som fattar beslutet. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan utan utgår från grundläggande principer i socialtjänstlagen.

Insatserna ska präglas av helhetssyn och kontinuitet samt att den enskildes egna resurser tas tillvara, dvs insatsen ska utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

Dessa riktlinjer inkluderar inte insatser till personer med behov av stöd från socialpsykiatri.

1.2. Målgrupp

Riktlinjerna avser insatser till personer som har behov av stöd och omvårdnad i sin dagliga livsföring. Insatser som behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom hjälp från kommunen.

1.3. Värdegrund

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen gäller alla kommuner och verksamheter som utför äldreomsorg enligt socialtjänstlagen. Värdegrunden bygger på att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att uppnå det behöver äldreomsorgen bland annat värna och respektera den enskilda personens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och anpassning till den enskilda personen. Äldre personer ska bland annat, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp ska ges.

Sektor stöd och omsorg i Valdemarsviks kommun har en lokalt formulerad värdegrund som tillsammans med den nationella utgör grunden för den lokala äldreomsorgen.

Figur 1 Bild av kommunens värdegrund

1.4. Rehabiliterande förhållningssätt

Ett rehabiliterande förhållningssätt har sin utgångspunkt i ett salutogent synsätt och innebär att då en person får insatser beviljade ska stödet utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan. Personalen finns med som stöd i de dagliga aktiviteterna i det hen inte klarar själv. Vid för mycket hjälp kan konsekvensen annars bli att den enskilde blir mer passiv och därmed tappar funktioner och färdigheter som hen faktiskt har.

Ett rehabiliterande förhållningssätt är därmed en central utgångspunkt i såväl bedömning av behov som utformandet av insatserna. Arbetssättet förtydligas också via en nära samverkan med rehabiliteringspersonal som redan vid behovsbedömningen kan bidra i att synliggöra alternativa utförande av sysslor och hjälpbehov.

1.5. Språk

Då en person inte behärskar det svenska språket, har en hörselnedsättning eller en språkstörning/talskada ska myndigheter vid behov anlita tolk. Verksamheten ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan

tillgodogöra sig den information som lämnas. Såvida inte en fullständig förståelig kommunikation kan säkerställas på annat sätt bör auktoriserad tolk anlitas.

1.6. Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare

Äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan ibland ha behov av stöd från någon form av legal företrädare. Legal företrädare kan innebära godmanskap eller förvaltarskap enligt föräldrabalken.

En god man samråder med och ger råd och stöd till den enskilde för dennes beslut. En god man arbetar på den enskildes uppdrag och i dennes intresse och har bara rätt att agera med den enskildes samtycke. Om det inte är tillräckligt med en god man, kan tingsrätten besluta om att tillsätta en förvaltare. Förvaltaren har ensam rätt att bestämma och den enskilde saknar då rättskapacitet inom förvaltarens uppdrag. Den enskilde kan dock ha rätt att själv disponera inkomster tex lön, gåva, arv som inte omfattas av förvaltarskapet. Olika uppdrag som god man och förvaltare skiljer sig åt och det specifika uppdraget framgår av tingsrättens eller överförmyndarens beslut.

Som alternativ till ovanstående kan den enskilde ge fullmakt till någon att företräda hen i frågor som rör den enskilde tex bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Den enskilde har rätt att anlita ombud vid kontakter med myndigheter. Även anhöriga kan fungera som ombud. Ombud ska ha fullmakt, som kan vara muntlig eller skriftlig. En fullmakt slutar gälla omedelbart om den återkallas av någon av parterna. Anhöriga har ingen laglig rätt att företräda den enskilde om den inte är sökandens formella ombud eller legala företrädare (god man eller förvaltare). Anhöriga kan dock lämna information om den enskildes situation som en del av utredningen samt ta del av annan information som framkommit om den enskilde samtycker till detta.

Enligt 5 kap 3 § socialtjänstförordningen är socialnämnden skyldig att till överförmyndare anmäla behov av om god man eller förvaltare behöver förordnas för någon.

1.7. Barn

Om det finns barn i den enskildes hushåll ska barns rättigheter enligt Barnkonventionen alltid beaktas. Med barn avses alla som är under 18 år. I vissa fall, särskilt om barnen är små, kan det innebära att omfattningen av insatser eller utförandet av insatserna delvis bestäms utifrån beaktande av barnens bästa. Att det finns små barn i hushållet kan t.ex. innebära att det finns särskilda skäl att välja en verkställighetsform som tillgodoser barnets behov av kontinuitet.

1.8. Våld i nära relationer

Individer som utsätts för hot och våld ska särskilt uppmärksammas utifrån de behov som de har. Det är viktigt att dessa frågor tas på största allvar och att alla har kunskap om på vilket sätt de ska arbeta med frågor om utsatthet för våld, hot och annan brottslighet.

1.9. Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre

I Valdemarsviks kommun finns möjlighet att få hemtjänstinsatser via förenklat beslutsfattande. Detta avser idag insatserna trygghetslarm, matdistribution, promenad och hjälp med stödstrumpor. För hjälp med stödstrumpor krävs att den enskilde har ett egenvårdsintyg utfärdat av hälso- och sjukvården. I insatser med förenklat beslutsfattande är det av betydelse att utgå från ett rehabiliterande förhållningssätt i syfte att bibehålla eller återta den egna förmågan. Erbjudandet om förenklat beslutsfattande gäller för personer 75 år eller äldre.

2. Lagstiftning

Myndighetsutövningen följer de lagar och föreskrifter som finns för området. Aktuell lagstiftning, vars innehåll tolkas med hjälp av förarbeten och praxis, går därför före vad som eventuellt anges i dessa riktlinjer. Att tolka lag är ofta en grannliga uppgift då en individuell bedömning alltid måste göras i ärenden som rör enskilda. Dessa riktlinjer ska ses som ett komplement till gällande lagstiftning, författningar och föreskrifter. Riktlinjerna är normgivande för biståndsbedömningen och bedömningen av insatsernas omfattning och ska inte åsidosättas om inte lag eller föreskrift säger annat.

2.1. Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen reglerar socialtjänstens verksamhet i sin helhet. Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialtjänsten ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap. Personer som har behov av stöd och omvårdnad kan ansöka om detta i form av bistånd.

2.1.1. Rätt till bistånd

Vid bedömning om den enskilde har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen används begreppet skälig levnadsnivå och den enskilde har rätt till bistånd om:

- behov föreligger
- behovet inte kan tillgodoses på annat sätt
- biståndet behövs för att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

2.1.2. Rätten att ta ut avgifter

Kommunen får ta ut avgifter för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i vård- och omsorgsboende och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader och avgiftens storlek beror på vilka insatser som är beviljade samt vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Kommunfullmäktige beslutar om avgiftstaxa som revideras årligen. För mer information om avgifter se dokumentet

"Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen".

2.1.3. Skyldighet att anmäla missförhållanden (lex Sarah)

I socialtjänstlagen finns bestämmelser som innebär att alla medarbetare inom socialtjänsten är skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden som de upptäcker i verksamheten (lex Sarah). Ett misstänkt missförhållande eller risk för missförhållande ska rapporteras och utredas enligt rutiner upprättade av kommunen. En utredning ska inriktas på vad som blivit fel, varför det blev fel och vad som kan göras för att förhindra att det händer igen. Ett missförhållande eller risk för missförhållande som är allvarligt anmäls alltid till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som är tillsynsmyndighet för verksamheter inom socialtjänstområdet.

2.1.4. Rapportering av ej verkställda beslut

Biståndsbeslut som kommunen meddelar ska verkställas inom skälig tid. Kommunen rapporterar kontinuerligt till IVO om ett beslut inte verkställs inom tre månader från det att beslutet är fattat. IVO kan utreda skälen till att kommunen inte har verkställt beslutet. Vad som är skälig tid får bedömas från fall till fall. Om ingen godtagbar anledning finns till att beslutet inte verkställts kan IVO ansöka hos förvaltningsrätten om att kommunen ska åläggas att betala särskild avgift. Den särskilda avgiften fungerar som en sanktion för bristande verkställighet.

2.1.5. Ledningssystem för kvalitet

Den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd enligt LSS ska ha ett ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Med kvalitet avses att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och andra föreskrifter för verksamheten samt beslut som har meddelats med stöd av sådana.

2.2. Förvaltningslagen

All handläggning ska utgå från förvaltningslagens bestämmelser. Lagen anger rättigheter och skyldigheter för myndigheten och enskilda. Det är även förvaltningslagen som reglerar rätten till överklagande av ett beslut. Förvaltningslagen lagstiftar om allmän serviceskyldighet vilket innebär att upplysningar ska lämnas. Handläggaren är också skyldig att ge vägledning, råd och annan hjälp till enskilda i frågor som rör verksamhetsområdet. Varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och effektivt som möjligt utan att säkerheten blir eftersatt.

3. Handläggning

3.1. Ansökan och utredning

När kommunen genom en ansökan eller på annat sätt får kännedom om att en enskild kan vara i behov av insatser enligt socialtjänstlagen ska handläggare skyndsamt inleda en utredning. Det vanligaste är att en utredning inleds genom ansökan från den enskilde själv. I ansökan ska den enskilde ange de behov som hen inte själv kan tillgodose. Biståndshandläggaren ska skyndsamt, inom en vecka, från att ansökan inkommit ta kontakt med den sökande. Vid nyansökan (som inte avser insatser enligt förenklad biståndsbedömning) ska handläggaren göra hembesök hos den enskilde. Vid alla nyansökningar, där det inte är uppenbart obehövt, ska även rehabiliteringspersonal delta, detta för att bidra till att livssituation och behovet av insatser utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

I de fall som uppgifter inkommer från någon annan än den enskilde själv kan handläggaren ta kontakt med den som uppgifterna berör för att utröna om det finns behov av insatser.

Vid all handläggning ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Utredningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge ett tillfredsställande underlag för beslut, men inte var mer genomgripande än vad som är nödvändigt för utredningens syfte. Utredning och bedömning ska bygga på en helhetssyn och utföras i dialog med den enskilde och hens närstående.

3.2. Bedömning

Varje bedömning görs utifrån en individuell prövning. Individuell prövning innebär att en utredning och bedömning av den sociala situationen och behovet av stödinsatser utifrån den enskildes funktionsnedsättning görs. Hänsyn tas till vilket övrigt samhällsstöd som ges samt kravet på skäliga levnadsvillkor. För att utreda behovet kan det vara aktuellt att inhämta underlag i form av läkarintyg, ADL-bedömning (aktiviteter i dagliga livet) eller liknande. Allt underlag till utredningen inhämtas med den enskildes samtycke. Om samtycke till informationsinhämtande inte ges kan det ge en negativ påverkan på möjlighet att göra adekvat bedömning och därmed leda till avslag på ansökan. Alla handlingar från extern part (t ex läkarutlåtande) som den enskilde inte har sett, ska kommuniceras från handläggare till den enskilde. Se vidare i avsnitt Att bedöma behov.

3.3. Beslut

En enskild som inkommit med en ansökan har alltid rätt att få ett beslut. Beslutet kan innebära att insatser beviljas eller avslås, helt eller delvis. Av beslutet ska det framgå vad den enskilde ansökt om, vilka insatser som beviljats, omfattning, för hur lång tid beslutet gäller samt information om rätten att överklaga. Beslutet ska vara utformat så att den enskilde lätt kan förstå vad det innebär. Avslag ska motiveras. Befogenhet för handläggare att fatta beslut finns reglerat i delegationsordning för sektor stöd och omsorg. Alla beslut ska vara skriftliga och hanteras skyndsamt, handläggningstiden varierar beroende på utredningens omfattning. Besluten ska normalt vara tidsbegränsade med undantag för

vissa insatser. Tidsbegränsade beslut tas som längst på ett år. Alla beslut ska följas upp och omprövas när beslutet löper ut eller om behovet hos den enskilde förändras.

3.4. Överklagan

Om den enskilde är missnöjd med ett beslut som kommunen fattat bör hen alltid höra av sig så fort som möjligt. Beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen 4 kap 1 § kan överklagas hos förvaltningsrätten. När en överklagan inkommit ska den omgående skickas till aktuell domstol. Om den enskilde önskar ska handläggaren bistå med hjälp till att överklaga. Ett överklagande av ett beslut måste ha inkommit till kommunen inom tre veckor från det att den enskilde tog del av beslutet, annars avvisas överklagandet. Överklagandet ska vara ställt till förvaltningsrätten och bör innehålla en beskrivning av varför den enskilde är missnöjd med beslutet.

Verkställigheten av ett beslut kan normalt inte överklagas, men i vissa fall kan den enskilde ha rätt att av domstol få prövat om hen uppnår skälig levnadsnivå genom den verkställighet som kommunen erbjuder.

3.5. Uppdrag till utförare

När beslut om insats har fattats ska en beställning formuleras till utföraren med en beskrivning av uppdraget. Omvårdnadsinsatser ska verkställas skyndsamt, dock senast inom tre dygn.

3.6. Uppföljning

För att garantera den enskilde en rättssäker handläggning bör alla beslut regelbundet följas upp. Biståndshandläggare ansvarar för att följa upp hur beviljade insatser utförs, att insatserna tillgodoser den enskildes behov av stöd och hjälp, att verkställigheten sker i enlighet med beslutet och med hänsyn till den enskildes inflytande. Viktiga underlag vid uppföljningen är beslutet samt upprättad genomförandeplan. Beslut om insatser som är tillsvidare följs upp minst en gång per år. Första gången ett beslut verkställs eller vid väsentligt förändrade behov kan anledning finnas att följa upp beslutet tidigare.

3.7. Förenklat beslutsfattande

Då den enskilde ansöker om insats via förenklat beslutsfattande görs bedömningen om hen är 75 år eller äldre samt önskar någon av de insatser som finns i det erbjudandet. Om så är fallet tas beslut om insats efter att handläggaren varit i kontakt med den enskilde. För detta beslut krävs inte hembesök. Handläggaren skickar beslut till den enskilde och beställning till utförare. Den enskilde får sedan kontakta utföraren för att tillsammans med dem planera för insatserna.

Om det vid kontakten visar sig att den enskilde har mer omfattande behov än vad som ryms i erbjudandet om förenklat beslutsfattande ska en sedvanlig utredning erbjudas. Det är då viktigt att informera den enskilde om skillnaden i detta.

3.8. Sommarvistelse

Den enskilde skall alltid garanteras omedelbar hjälp oavsett vilken kommun han eller hon befinner sig i. Bosättningskommunen ansvarar för stöd och hjälpinsatser även när en person tillfälligt vistas i en annan kommun, oavsett vistelsens längd.

Bosättningskommunen ansvarar då för utredning, kostnader, beslut och verkställighet. För att möjliggöra vistelsen för den enskilde kan vistelsekommunen på begäran bistå bosättningskommunen med utredning men också med verkställigheten av beslut om insatser, enligt 2a kap 6§ pkt 2 SoL. Vistelsekommunen kan behöva bistå genom att besöka det ställe som den enskilde kommer att vistas på. I de flesta fall bör det dock röra sig om en mindre behovsutredning, särskilt om vistelsen är återkommande. Den sökande kan behöva helt eller delvis andra insatser i till exempel sommarstugan än i sitt ordinarie boende.

Bosättningskommun ska ersätta vistelsekommun för kostnader med anledning av verkställighet som vistelsekommunen bistått med, när den enskilde som till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har behov av insatser för att kunna genomföra en kortare vistelse. Ersättningen betalas enligt bosättningskommunens ersättningsnivå för motsvarande insats, enligt 2a kap 7§ SoL.

4. Dokumentation

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Dokumentationen ska visa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Vid handläggning och genomförandet av insatser ska socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS följas. Föreskrifterna innebär att dokumentation ska ske fortlöpande där anges även vad som ska dokumenteras.

De uppgifter som behövs för att insatserna ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och säkert sätt ska i en beställning lämnas till den utförare som handhar det praktiska genomförandet av insatsen. Om den enskilde motsätter sig att en uppgift lämnas, och ingen annan sekretessbrytande grund för utlämnade av uppgifterna finns, kan information inte lämnas över till utföraren. Det kan t ex vara en information som är viktig för bedömningen av behovet men som inte relevant för utföraren att ta del av.

Då insatsen ska verkställas upprättas en genomförandeplan som syftar till att beskriva hur den enskilde önskar få insatserna utförda. Det är Äldrepedagog som tillsammans

med den enskilde och eventuellt närstående som upprättar planen. Genomförandeplanen följs sedan upp och revideras regelbundet.

5. Förebyggande åtgärder

5.1. Informationsskyldighet och uppsökande verksamhet

Kommunen ska genom uppsökande verksamhet upplysa om sin verksamhet och erbjuda grupper och enskilda hjälp (3 kap 4 § SoL). Genom uppsökande verksamhet kan äldre som inte har kontakt med äldreomsorgen få information om dess verksamheter. **Alla medborgare som under året fyller 80 år får ett informationsbrev om möjligheter till stöd från kommunen.**

5.2. Rehabiliterande förhållningssätt

I syfte att stärka personers behov av stöd och hjälp av mer omfattande karaktär är ett rehabiliterande förhållningssätt värdefullt. Ett rehabiliterande förhållningssätt bygger på ett salutogent synsätt och innebär att insatser/aktiviteter utformas så att den enskilde kan göra så mycket som möjligt själv. Detta för att bibehålla eller återta den egna förmågan och därmed senarelägga behov av mer omfattande insatser som t ex vård- och omsorgsboende.

5.3. Stöd till anhöriga

Anhörig är en person som inom familjen, släkten eller vänskretsen hjälper någon som på grund av sjukdom, ålder eller funktionsnedsättning inte längre klarar av vardagen på egen hand. Kommunen ska ge stöd och avlastning till dem som vårdar anhöriga/närstående. För anhöriga finns stöd i form av samtal, individuellt eller i grupp.

Stödet ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. Handläggaren ska uppmärksamma anhörigas behov av stöd och bistå anhöriga genom att informera om kommunens insatser samt om vilket utbud som kan erbjudas. Se också avsnitt 7.3. – 7.7.

6. Att bedöma behov

En bedömning av den enskildes behov görs av biståndshandläggaren utifrån den enskildes ansökan om hjälp och stöd. Det är med andra ord den enskilde själv som i ansökan (med handläggarens hjälp) ska definiera vilka behov som ska utredas. Behovet av insatser motsvaras av skillnaden mellan det bedömda funktionstillståndet och det avsedda. När behoven strukturerats upp utifrån de livsområden som aktualiserats gör handläggaren en bedömning av om sökandens behov är sådana att han eller hon behöver socialtjänstens hjälp.

Ansökta behov som kan tillgodoses på annat sätt ska leda till beslut om avslag. Även en begränsning i omfattning eller innehåll i förhållande till ansökan innebär att den enskilde har rätt till ett beslut om avslag. Om en ansökan avslås helt eller delvis ska handläggaren i sin bedömning motivera varför avslag meddelats.

Handläggaren ska föreslå insatser som tillgodoser de behov som utredningen synliggjort. Den enskilde har alltid rätt att avböja insatser som han eller hon inte vill ha. Insatser kan inte beviljas mot den enskildes vilja. Handläggaren och den enskilde behöver i dessa fall resonera vidare kring om det finns andra alternativa insatser som lämpligen kan tillgodose behoven. Handläggaren ska dokumentera den enskildes ställningstagande till förslag på insatser.

6.1. Skäliga levnadsvillkor

De insatser som beviljas ska tillförsäkra en skälig levnadsnivå. Begreppet skälig levnadsnivå har ingen exakt definition. Bedömningen av vilka insatser som behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå bedöms utifrån den tid och de förhållanden som just då råder, men också utifrån den enskildes egen situation och behov. Detta innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden. Vid bedömningen av vad som i det enskilda fallet ska ses som skäligt kan handläggaren vid tveksamhet söka stöd i rättspraxis, dessa riktlinjer samt vid gemensamma ärendedragningar.

6.2. Om behovet kan tillgodoses på annat sätt

Rätt till bistånd inträder först när den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sitt behov tillgodosett. Biståndshandläggaren ska t.ex. informera om frivilligorganisationer som erbjuder ledsagning och social samvaro. Handläggaren ska också informera om eventuella öppna träffpunkter som finns och om andra möjligheter till social samvaro utifrån den enskildes situation. Den enskilde har ett eget ansvar för sin situation och för sina livsval. Ibland kan det handla om att ansvaret ligger på annan huvudman, på annan person eller på den enskilde själv.

6.3. Avgränsning till hälso- och sjukvårdsinsatser

Åtgärder som endast kan utföras av viss behörig personal eller kräver viss utbildning eller mer omfattande instruktion, är uppgifter som kräver delegering av legitimerad sjuksköterska, arbetsterapeut eller fysioterapeut, och betecknas som hälso- och sjukvård. För att omvårdnadspersonal ska utföra sådana åtgärder krävs en delegering från ansvarig sjuksköterska. Sådana åtgärder är inte omvårdnadsinsatser enligt socialtjänstlagen och omfattas därför inte av biståndsbeslutet.

Om ansvarig inom hälso- och sjukvården bedömer att hälso- och sjukvårdsuppgifter kan utföras som egenvård kan insatser beviljas för egenvård. En förutsättning för att beviljas bistånd är i dessa fall att den enskilde själv klarar av att ta ansvar för uppgiften men behöver praktiskt hjälp. Behovet ska inte kunna tillgodoses på annat sätt.

För att bistånd för egenvårdsåtgärd ska kunna beviljas krävs

- intyg som visar att åtgärden bedömts som egenvård samt att den enskilde själv bedömts kunna ansvara för insatsen

Kontinuerlig samverkan och planering mellan chef, omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdsprofessioner säkerställer i hög grad en god omvårdnad.

6.4. Hushållsgemenskap

Makar har ett gemensamt ansvar för praktiska sysslor i hemmet enligt 1 kap 2 och 4 §§ äktenskapsbalken. Hemtjänsten ska inte ta över den icke biståndsbehövande makens/makans ansvar för skötseln av det gemensamma hushållet. Mer direkt personliga omvårdnadsbehov anses däremot inte ligga inom detta ansvar. Samma principer som för makar ska tillämpas för sammanboende par samt personer som av annan anledning delar hushåll. Det innebär att om flera personer delar hushåll, förutsätts de bidra efter förmåga till skötseln av hushållet. Om flera personer delar hushåll men behovet av insatser för praktiska sysslor ändå finns, bör samtliga personer i hushållet ansöka om sådant stöd. I dessa fall ska biståndsbeslutet delas mellan personerna i hushållet.

6.5. Husdjur

Socialtjänstlagen innebär endast rätt till bistånd för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Det innebär att den enskildes livsval i vissa fall inte omfattas av biståndsrätten. Endast i mycket sällsynta fall kan husdjur anses nödvändiga för den enskildes livsföring och därmed berättiga till bistånd. Utgångspunkten för den som bor hemma med husdjur är att ägaren har det fulla ansvaret för sitt husdjur. Det innebär att kommunen inte beviljar hjälp med t.ex. rastning av hundar, utfodring av djur eller liknande åtgärder som syftar till att tillgodose behoven hos husdjuret.

6.6. Ekonomihantering

Den som inte längre själv kan klara av att sköta sin ekonomi rekommenderas att använda autogiro när detta är möjligt. I de fall den enskilde har behov av hjälp vid uttag av kontanter ska hen hänvisas till butik som erbjuder kassaservice, eller bankomat för att själv göra uttag. Om det inte är möjligt för den enskilde att själv klara av sina ekonomiska göromål kan en ställföreträdare med fullmakt eller god man vara den enskilde behjälplig, se avsnitt 1.6 Företrädare för den enskilde – ombud, god man och förvaltare.

7. Bedömning av vanligt förekommande insatser

7.1. Allmänt

När den enskildes behov är utrett ska handläggaren presentera förslag på insatser som kan tillgodose hens behov.

Nedan beskrivs de insatser som är vanligast förekommande. Ibland behövs endast vissa moment i en insats för att tillgodose ett behov, och det är viktigt att tillvarata de förmågor som den enskilde fortfarande har. Vissa behov kan kräva flera olika insatser för att fullt ut tillgodoses. Utifrån nedanstående beskrivning av vad dessa insatser normalt innefattar, och i vissa fall även vad som normalt anses tillgodose en skälig levnadsnivå, bedömer handläggaren vilken eller vilka insatser som kan tillgodose den enskildes individuella behov. Eftersom insatserna ska utformas efter den enskildes behov kan hända att även en insats som inte beskrivs nedan bör beviljas. Om inte annat framgår av delegationsordningen tas sådana beslut av Social myndighetsnämnd.

Med syfte att effektivisera insatser med beaktande av såväl ekonomiska resurser som omtanke om den enskilde och miljön ska insatserna i den mån det är möjligt samordnas hos den enskilde. Det kan t ex innebära att personalen sätter på tvättmaskinen eller förbereder en enklare måltid vid ett besök för morgonhjälp.

7.2. Hemtjänst

Hemtjänst innebär i första hand hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. inköp av varor, ledsagning. Även i en situation där den enskilde saknar egen bostad (t ex bor på vandrarhem) kan hemtjänstinsatser beviljas.

7.2.1. Serviceinsatser

Med serviceinsatser menas insatser av ren servicekaraktär, där insatsen generellt sett inte är att anse som integritetskänslig. Vilka serviceinsatser som bör beviljas beror på den enskildes behov. En insats består av flera delmoment.

Inköp

Inköp kan beviljas för regelbundet återkommande inköp av dagligvaror. Hjälp med inköp av dagligvaror ska i första hand erbjudas genom internethandel, om inte detta är möjligt ska inköp ske i närmaste livsmedelsbutik med fullgott sortiment. Inköp beviljas upp till ett tillfälle per vecka. Insatsen kan även innefatta att planera veckans måltider, att skriva en inköpslista samt att plocka in matvaror i skåp. Om den enskilde ska följa med vid inköpen ska detta framgå av beslutet.

Apoteksärenden

Hjälp med apoteksärenden beviljas normalt en gång per månad.

Städning

Städning ska, utifrån den enskildes förmåga, alltid ske tillsammans med den enskilde. Städning omfattar upp till två rum och kök för ensamstående och upp till tre rum och kök för makar. Då ingår vanligtvis dammsugning, våttorkning av golv, dammtorkning samt rengöring av kök och badrum.

Det ingår inte i insatsen att klippa gräs eller utföra trädgårdsarbete, snöröjning, fönsterputsning, packning och flyttning, vedhuggning eller städning av balkonger, garderober och köksskåp. Det ingår inte heller flyttstädning.

Den som har en större bostad får själv ombesörja städandet av de extra ytorna, t.ex. genom att köpa tjänsten av annan. **Städning beviljas normalt varannan vecka.** För att beviljas extra städning krävs särskilda skäl, ibland styrkt av läkarintyg.

Tvätt och klädvård

Tvätt innebär hjälp med tvättning av kläder och sänglinne som normalt beviljas varannan vecka. Insatsen kan även innefatta att boka tvättid och att hänga upp, vika och lägga in den rena tvätten på plats i skåpen. Utgångspunkten är att den enskilde själv ska göra de moment av insatsen som hen klarar av. Insatsen innefattar inte hjälp med tvätt av mattor eller tunga överkast, och inte heller ingår det att få sin tvätt struken eller manglad.

Bäddning/renbäddning

Den som inte själv kan bädda sin säng kan beviljas daglig hjälp med detta. Renbäddning beviljas normalt varannan vecka. Den som har behov av renbäddning oftare, tex på grund av inkontinens, har rätt att däremellan få sängen renbäddad vid behov. Den som har insatsen renbäddning varannan vecka behöver alltså inte beviljas ytterligare renbäddning för att täcka eventuella tillfälligt uppkomna behov. Ett sådant behov hanteras istället genom biståndshandläggarens individuella bedömning av tidsåtgången för insatsen.

Matdistribution

Insatsen matdistribution innebär att färdiglagad matlåda dagligen levereras hem till den enskilde. Leveransen av matlådan är en hemtjänstinsats, men själva kostnaden för matlådan ingår inte i hemtjänstavgiften. Priset för matlådan är bestämt av kommunfullmäktige och framgår av kommunstyrelsens antagna dokument "Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen". Insatsen matdistribution syftar till att bidra till att den enskilde med god kost upprätthåller en god hälsa. **För att matdistributionen ska ha betydelse för den enskildes hälsa bör behovet uppgå till minst tre matlådor per vecka.**

Social samvaro

Insatsen social samvaro är en social aktivitet som ska tillgodose den enskildes behov av social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns. I bedömningen av om denna insats bör väljas för att tillgodose den enskildes behov ska den enskildes egna kontaktnät alltid vägas in. Utformningen av insatsen ska utgå från vad den enskilde själv vill göra. Det kan röra sig om en kopp kaffe och samtal, att lösa korsord eller läsa högt ur bok/tidning eller att utveckla det sociala nätverket. Den som bor tillsammans med annan eller har god kontakt med anhöriga/vänner bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av social samvaro tillgodosett genom dessa kontakter.

Omfattningen av insatsen beror på den enskildes situation och vilka andra sociala aktiviteter som den enskilde beviljats. Den som saknar ett eget socialt nätverk och inte har några andra sociala aktiviteter kan beviljas social samvaro varje vecka, om behovet finns. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att bryta social isolering, t.ex. ledsagning eller dagverksamhet, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov tillgodosett genom dessa insatser. Insatsen social samvaro gäller inte personer som lever i hushållsgemenskap.

Promenad

Insatsen utevistelse kan innefatta att hemtjänstpersonal går en promenad tillsammans med den enskilde eller på annat sätt stödjer den enskilde vid vistelse utomhus. Insatsen beviljas den som inte har möjlighet att på egen hand ta sig utanför bostaden. Den som har beviljats andra insatser som också syftar till att den enskilde ska få hjälp att komma ut utanför bostaden, t.ex. att följa med vid matinköp eller ledsagning, bör i normalfallet anses ha fått sitt behov av promenader tillgodosett genom dessa insatser.

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas i samband med apoteksärenden, besök hos frisör, fotvård eller liknande. Ledsagare kan beviljas endast om den enskilde inte själv (t.ex. genom färdtjänst eller sjukresor) kan ta sig till och från den tilltänka aktiviteten och det ska särskilt anges i beslutet om den medföljande ska stanna under hela aktiviteten.

Ledsagare till frisör, fotvård och liknande, i de fall tillgång till detta inte kan fås direkt i hemmet, beviljas i den omfattning behovet är sådant att den enskilde behöver aktiviteten för att uppnå skälig levnadsnivå.

7.2.2. Omvårdnadsinsatser

Med omvårdnadsinsatser avses insatser av mer integritetskänslig karaktär. Det kan röra sig om stöd eller hjälp med hygien och kläder, vid toalettbesök eller matning/stöttning i samband med måltider. Insatserna kan också vara av trygghetsskapande karaktär, t.ex. tillsyn eller möjlighet att genom trygghetslarm kunna påkalla behov av hjälp.

En insats kan bestå av flera delmoment. Biståndshandläggaren beviljar insatser utifrån den enskildes behov och bör i bedömningen utveckla vilka moment som den enskilde behöver stöd eller hjälp med men det är i utformandet av genomförandeplanen som det precisa stödet beskrivs. Omvårdnadsinsatser är särskilt integritetskänsliga och vid utförandet ska utföraren respektera den enskildes önskemål om hur en viss insats ska utföras.

Beredning av måltider

Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning, fram- och avdukning, servera, skära, dela och/eller mosa maten. Om den enskilde själv kan tillaga maten men behöver hjälp att diska efteråt beviljas beredning av måltider för momentet diskning. Beredning av måltider avser framför allt tillagning av frukost och mellanmål/kvällsmål.

När det gäller lunch/middagsmål bör den enskilde, om hen inte själv kan tillaga maten, i första hand hänvisas till att köpa matlåda eller färdigrätt. Beredning av måltider kan innefatta uppvärmning av sådan matlåda/färdigrätt, medan leveransen av lådan ingår i insatsen matdistribution. Den tillagningen avser enklare rätter. Enklare tillagningen av varm mat är avsedd att vara ett komplement till matlåda/färdigrätt och kan beviljas vid ett tillfälle per dag. Vid tillagningen kan mat beredas som räcker till mer än en måltid.

Måltidsstöd

Måltidsstöd innebär att den enskilde får stöd i samband med måltiden för att kunna tillgodogöra sig maten på ett bra sätt. Det kan handla om stöd eller hjälp med matning eller att den enskilde får sällskap under hela måltiden eller en stund i början för att stimulera lusten att äta.

På- och avklädning

Insatsen på- och avklädning beviljas när den enskilde behöver hjälp med att klä på eller av sig kläder. Detta kan framförallt vara vid uppstigning och sänggående men kan även vara aktuellt vid andra tillfällen på dygnet utifrån den enskildes behov. Det kan röra sig om hjälp med samtliga kläder eller bara vissa plagg. I de fall stödstrumpor ordinerats av läkare är det en hälso- och sjukvårdsinsats som endast kan beviljas om den är att anse som egenvård (egenvårdsintyg).

Personlig hygien (morgonhjälp/kvällshjälp)

Insatsen personlig hygien avser stöd eller hjälp med hygien exklusive dusch. Hjälp vid dusch beviljas som en egen insats. Hjälp med personlig hygien kan innebära hjälp med nedre hygien, munvård, rakning, kamning, klippning av fingernaglar, rengöring av glasögon och hjälp med att sätta på och byta batterier i hörapparat. I insatsen kan även ingå enklare rengöring av protes eller hjälpmedel. Skötsel av fötter beviljas inte.

Dusch

Innan insatsen dusch beviljas ska en ADL (aktiviteter i dagliga livet), bedömning göras för att se om och i vilken omfattning den enskilde behöver stöd.

Insatsen innefattar stöd eller hjälp i samband med dusch. I insatsen kan ingå stöd eller hjälp med att tvätta och torka håret samt att torka och vid behov smörja in kroppen.

Toalett

Hjälp med toalett innebär stöd eller hjälp vid toalettbesök, byte av inkontinensskydd och tömning av portabel toalett eller tömning av stomipåse eller uribag/kateterpåse samt personlig hygien i samband med detta. Insatsen kan även innefatta omläggning av stomi, byte av stomipåse och hantering av urinkateter eller uridom i de fall dessa åtgärder bedömts som egenvård (egenvårdsintyg).

Trygghetslarm

Trygghetslarm är en trygghetsskapande insats som kan beviljas den som annars känner sig otrygg i hemmet. Genom att larmet installeras kan den enskilde kalla på hemtjänstutförare vid t.ex. fallsituation. Insatsen beviljas inte till person som inte förstår eller förmår att använda trygghetslarmet. Om den enskildes behov förändras ska insatsen trygghetslarm omprövas. Det kan bero på förändringar i kognitiv förmåga eller att den enskilde behov av att larma är omfattande och att insatsen därmed inte är adekvat. En omprövning görs då för att se om andra insatser kan vara aktuella.

Hemtjänsten använder sig av ett elektroniskt låsvred för att öppna den enskildes dörr. Detta för att skapa större trygghet då hemtjänsten inte behöver hantera nycklar i vardagen. Hemtjänsten behöver dock en vanlig nyckel som säkerhet om låsvredet skulle vara ur funktion. Nycklar förvaras inlåsta på ett tryggt och säkert sätt.

Tillsyn – via telefon, kamera eller besök

Insatsen tillsyn är en trygghetsskapande insats som kan beviljas t.ex. om en person löper risk att falla i hemmet eller av hälsoskäl upplever otrygghet. Insatsen är främst avsedd för den som inte kan använda trygghetslarm. Tillsyn kan ske genom telefonkontakt och trygghetskamera eller besök hos den enskilde. Genom telefonservice eller att trygghetskamera installeras hos den enskilde kan hen få tillsyn utan att hemtjänstpersonalen kommer hem till den enskilde. Tillsyn via trygghetskamera kan ibland upplevas som mindre störande, särskilt under nattetid. På samma sätt kan tillsyn via telefonkontakt många gånger vara tillräcklig.

Som grund för tillsyn ska tekniska lösningar, som telefonservice eller trygghetskamera, alltid prioriteras som insats. Om detta är otillräckligt för den enskildes trygghet och säkerhet kan fysiska besök tillämpas.

Hemtjänst till barnfamilj

Enligt Föräldrabalken har vårdnadshavare ett långtgående ansvar för barnets personliga förhållanden och skall se till att barnets behov blir tillgodosedda och att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder, utveckling och övriga omständigheter. Hemtjänstinsatser kan därför ges till familjer där förälder, på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning, behöver praktisk hjälp med barnen och/eller med hemmets skötsel. Hemtjänstpersonalen ska dock aldrig överta ansvar för barn.

Tillfälliga insatser av hemtjänst

För den som har hemtjänst kan utökning beviljas, upp till två veckor, för insatser vid tillfällig sjukdom som influensa eller liknande. Enhetschef beslutar om detta.

7.3. Dagverksamhet

Insatsen dagverksamhet kan vara lämplig för personer med demenssjukdom för att stimulera till aktivitet, vilket kan bidra till att behålla befintliga sociala, psykiska och fysiska funktioner och därmed fördröja tidpunkten för inflyttning i vård- och omsorgsboende. Syftet kan även vara att avlösa anhöriga.

För att den enskilde ska beviljas dagverksamhet med inriktning mot demenssjukdomar ska demensdiagnos vara fastställd. I vissa fall kan plats beviljas tillfälligt i avvaktan på utredning och diagnos.

7.4. Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet kan beviljas enskilda som har en anhörig/närstående som vårdar den enskilde i hemmet. **Avlösning kan ges upp till 10 timmar per månad och är avgiftsfri.**

Avlösning i hemmet ska inte beviljas om brukaren har andra insatser beviljade som innebär att den anhörige har möjlighet att komma ifrån under en skälig sammanhängande tidsperiod.

7.5. Växelvård

Plats för växelvård kan utgöra en viktig tillfällig stödinsats för den enskilde i ordinarie boende och är ett komplement till stöd i hemmet. Växelvård kan vara aktuellt när en närstående vårdar den enskilde och behöver avlastning. Det ska bidra till att den enskilde kan bo kvar hemma i sitt ordinarie boende längre än vad som annars hade varit möjligt. Om behovet av växelvård överstiger två veckor per månad kan det vara lämpligt att handläggaren initierar en diskussion om och informerar om vård- och omsorgsboende.

- Kriteriet för att bevilja växelvård är behov av avlastning för anhöriga.

7.6. Trygghetsplats

Trygghetsplats kan beviljas personer med ett omfattande vård- och omsorgsbehov och som har en sammanboende anhörig i behov av avlastning.

Insatsen beviljas som ett rambeslut med totalt 48 dygn per kalenderår. Beslutet innebär att den enskilde kan, när hen så önskar, vistas på trygghetsplats under maximalt fyra dygn per tillfälle. Plats bokas av den enskilde eller anhörig direkt hos korttidsenheten. Bokning ska ske senast klockan 13.00 närmaste vardag innan personen avser att komma till trygghetsplatsen. Vid ett tillfälle per år får den enskilde boka en period om maximalt 7 dygn i sträck. Den enskilde får ha max två förbokade vistelser åt gången.

Möjligheten till insatsen trygghetsplats kan erbjudas i mån av plats. Beslut om trygghetsplats kan inte kombineras med växelvårdsplats.

7.7. Korttidsplats

Korttidsplats kan innebära en viktig tillfällig stödsats för den enskilde i ordinärt boende och kan vara ett komplement till stöd i hemmet.

- Vård i livets slutskede sker vanligen i den enskildes hem. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och hemsjukvårdsinsatser inte känner sig trygg med den vård och omsorg som ges i hemmet kan korttidsplats bli aktuellt i livets slutskede eller
- Den enskilde ska ha ett stort omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Det handlar om en helhetsbedömning där det framgår att den enskildes behov av vård och omsorg är så komplext att det tillfälligt inte kan tillgodoses i det ordinära boendet. Detta är undantagsfall, eftersom enskilda individer i regel alltid återhämtar sig bäst i den invanda miljön som finns i det egna hemmet.

Korttidsplats bör inte beviljas för att den enskilde tillfälligt inte kan vistas i sin egen bostad eller för att den enskilde saknar bostad.

7.8. Vård- och omsorgsboende

För att beviljas vård- och omsorgsboende bör den enskilde uppfylla ett eller flera av nedanstående kriterier.

- Den enskildes omvårdnadsbehov är stort över hela dygnet.
- Den enskilde har medicinska behov och stort behov av kontinuerlig närhet till personal.
- Den enskilde har oro orsakad av exempelvis psykisk ohälsa eller demenssjukdom som påverkar förmågan att fungera i ordinärt boende.

- De insatser som krävs för att tillgodose den enskildes behov i ordinärt boende är så kostsamma att behovet bättre och mer kostnadseffektivt tillgodoses i ett vård- och omsorgsboende.

För att få ett boende för personer med demenssjukdom krävs att en utredning gjorts och att demensdiagnos fastställts.

Tiden att verkställa beslutet kan variera, den enskilde ska dock alltid erbjudas en plats på vård- och omsorgsboende så snart det går. Den enskilde kan lämna önskemål om vilket boende som önskas. Önskemål tillgodoses när det är möjligt och det finns även möjlighet att stå kvar som sökande till ett önskat alternativ trots att personen flyttar in i ett erbjudet boende. I vissa fall är möjligheterna att välja boende kraftigt begränsat men i dessa fall förväntas den enskilde flytta in i det boende som erbjuds. När den enskilde får ett skäligt erbjudande om vård- och omsorgsboende och tackar nej görs en uppföljning av beslutet. Beslutet avslutas om behovet inte är aktuellt för stunden och den enskilde får ansöka på nytt när behovet är aktuellt igen. En uppföljning innebär att ta reda på om det finns andra insatser som den enskilde behöver istället.

7.8.1. Parboende

Den som beviljas vård- och omsorgsboende har rätt att, om båda vill det, fortsätta sammanbo med make eller sambo på boendet. Det gäller oavsett om make/maka sambo har behov av vård- och omsorgsboende. När den som innehar beslutet om vård- och omsorgsboende avlider har make/maka/sambo dock ingen rätt att fortsätta bo kvar på boendet, såvida hen inte bedöms vara i behov av sådant boende för egen del. Generellt ska kommunen ytterst tillse att erbjudandet tillgodoser den enskildes behov och tillförsäkrar en skälig levnadsnivå. Arbetsmiljön ska också säkerställas så att den enskildes behov av stöd kan tillgodoses. Det ska finnas plats för personalen att kunna hjälpa den enskilde och det ska finnas plats för hjälpmedel.

KS-SOU §65

KS-SO.2019.88

Riktlinjer för äldreomsorg

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen antar riktlinjer för handläggning och insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen.

Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts beslut

1. Riktlinjerna uppdateras med föreslagna ändringar.

Ärendebeskrivning

Socialtjänstlagen är en ramlag som ger kommunerna möjlighet att anpassa sina insatser. Rätten till bistånd regleras enligt Socialtjänstlagen 4 kap. 1§:

"Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv".

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare i arbetet med en rättssäker och likvärdig utredning samt behovsbedömning. Beslut om insatser ska fattas enligt samma bedömningsgrunder, oavsett vem som fattar beslutet. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan utan utgår från grundläggande principer i socialtjänstlagen. Insatserna ska präglas av helhetssyn och kontinuitet samt att den enskildes egna resurser tas tillvara, dvs insatsen ska utformas utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt.

Yrkanden och förslag

Ulla Wallering Fall (S) föreslår att p.3.1 får tillägget ordet skyndsamt för kontakt vid inkommen ansökan.

Torvald Karlsson (C) med instämmande av Ulla Wallering Fall (S) föreslår att vid p 3.3 tas skrivningen om sex veckors handläggningstid bort.

KS-SOU §65

KS-SO.2019.88

Torvald Karlsson (C) föreslår med instämmande av övriga ledamöter att p 7.2.1 ändras så att lydelsen om begränsning av promenad till en gång i veckan tas bort.

Beslutsunderlag

Skrivelse med förslag till beslut från sektor stöd och omsorg 2019-12-03.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten.

Justerare

.....

.....

(7)

KS-KcS.2019.90

Riktlinjer för exploateringsavtal

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 143

KS-KcS.2019.90

Riktlinjer för exploateringsavtal

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för exploateringsavtal.

Ärendebeskrivning

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Nya aktörer har påbörjat processer för ombyggnation av Sjöhuset och Stationshuset i Valdemarsvik, så att flera lägenheter kan byggas i attraktivt läge.

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det angeläget att skapa goda förutsättningar för fortsatta satsningar. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt underlättar för privata markägare och aktörer som vill bygga för framtiden i Valdemarsviks kommun.

Med exploateringsavtal kan kommunen reglera genomförande av en detaljplan i samarbete med en byggherre eller fastighetsägare gällande markområden som kommunen inte äger. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för exploateringsavtal. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet och transparens vad som gäller vid ett sådant exploateringsprojekt.

En utgångspunkt för tecknande av ett exploateringsavtal är att reglera överlåtelser av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt finansiering av anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser samt anläggningar för vattenförsörjning och avlopp som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Med föreliggande förslag till riktlinjer skapas en tydlighet och transparens i ärenden gällande exploateringsprojekt, vilket syftar till att underlätta för de aktörer som vill bygga och expandera i Valdemarsviks kommun.

Särskilda yttranden och uttalanden

Ted Starkås (S) uttalar att innan kommunstyrelsen bör miljö- och byggnämnden ha uttalat sig i ärendet.

KSAU § 143

KS-KcS.2019.90

Beslutsunderlag

Skrivelse från kommunchefen 2019-12-02.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten
Miljö- och byggnämnden

Justerare

.....

.....

MBN § 221

KS-KcS.2019.90

Initierare

Miljö- och byggnämnden

Ärende

Riktlinjer för exploateringsavtal

Miljö- och byggnämndens beslut

- Miljö- och byggnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Riktlinjer för exploateringsavtal.**

Ärendebeskrivning

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Nya aktörer har påbörjat processer för ombyggnation av Sjöhuset och Stationshuset i Valdemarsvik, så att flera lägenheter kan byggas i attraktivt läge.

Långsiktig planering och fortsatt utveckling

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det angeläget att skapa goda förutsättningar för fortsatta satsningar. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt underlättar för privata markägare och aktörer som vill bygga för framtiden i Valdemarsviks kommun.

Med exploateringsavtal kan kommunen reglera genomförande av en detaljplan i samarbete med en byggherre eller fastighetsägare gällande markområden som kommunen inte äger. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för exploateringsavtal. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet och transparens vad som gäller vid ett sådant exploateringsprojekt.

En utgångspunkt för tecknande av ett exploateringsavtal är att reglera överlåtelse av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt finansiering av anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser samt anläggningar för vattenförsörjning och avlopp som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

MBN § 221 forts.

KS-KcS.2019.90

Med föreliggande förslag till riktlinjer skapas en tydlighet och transparens i ärenden gällande exploateringsprojekt, vilket syftar till att underlätta för de aktörer som vill bygga och expandera i Valdemarsviks kommun.

Underlag

Riktlinjer för exploateringsavtal

Beslutet skickas till

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur, akten
Kommunstyrelsen

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Riktlinjer för exploateringsavtal

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta Riktlinjer för exploateringsavtal.

Ärendebeskrivning

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Nya aktörer har påbörjat processer för ombyggnation av Sjöhuset och Stationshuset i Valdemarsvik, så att flera lägenheter kan byggas i attraktivt läge.

Långsiktig planering och fortsatt utveckling

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det angeläget att skapa goda förutsättningar för fortsatta satsningar. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt underlättar för privata markägare och aktörer som vill bygga för framtiden i Valdemarsviks kommun.

Med exploateringsavtal kan kommunen reglera genomförande av en detaljplan i samarbete med en byggherre eller fastighetsägare gällande markområden som kommunen inte äger. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för exploateringsavtal. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet och transparens vad som gäller vid ett sådant exploateringsprojekt.

En utgångspunkt för tecknande av ett exploateringsavtal är att reglera överlåtelse av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt finansiering av anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser samt anläggningar för vattenförsörjning och avlopp som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Med föreliggande förslag till riktlinjer skapas en tydlighet och transparens i ärenden gällande exploateringsprojekt, vilket syftar till att underlätta för de aktörer som vill bygga och expandera i Valdemarsviks kommun.

Monika Hallberg
Kommunchef

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS

Aline Eriksson

0123-193 06

aline.eriksson@valdemarsvik.se

Mottagare

Miljö- och byggnämnden

Riktlinjer för exploateringsavtal

Förslag till beslut

1. Miljö- och byggnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Riktlinjer för exploateringsavtal.

Ärendebeskrivning

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Nya aktörer har påbörjat processer för ombyggnation av Sjöhuset och Stationshuset i Valdemarsvik, så att flera lägenheter kan byggas i attraktivt läge.

Långsiktig planering och fortsatt utveckling

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det angeläget att skapa goda förutsättningar för fortsatta satsningar. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt underlättar för privata markägare och aktörer som vill bygga för framtiden i Valdemarsviks kommun.

Med exploateringsavtal kan kommunen reglera genomförande av en detaljplan i samarbete med en byggherre eller fastighetsägare gällande markområden som kommunen inte äger. Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för exploateringsavtal. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet och transparens vad som gäller vid ett sådant exploateringsprojekt.

En utgångspunkt för tecknande av ett exploateringsavtal är att reglera överlåtelse av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt finansiering av anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser samt anläggningar för vattenförsörjning och avlopp som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Skrivelse med beslutsförslag

Med föreliggande förslag till riktlinjer skapas en tydlighet och transparens i ärenden gällande exploateringsprojekt, vilket syftar till att underlätta för de aktörer som vill bygga och expandera i Valdemarsviks kommun.

Underlag

Riktlinjer för exploateringsavtal

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Monika Hallberg
Kommunchef

Aline Eriksson
Plan- och byggchef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Förslag.

Exploateringsavtal – Valdemarsviks kommun

Utgångspunkter

I Valdemarsviks kommun tecknas exploateringsavtal och planavtal mellan kommunen och en byggherre eller en fastighetsägare i samband med detaljplaneläggning av mark som kommunen inte äger.

Byggherren eller fastighetsägaren står för den ekonomiska risken för planarbetet eftersom kommunen varken kan eller får ge löfte om att detaljplanen vinner laga kraft.

Kommunens kostnader för utbyggnad av allmänna platser och anläggningar finansieras av de byggherrar eller fastighetsägare som har nytta av detaljplanen.

Riktlinjerna är vägledande och kan frångås i enskilt fall om det finns särskilda skäl och om det krävs för att kunna genomföra en detaljplan på ett ändamålsenligt sätt.

Mål

Riktlinjerna ska bidra till transparens och ökad tydlighet som medverkar till att en mångfald av aktörer/exploatörer ska kunna genomföra projekt där exploateringsavtal ingår.

Vad är ett exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal är ett avtal för genomförande av en detaljplan mellan en kommun och en byggherre eller en fastighetsägare avseende mark som inte ägs av kommunen.

Det innebär att om kommunen äger den mark som regleras i ett avtal om genomförande av en detaljplan, så är avtalet per definition inte ett exploateringsavtal. Blandade avtal, med ömsesidiga markbyten mellan kommunen och privat markägare, kan också förekomma och i dessa fall blir reglerna om exploateringsavtal inte heller tillämpliga. I dessa avtal används riktlinjerna i tillämpliga delar.

Benämningen exploatör används fortsättningsvis i riktlinjerna som ett gemensamt begrepp för en byggherre eller en fastighetsägare.

Vad regleras i exploateringsavtalet

Exploateringsavtalet reglerar förutsättningarna och ansvarsfördelningen för kostnader och genomförande av en detaljplan. Exploateringsavtal reglerar även villkoren för marköverlåtelser mellan exploatören och kommunen. Det gäller främst överlåtelser av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt kommunens behov av kvartermark för kommunal service/allmän byggnad för t ex vård, skola m.m.

Innehållet i exploateringsavtal anpassas i varje enskilt fall för att på ett ändamålsenligt sätt kunna genomföra en detaljplan.

Det geografiska området som exploateringsavtalet reglerar definieras som ett exploateringsområde. Exploateringsområdets avgränsning beror på omfattningen av genomförandeåtgärder kopplade till detaljplanen. Omfattningen av ett exploateringsområde kan motsvara ett eller flera detaljplaneområden. Ett exploateringsområde kan även vara en mindre del av ett detaljplaneområde eller stäcka sig utanför detaljplaneområdet.

I exploateringsavtal regleras ansvar för utförande och finansiering av allmän plats och anläggningar för VA samt andra åtgärder inom ett detaljplaneområde. Exploateringsavtalet kan även reglera kostnader utanför det aktuella planområdet som är nödvändiga för att genomföra detaljplanen, till exempel avfarter eller andra investeringar i teknisk infrastruktur.

Även andra kostnader som är en nödvändig förutsättning för planens genomförande regleras i ett exploateringsavtal. Exempel på sådana frågor som kan regleras i ett exploateringsavtal är till exempel frågor om markföreningar, skydds- och säkerhetsåtgärder, bebyggelsens utformning, tidsplanering, kontroller och garantier för exploatörens åtaganden, lantmäteriförrättning, frågor om säkerheter och förfarande vid tvister, med mera.

I de fall det finns utarbetade gestaltungsprinciper för utbyggnaden av detaljplanen kopplas de till exploateringsavtalet. Genom hänvisning i exploateringsavtalet knyts även för projektet relevanta politiskt beslutade dokument, policy och planer.

Vad regleras i planavtalet

I planavtalet förbinder sig exploatören att betala kostnaden för detaljplanen inklusive nödvändiga utredningar. Kommunens gällande riktlinjer och strategier ligger till grund för planarbetet. För kommunens arbete med planärendet debiteras nedlagd tid enligt i förväg överenskommet budgetpris. Kostnaden utgår från av kommunfullmäktige antagen plan- och bygglovtaxa.

Kostnader för externt utförda utredningar betalas normalt av exploatören. Kostnader för externt utförda utredningar som kommunen upphandlat, externa kopieringskostnader, fastighetsförteckning och annonskostnader vidarefaktureras till exploatören utan administrativt påslag.

Byggherren står därmed den ekonomiska risken för planarbetet eftersom kommunen varken kan eller får ge löfte om att detaljplanen vinner laga kraft.

Under vilka förhållanden avser kommunen ingå exploateringsavtal

Förutsättningar för tecknande av exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal tecknas med exploatören i samband med detaljpaneläggning.

Exploateringsavtal tecknas bland annat i de fall detaljpaneläggningsen innebär komplexa genomförandefrågor, behov av överlåtelse av mark för allmän plats eller allmän byggnad, behov av att reglera ekonomiska åtagande som inte täcks av kommunala taxor med mera.

Utgångspunkten för tecknande av ett exploateringsavtal är att reglera överlåtelser av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser samt finansiering av anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser samt anläggningar för vattenförsörjning och avlopp som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras.

Vid ändring av bestämmelser i en befintlig detaljplan som innebär begränsade kommunala åtaganden för allmän plats eller Va-anläggningar krävs inte alltid att ett exploateringsavtal tecknas. Åtgärden kan då hanteras genom planuppdrag och planavtal.

Inom vilka geografiskt avgränsade områden avser kommunen att ingå Exploateringsavtal

Kommunen avser ingå exploateringsavtal inom alla kommundelar och i varje geografiskt område när det krävs för att säkerställa genomförandet av en detaljplan. Det kan gälla geografiskt avgränsade områden med såväl enskilt eller kommunalt huvudmannaskap, inom verksamhetsområden för kommunalt VA, eller områden inom eller utanför tätorter.

Vilka åtgärder och kostnader avser kommunen att få täckning för

Om kommunen är huvudman för allmän plats ansvarar kommunen för utbyggnaden av allmänna platser och anläggningar. Kommunens krav på utformning och standard på gator, vägar och annan allmän platsmark beskrivs i exploateringsavtalet. Kommunens kostnader för utbyggnad av dessa platser och anläggningar inom detaljplaneområdet samt nödvändiga åtgärder utanför planområdet för att kunna genomföra detaljplanen ska täckas av exploatören via exploateringsavtal.

I kommunens kostnader för iordningställande av allmänna platser ingår kostnad för markförvärv/marklösen, förprojektering/projektering, anläggande, byggherrekostnader, konstnärlig utsmyckning med mera. I samband med etappvis utbyggnad inom ett och samma detaljplaneprogram ska exploatören genom exploateringsbidrag bidra ekonomiskt. Exploateringsbidraget kan gälla både genomförda och framtida allmänna platser och anläggningar som anges i ett detaljplaneprogram. Motsvarande gäller även för allmänna platser och anläggningar som anges i fördjupad översiktsplan, strukturplan eller liknande som föregår detaljplanen.

Principer för kostnadsfördelning

Exploatören ska bekosta eller vidta åtgärder som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. I enlighet med Plan- och

Bygglagens (PBL:s) bestämmelser om vad som får regleras i ett exploateringsavtal kommer kostnaderna för utbyggnad av allmän plats och allmänna anläggningar fördelas skäligt och rättvist mellan kommunen och exploatörer, och emellan de olika

exploatörerna. Principerna för kostnadsfördelning följer i princip vad som föreskrivs i gatukostnadsbestämmelserna i PBL.

Marköverlåtelse och ersättning

Mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas till allmän plats eller kommunens behov av kvartersmark för allmän byggnad eller anläggning, t ex skola, förskola, pumpstation osv, överlåts av exploatören till kommunen. Ersättning utgår i enlighet med expropriationslagens ersättningsbestämmelser.

Mark som kommunen upplåter eller överlåter till exploatören sker till marknadsvärde i enlighet med kommunens skyldigheter enligt kommunallagen och EU:s statsstödsregler.

Andra kostnader och ersättningar som exploatören normalt ansvarar för

Exploatören ska bekosta nödvändiga utredningar och markundersökningar som inte ingår i plankostnaden, men som är nödvändiga för genomförande av detaljplanen eller som underlag till exploateringsavtal.

Exploatören ansvarar för och bekostar alla åtgärder som krävs för utbyggnad på kvartersmark, såsom att ansöka om alla nödvändiga tillstånd, att utföra markförstärkning, att verkställa marksanering, att iordningställa parkering, att vidta bullerdämpande åtgärder m.m. Exploatören ansvarar även för och bekostar alla anläggningar inom kvartersmark, all anslutning till allmän plats samt återställningsarbeten vid utbyggnad av kvartersmark. Det är även exploatörens ansvar att se till att dagvattnet från kvartersmarken omhändertas lokalt så långt det är möjligt.

Exploatören bekostar de lantmäteriförrättningar som krävs.

Även flytt av befintliga ledningar som krävs för att kunna genomföra detaljplanen bekostas av exploatören. Exploatören åtar sig även att bekosta övriga åtgärder som krävs för att kunna genomföra exploateringen som t ex marksanering, arkeologiska utredningar med mera.

Det åligger exploatören att ta reda på och ansöka om alla nödvändiga tillstånd som behövs för att exploatören ska kunna genomföra utbyggnad i enlighet med detaljplan, däribland bygglov och marklov. Exploatören bekostar samtliga avgifter som tillkommer för exploateringen på kvartersmark, exempelvis för anslutning av vatten, avlopp, fjärrvärme, el och tele.

För de allmänna platser där det är enskilt huvudmannaskap inrättas gemensamhetsanläggning/-ar enligt anläggningslagen. I anläggningslagen finns bland annat bestämmelser om anläggande och underhåll av vägar och andra allmänna platser som har enskilt huvudmannaskap. Exploatören ansvarar för att

vidta och bekosta nödvändiga åtgärder för inrättande av gemensamhetsanläggning inklusive ansökan om lantmäteriförrättning.

Säkerhet

Som säkerhet för exploatörens åtaganden i enlighet med exploateringsavtalet ska exploatören ställa bankgaranti eller annan säkerhet som kommunen bedömer som godtagbar. Säkerhetens storlek ska motsvara exploatörens finansiella åtagande enligt exploateringsavtalet.

Handläggning av exploateringsavtal

På vilket sätt avser kommunen att tidsmässigt bereda frågan om exploateringsavtal

I planavtalet anges preliminär tidplan för planarbetet. I planbeskrivningen till samrådet framgår det om kommunen avser att ingå exploateringsavtal i samband med detaljplaneläggning av ett område.

Tidplanen för utbyggnadens olika skeden anges i exploateringsavtalet. Förhandling och framtagande av exploateringsavtalet och pågår parallellt med detaljplaneläggningen.

Exploateringsavtalet ska undertecknas av exploatören innan kommunen fattar beslut om att anta detaljplanen.

På vilket sätt avser kommunen att formellt bereda frågan om Exploateringsavtal

Kommunstyrelsen fattar beslut om exploateringsavtal.

Plan- och bygglovsenheten på Sektor Samhällsbyggnad och kultur handlägger arbetet med exploateringsavtal.

(8)

KS-KcS.2019.89

Riktlinjer för markanvisningar

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

KSAU § 144

KS-KcS.2019.89

Riktlinjer för markanvisningar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige antar förslag till Riktlinjer för markanvisningar.

Ärendebeskrivning

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det nu angeläget att utveckla rutiner för hur vi skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt hanterar försäljning av mark, som kommunen äger. Det är angeläget för kommunen att vara tydlig och transparent i denna typ av försäljningsprocesser.

Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för markanvisning. En markanvisning är en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger denne ensamrätt att förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av markområde som kommunen äger. Efter avslutad förhandling tecknas ett avtal gällande markanvisningen.

De nu föreliggande Riktlinjerna för markanvisning reglerar bland annat utformning av avtal, hur en markanvisning kan initieras av kommunen eller av privata aktörer och vad som gäller för prissättning av markområden.

Särskilda yttranden och uttalanden

Ted Starkås (S) uttalar att innan kommunstyrelsen bör miljö- och byggnämnden ha uttalat sig i ärendet.

Beslutsunderlag

Skrivelse från kommunchefen 2019-12-02.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten
Miljö- och byggnämnden

Justerare

.....

.....

MBN § 222

KS-KcS.2019.89

Initierare

Miljö- och byggnämnden

Ärende

Riktlinjer för markanvisningar

Miljö- och byggnämndens beslut

- Miljö- och byggnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förslag till Riktlinjer för markanvisningar.**

Bakgrund

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Långsiktig planering

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det nu angeläget att utveckla rutiner för hur vi skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt hanterar försäljning av mark, som kommunen äger. Det är angeläget för kommunen att vara tydlig och transparent i denna typ av försäljningsprocesser.

Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för markanvisning. En markanvisning är en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger denne ensamrätt att förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av markområde som kommunen äger. Efter avslutad förhandling tecknas ett avtal gällande markanvisningen.

De nu föreliggande Riktlinjerna för markanvisning reglerar bland annat utformning av avtal, hur en markanvisning kan initieras av kommunen eller av privata aktörer och vad som gäller för prissättning av markområden.

Underlag

Riktlinjer för markanvisning

Beslutet skickas till

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur, akten
Kommunstyrelsen

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Riktlinjer för markanvisningar

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att anta förslag till Riktlinjer för markanvisningar

Bakgrund

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Långsiktig planering

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det nu angeläget att utveckla rutiner för hur vi skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt hanterar försäljning av mark, som kommunen äger. Det är angeläget för kommunen att vara tydlig och transparent i denna typ av försäljningsprocesser.

Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för markanvisning. En markanvisning är en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger denne ensamrätt att förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av markområde som kommunen äger. Efter avslutad förhandling tecknas ett avtal gällande markanvisningen.

De nu föreliggande Riktlinjerna för markanvisning reglerar bland annat utformning av avtal, hur en markanvisning kan initieras av kommunen eller av privata aktörer och vad som gäller för prissättning av markområden.

Monika Hallberg
kommunchef

Beslutet skickas till
Plan- och bygglovsenheten

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS

Aline Eriksson

0123-193 06

aline.eriksson@valdemarsvik.se

Mottagare

Miljö- och byggnämnden

Riktlinjer för markanvisningar

Förslag till beslut

1. Miljö- och byggnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förslag till Riktlinjer för markanvisningar

Bakgrund

Sedan flera år pågår ett utvecklingsarbete inom Valdemarsviks kommun som innebär att centrumområden i både Valdemarsvik, Gusum och Ringarum har utvecklats och förskönats på olika sätt. Dessutom har försäljning av kommunens tomter för villabebyggelser ökat och två större privata initiativ för byggnation av småhus har också aktualiserats under senare år.

Långsiktig planering

Mot bakgrund av den utveckling vi ser i kommunen är det nu angeläget att utveckla rutiner för hur vi skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling. Det gäller exempelvis hur vi på bästa sätt hanterar försäljning av mark, som kommunen äger. Det är angeläget för kommunen att vara tydlig och transparent i denna typ av försäljningsprocesser.

Förvaltningen har därför tagit fram förslag till riktlinjer för markanvisning. En markanvisning är en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger denne ensamrätt att förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av markområde som kommunen äger. Efter avslutad förhandling tecknas ett avtal gällande markanvisningen.

De nu föreliggande Riktlinjerna för markanvisning reglerar bland annat utformning av avtal, hur en markanvisning kan initieras av kommunen eller av privata aktörer och vad som gäller för prissättning av markområden.

Underlag

Riktlinjer för markanvisning

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Monika Hallberg
kommunchef

Skrivelse med beslutsförslag

Aline Eriksson
Plan- och byggchef

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Förslag.

Riktlinjer för Markanvisning

Utgångspunkt

Markanvisningar i Valdemarsviks kommun förväntas om möjligt följa Riktlinjer för markanvisning liksom övriga beslutade kommunala planer, mål- och policydokument. Riktlinjerna är vägledande och kan frångås i enskilt fall om det finns särskilda skäl och om det krävs för att kunna genomföra en detaljplan på ett ändamålsenligt sätt.

Mål

Riktlinjerna ska bidra till:

Transparens

Skapa tydliga spelregler för markanvisningar.

Livskraft

Skapa förutsättningar för ett urval av attraktiva boendeformer, lägen och prisnivåer.

Hållbarhet

Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Vad är en markanvisning

Med markanvisning avses en överenskommelse mellan kommunen och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett visst av kommunen ägt markområde för byggnation. När kommunen beslutat om val av byggherre tecknas ett avtal för markanvisningen.

Småhustomter

Riktlinjer för markanvisningar gäller inte för försäljning av småhustomter för enskilt byggande. Tomterna säljs genom de regler som gäller för denna typ av försäljning.

Vad regleras i avtal om markanvisning

I avtalet regleras till exempel projektets innehåll, storlek, användning och allmänna anläggningar. I avtalet kan även anges förutsättningar för genomförandet samt vad det slutliga marköverlåtelseavtalet ska reglera.

Kommunen har rätt att återta markanvisningen om det är uppenbart att byggherren inte fullföljer projektet eller om parterna inte kommer överens om villkoren. Projekt som avbryts ger inte byggherren rätt till ekonomisk ersättning eller rätt till ny markanvisning.

Markanvisningen får inte överlåtas. Avtalet ska ersättas med ett marköverlåtelseavtal under den tidsperiod som markanvisningen löper. Om ett bindande marköverlåtelseavtal inte upprättas under avtalstiden upphör markanvisningen att gälla och kommunen kan anvisa marken till annan byggherre.

Markanvisningsavgift

Markanvisningsavgift ska betalas för att täcka kommunens kostnader för detaljplanläggning och markanvisning. Avgiften bestäms i varje enskilt fall och avräknas köpeskillingen vid marköverlåtelseavtalets fullbordan. Kommunen har rätt att behålla avgiften om marköverlåtelsen inte fullbordas.

Tider - planlagd mark

Markanvisningen gäller normalt i maximalt 6 månader. Förlängning kan medges under förutsättning att byggherren aktivt drivit projektet och att förseningen inte beror på byggherren.

Tider - detaljplan ska upprättas

Inom ramen för markanvisningen ingår ibland även planläggning av marken för ändamålet. Markanvisningen gäller då maximalt i 24 månader. Förlängning kan medges under förutsättning att byggherren aktivt drivit projektet och att förseningen inte beror på byggherren. Förlängning kan provas av kommunen om detaljplanen inte vunnit laga kraft på grund av omständigheter som parterna inte råder över. Om detaljplanen inte vinner laga kraft har inte byggherren rätt till ekonomisk ersättning eller rätt till ny markanvisning.

I normalfallet ingår kostnad för planläggning i markpriset. Om byggherren ska bekosta planläggningen tecknas även ett planavtal.

Vad regleras i planavtalet

I planavtalet förbinder sig byggherren att betala kostnaden för detaljplanen inklusive nödvändiga utredningar. Kommunens gällande policys och strategier ligger till grund för planarbetet. För kommunens arbete med planärendet debiteras nedlagd tid enligt i förväg överenskommet budgetpris. Kostnaden utgår från av kommunfullmäktige antagen plan- och bygglovtaxa. Kostnader för externt utförda utredningar betalas normalt av byggherren.

Kostnader för externt utförda utredningar som kommunen upphandlat, externa kopieringskostnader, fastighetsägarförteckning och annonskostnader vidarefaktureras till byggherren utan administrativt påslag. Byggherren står därmed den ekonomiska risken för planarbetet eftersom kommunen varken kan eller får ge löfte om att detaljplanen vinner laga kraft.

Principer för kostnadsfördelning

Kostnaderna för planläggning finansieras av de byggherrar eller fastighetsägare som har nytta av planen. Om kommunen är huvudman för allmän plats så ansvarar

kommunen för utbyggnaden av allmänna platser och anläggningar. Kommunens kostnader täcks normalt av intäkter från markförsäljningar.

Kostnader för anläggningar för vatten och avlopp finansieras av de byggherrar eller fastighetsägare som har nytta av anläggningarna. Inom verksamhetsområde för VA ansvarar huvudmannen för utbyggnaden och avgift utgår enligt taxa.

Upplåtelse av mark

Tomträtt

Huvudprincipen vid markanvisning är att kommunen ska överlåta (sälja) marken. Tomträttsupplåtelse används normalt inte.

Nyttjanderätt, arrende

Kommunen kan upplåta mark för ändamål som är av tillfällig, tidsbegränsad karaktär under förutsättning att det är lämpligt med hänsyn till platsen och kommunens planer för området. Marknadsmässig ersättning utgår för upplåtelsen och arrendeavtal upprättas.

Allmän plats

För upplåtelse av allmän plats gäller särskild lagstiftning, ordningsföreskrifter och kommunens taxa för offentlig plats. I dessa fall krävs också polistillstånd.

Handläggningsrutiner och grundläggande villkor

Ansvarsfördelning för markanvisning

Sektor Samhällsbyggnad och kultur leder och samordnar arbetet med markanvisningar och övriga genomförandefrågor i detaljplaneprocessen. Näringslivsfunktionen ansvarar för näringslivsetableringar.

Kommunstyrelsen beslutar om att en markanvisning ska ske. Kommunstyrelsen beslutar om tilldelning av markanvisningen.

Hur initieras en markanvisning/Intresseanmälningar och förslag

En markanvisning kan initieras på olika sätt. Kommunens eget behov av verksamhetslokalisering eller kommunens planer för ny bebyggelse eller utveckling av befintlig kan initiera en markanvisning.

En byggherre kan också lämna ett förslag som är intressant för kommunen och detta kan leda till direktanvisning. Förslagets genomförbarhet prövas av kommunen och tilldelningsfrågan får vägas utifrån kommunens mål för markanvisning det vill säga transparens, livskraft och hållbarhet. Målsättningen är att beslut om huruvida kommunen avser att gå vidare med en formell markanvisning ska fattas inom 3 månader. Kvaliteten på förslaget är avgörande för handläggningstiden.

Ansökan om markanvisning

Byggherre som är intresserad av markanvisning kan söka efter aktuella markanvisningar på kommunens hemsida och lämna anbud alternativt delta i markanvisningstävling. Byggherren kan även lämna skriftlig intresseanmälan inför kommande markanvisningar.

Ansökan bör innehålla uppgift om bolagets namn, organisationsnummer och kontaktuppgifter samt gärna även beskrivning av tänkt byggnation, ändamål, storlek, upplåtelseform, referensprojekt med mera.

Vilka byggherrar som ansökt om och fått markanvisningar noteras i intresselista hos Sektor samhällsbyggnad och kultur. Byggherren ansvarar själv för att uppdatera sina kontaktuppgifter. De som ansökt om markanvisning får information om när nya markanvisningar är aktuella.

Tilldelningsmetoder för markanvisning

Markanvisning kan genomföras på olika sätt. Valdemarsviks kommun tillämpar tre metoder för markanvisning: anbud, direktanvisning och markanvisningstävling.

Anbud

Anbudsförfarande gynnar konkurrensen. Vid anbudsförfarande framgår de förutsättningar och krav som gäller för det aktuella markområdet i det program som tas fram av kommunen.

Markanvisningen och programmet annonseras i för ändamålet lämpliga medier och på www.valdemarsvik.se. Anbudet kan i vissa fall avse idéer om utformning och användning.

Direktanvisning

Direktanvisning sker utan konkurrens och används t ex när det endast finns en intressent som är aktuell, när det finns uppenbara fördelar att samordna en utbyggnad, när kommunen har mycket projektspecifika krav, när kommunen vill tillgodose ett särskilt etableringsönskemål (t ex innovativt bostadsprojekt eller en företagsetablering), när markanvisningen ingår i markbytesaffär eller när markanvisningen bidrar till ökad mångfald avseende t ex aktörer på bostadsmarknaden eller upplåtelseformer inom ett bostadsområde.

Markanvisningstävling

Markanvisningstävling används när platsen eller ändamålet så kräver. Projekt där arkitektur, nytänkande, teknikutveckling eller utmanande lokala förutsättningar tillsammans med ekonomi är viktiga aspekter kan vara aktuella för denna metod. Alla aktörer bereds möjlighet att komma med förslag. Ett program tas fram av kommunen som beskriver förutsättningarna och kriterierna för bedömning. Markanvisningen och programmet annonseras i för ändamålet lämpliga medier och på www.valdemarsvik.se

Val av metod

Eftersom varje markområde har unika förutsättningar gör kommunen en bedömning från fall till fall vilken markanvisningsmetod som är mest lämplig och när i tid markanvisningen bör genomföras.

Bedömningsgrunder

Utvärdering av förslag, anbud och tävlingsbidrag kommer att ta sin utgångspunkt i följande kriterier. Dessa kan specificeras och kompletteras beroende på projekt och området.

Markpris

Fast markpris kan vara en förutsättning i en markanvisningstävling, men markpriset kan även vara en del av urvalskriterierna.

Livskraft

Det ska finnas ett urval av attraktiva bostäder med olika boendeformer, lägen och prisnivåer. Kommunen lägger stor vikt vid utformning av bostäder och utomhusmiljö. Det ska finnas variation bland annat avseende byggherrar, upplåtelseformer, arkitektur och markanvändning inom kommunen såväl inom olika tätorter och områden. Fler byggherrar, både stora och små, ska ges möjlighet att etablera sig och kommunen bör sträva efter att få in fler byggherrar inom samma område.

Hållbarhet

Vi ska väga in miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Kommunen skapar förutsättningar för byggherrar att utveckla olika aspekter på hållbart byggande utifrån de förutsättningar som gäller för respektive utvecklingsprojekt. Bedömningsgrund är därför även hur väl byggherren följer detaljplan och i förekommande fall även gestaltungsprogram. Kommunen ska verka för att främja goda konkurrensförhållanden.

Krav på byggherre för att få markanvisning

De generella villkoren och kraven på byggherren är desamma oavsett vilken tilldelningsmetod som används. Byggherren ska kunna redovisa kunskap och ekonomiska förutsättningar för att genomföra projektet.

Val av byggherre

Vid valet beaktas tidigare genomförda projekt liksom nytänkande, långsiktig kvalitets- och miljöprofil samt byggherrens förmåga att genomföra projektet utan tidsfördröjning. Kommunen har även möjlighet att se till fördelning av projekt mellan olika aktörer för att uppnå konkurrens och balans mellan olika aktörer samt även fördelning mellan olika upplåtelseformer.

Principer för markprissättning

Bakgrund

Lagen om offentlig upphandling (LOU) är inte tillämplig i samband med kommuners marköverlåtelse.

Kommuner har att beakta kommunallagens regler vari bland annat ingår ett förbud att ge understöd till enskild utan stöd av lag, likställighetsprincipen samt förbud att ge individuellt inriktat näringslivsstöd om det inte föreligger synnerliga skäl för det. Försäljning under marknadspris är därför som huvudregel inte tillåtet.

Kommuner omfattas av EU:s statsstödsregler vilket innebär att otillåtet statsstöd kan anses föreligga om försäljningspriset för marköverlåtelse ligger under marknadsvärdet. Genom ett villkorslöst anbudsförfarande där det bästa eller enda anbudet antas eller genom att försäljningen föregås av en oberoende expertvärdering utesluts automatiskt inslag av statsstöd.

Markprissättning i Valdemarsviks kommun

Valdemarsviks kommuns försäljning av mark ska ske till marknadsmässiga priser. Genom öppet anbudsförfarande säljs marken till marknadsmässigt pris. Vid direktanvisning eller om marknadspriset är osäkert kan en oberoende expertvärdering göras.

Vid markanvisningstävling ska bästa förslag anvisas markområdet utifrån de förutsättningar och kriterier som angetts i tävlingsprogram. I de fall markpriset ingår som en del i ett anbud/tävlingsförslag kan ett lägsta pris anges av kommunen.

(9)

KS-KcS.2019.91

Riktlinjer för exploateringsredovisning

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 145

KS-KcS.2019.91

Riktlinjer för exploateringsredovisning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen antar Riktlinjer för exploateringsredovisning.

Ärendebeskrivning

Förslag till Riktlinjer för exploateringsavtal och för markanvisningar har tagits fram. Förvaltningen har också tagit fram förslag till Riktlinjer för exploateringsredovisning.

Riktlinjerna syftar till att skapa rutiner för hur dessa investeringar hanteras från det att investeringen planeras, från markköp och detaljplaneprocess, tills dess att tillgångarna har omsatts eller överförs till anläggningsregistret. Syftet är också att skapa en rättvisande kostnads kalkyl samt en rättvisande bild i redovisningen över vilka verkliga kostnader som objektet har varit upphov till.

Ansvar för exploateringsverksamheten ligger på Kommunstyrelsen. Sektor Samhällsbyggnad och kultur samt Ekonomienheten har ansvar för budgetering och för den redovisning som ska upprättas för exploateringsverksamheten. Ett område som ska exploateras ska avgränsas på ett tydligt sätt.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Avdelning Service och Administration 2019-12-02.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen, akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare
Ekonomienheten
Sven Stengard

Mottagare
Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Riktlinjer för exploateringsredovisning

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar Riktlinjer för exploateringsredovisning

Ärendebeskrivning

Förslag till Riktlinjer för exploateringsavtal och för markanvisningar har tagits fram. Förvaltningen har också tagit fram förslag till Riktlinjer för exploateringsredovisning.

Riktlinjerna syftar till att skapa rutiner för hur dessa investeringar hanteras från det att investeringen planeras, från markköp och detaljplaneprocess, tills dess att tillgångarna har omsatts eller överförs till anläggningsregistret. Syftet är också att skapa en rättvisande kostnads kalkyl samt en rättvisande bild i redovisningen över vilka verkliga kostnader som objektet har varit upphov till.

Ansvar för exploateringsverksamheten ligger på Kommunstyrelsen. Sektor Samhällsbyggnad och kultur samt Ekonomienheten har ansvar för budgetering och för den redovisning som ska upprättas för exploateringsverksamheten. Ett område som ska exploateras ska avgränsas på ett tydligt sätt.

Sven Stengard
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef
Samhallbyggnadschef
Plan- och bygglovschef

Förslag.

Riktlinjer för exploateringsredovisning

Inledning och syfte

Exploateringsverksamheten är en strategiskt viktig fråga för kommunen, varför det är väsentligt att dess konsekvenser lyfts fram på ett tydligt sätt i den politiska processen.

Syftet med riktlinjerna är skapa rutiner för hur dessa investeringar hanteras från det att investeringen planeras från markköp och detaljplaneprocess, tills dess att tillgångarna har omsatts eller överförts till anläggningsregistret. Syftet är också att skapa en rättvisande kostnadskalkyl samt en rättvisande bild i redovisningen över vilka verkliga kostnader som objektet har varit upphov till.

Den ekonomiska redovisningen för kommuner regleras i Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597).

Definition

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för bostadskontorshandels- och industriändamål. Med exploateringsobjekt avses enbart nyöppnade exploateringsområden för bostads- kontors- handels- och industriändamål.

Exploateringsprocessen kan indelas i följande faser:

Ansvar

Ansvar för exploateringsverksamheten ligger på Kommunstyrelsen. Sektor Samhällsbyggnad och kultur samt Ekonomienheten har ansvar för budgetering och för den redovisning som ska upprättas för exploateringsverksamheten. Ett område som ska exploateras ska avgränsas på ett tydligt sätt, ofta med en detaljplanekarta som underlag.

Huvudregeln vid exploatering är att varje tomt ska belastas med de för området specifika anläggningsutgifterna inklusive markvärde och detaljplanekostnader. Kalkylmässigt belastas beslutad del av de utgifter för kommungemensamma anläggningar (gatu-, park- och övrig allmän mark) som betjänar exploateringsområdet.

VA regleras i annan lagstiftning och berörs ej av dessa riktlinjer. VA-verksamheten har dessutom egen taxa som beslutas av Kommunfullmäktige.

EL-kostnader regleras av elnätsägaren och berörs ej av dessa riktlinjer. Kostnaderna för anslutningar bestäms av respektive bolag/förvaltning. Elnätsägare inom kommunen är förnärvarande EON.

Fiber och fjärrvärme berörs ej av dessa riktlinjer och hanteras av bredbandsnätets ägare och Neova och övriga fjärrvärmeleverantörer.

Utgifter för marknadsföring och försäljning får inte aktiveras i redovisningen, utan ska kostnadsföras löpande. Marknadsföringen av Valdemarsviks kommuns mark genomförs av Valdemarsviks kommun. Det innebär att kostnader för marknadsföringen ska belasta kommunen.

Sektor Samhällsbyggnad och projektansvarig ska årligen göra en avstämning och redovisning av pågående exploateringsområde till kommunstyrelsen.

Klassificering

En exploateringsfastighet som är avsedd att avyttras klassificeras som en omsättningstillgång, fastighet som inte ska avyttras klassificeras som anläggningstillgång. Följande fördelning mellan vad som blir kvar som anläggningstillgång och vad som blir omsättningstillgång ska gälla:

Anläggningstillgång: Den del av marken som kommunen kommer att behålla i egen ägo, VA-anläggningar samt beslutad del av de investeringar som görs för kommungemensamma anläggningar (gatu-, park- och övrig allmän mark).

Omsättningstillgång: Den del av marken som kommunen kommer att sälja. Varje tomt ska kalkylmässigt belastas med markvärde och detaljplanekostnader samt beslutad del av de utgifter för kommungemensamma anläggningar (gatu-, park- och övrig allmän mark) som betjänar exploateringsområdet.

Markanskaffning

Markanskaffning kan antingen ske genom att mark tas ur den egna markreserven eller genom externt köp. Om anskaffning sker genom ianspråktagande ur markreserven sker överföring motsvarande det bokförda värdet på marken från anläggningstillgångar till om-sättningstillgångar när området är klart för försäljning.

Sker anskaffningen som ett externt köp, bokförs utgifterna under omsättningstillgångar under själva exploateringstiden. Det är viktigt att framtida syfte tydliggörs med markköpet när marken köps.

Förkalkyl

En förkalkyl för exploateringsprojektet ska upprättas där det framgår när utgifter och inkomster beräknas uppstå. Förkalkylen ska finnas med i beslutsunderlaget. Denna kalkyl används som underlag i kommunens fortsatta plan- och budgetprocess. I förkalkylen ska värdet redovisas på den mark som kommunen även i framtiden ska äga. Detta kan gälla parkmark, grönområden och gator.

Kalkylen ska innehålla följande delar:

Allmän beskrivning av aktuellt markområde

Exploateringsutgifter

Inkomster

Drift- och underhållskostnader

Tomtpris

Grunden är att tomtpriset ska baseras på självkostnadspriset, som sedan ligger som grund för taxeförslag som beslutas av Kommunfullmäktige. I självkostnadspriset inkluderar gatukostnader och planframtagande. Om tomtpriset sänks i förhållande till självkostnaden, innebär detta en försäljning av marken genom subvention via skattekollektivet. Denna sänkning av tomtpriset beslutas av Kommunfullmäktige.

Budget

En exploateringsbudget inklusive markköp och markförsäljning ska upprättas där alla planerade och pågående exploateringsområden redovisas. Detta dokument behandlas i den normala budgetprocessen och ingår i kommunens budget-, uppföljnings- och årsredovisningshandlingar.

För varje projekt redovisas vilka utgifter och inkomster som planeras fördelat på t ex inköp, projektering, mark, natur och gator.

Ränteberäkning

Ränta ska beräknas under byggnadstiden och påföras den del av exploateringsobjektet som ska hänföras till omsättningstillgångar. Ränteberäkningen startar på bokförda utgifter i samband med överföring till anläggningsregistret. Räntan ska motsvara kommunens fastställda internränta.

Exploateringsstart

Vid exploateringsens början, dvs före planuppdrag ges, ska det grovkalkylerade resultatet beräknas och ingå som underlag för beslutet. I enlighet med försiktighetsprincipen ska kalkylerad förlust redovisas över resultaträkningen samma år som exploateringen startar och realiserad vinst redovisas över resultaträkningen samma år som exploateringen avslutas.

Sträcker sig exploateringsområdet över en lång tidsperiod och möjlighet finns att dela upp det i mindre områden kan detta göras.

Löpande redovisning

Löpande bokföring görs via investeringsredovisningen. Investerings-id läggs upp per exploateringsområde. De utgifter som redovisas på investerings-id för exploateringsområden ska belasta balansräkningen.

Gator, park och VA, dvs anläggningstillgångar aktiveras som anläggningstillgångar för att få ett rättvisande resultat.

Utgifter såsom markinköp och iordningställande av marken ska redovisas som omsättningstillgångar. Utgifterna ska fördelas av attestanten för respektive investerings-id, i enlighet med kalkylens principer.

Uppföljning/efterkalkyl

Uppföljning mot framtagna kalkyler ska göras vid delårsbokslut och bokslut per id. Vid behov ska kalkyler revideras om det visar sig att markförutsättningarna har

ändrats och att därmed den ursprungliga kalkylen blir felaktig. Den prognos som upprättas ska utgöra underlag för nästkommande årsbudget.

Slutredovisning

Projektet ska avslutas när omsättningstillgångarna är sålda och inga fler utgifter beräknas belasta projektet. Om omsättningstillgångarna inte är sålda efter fyra år från försäljningsstart, flyttas dessa över till markreserven till ett värde som motsvarar tomtpriset.

Om beslut innebär att projektet inte kommer att fortsätta efter förkalkylen ska de hittills bokförda utgifterna resultatföras hos kommunstyrelsen.

När projektet är slutfört ska alltid en slutredovisning göras som överlämnas till kommunfullmäktige. Den vinst eller förlust som uppkommit ska slutregleras mot den motsvarande tidigare gjorda aktiveringen i balansräkningen.

Redovisningen sker som en nettoredovisning och ska specificeras i not i årsredovisningen, där det framgår hur stora inkomster/utgifter som det försålda exploateringsområdet har genererat.

Ordlista

Anläggningstillgång

Den del av marken som kommunen kommer att behålla i egen ägo.

Balansräkningen

Tillgångar samt eget kapital och skulder vid en viss tidpunkt.

Bokfört värde

Värdet på tillgångar och skulder i balansräkningen.

Exploateringsfastighet

Exploaterbar fastighet, med eller utan byggnad, som utvecklas eller förädlas och därefter säljs.

Förkalkylen

Beslutsunderlag och upprättas innan det att ett beslut fattas.

Försiktighetsprincip

Redovisningsprincip som innebär att alla värderingar i räkenskaperna ska göras med rimlig försiktighet. Vid osäkerhet ska man i allmänhet välja en lägre värdering av tillgångar och en högre värdering av skulder

Gatukostnaden

Kostnader för att bygga och förbättra gator och andra allmänna platser.

Omsättningstillgång

Den del av marken som kommunen kommer att sälja.

Råmark

Ett markområde som inte berörs av en detaljplan men som ändå har en förväntning om framtida exploatering eller bebyggelse. Beroende på när i framtiden den förväntade ändringen av markanvändningen ligger så blir förväntningsvärdet olika högt.

Upplåtelse

Uthyrning, förfoganderätt, utarrendering m.m. Upplåtelse är en begränsad rätt att förfoga över egendomen.

VA

Vatten- och avlopp.

(10)

KS-KcS.2019.117

Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019-2023

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Östergötland

Xxxxx

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Frida Andersson

Mottagare

Kommunstyrelsen

frida.m.andersson@valdemarsvik.se

Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019-2023

Förslag till beslut

1. Valdemarsviks kommun ställer sig bakom energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019-2023.

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen och Region Östergötland har, tillsammans med andra regionala aktörer, tagit fram ett förslag till Energi- och klimatstrategi för Östergötlands län. Det har skett på grund av att nya globala och nationella klimatmål har antagits under de senaste åren. Strategin syftar till att stödja och vägleda energi- och klimatarbetet i Östergötland och en utgångspunkt är att göra det tillsammans för att nå längre.

Förslaget till strategi utgår från de globala överenskommelser som gjorts, exempelvis Parisavtalet, FN:s Agenda 2030 samt EU:s Energistrategi 2050.

I Sverige har riksdagen antagit nya klimatmål, en klimatlag samt inrättat ett klimatpolitiskt råd. De viktigaste målen fokuserar på minskande utsläpp av växthusgaser, energieffektiviseringar och förnybar energi.

Den föreliggande regionala strategin innehåller sex regionala energi- och klimatmål. Dessa mål stämmer väl med den inriktning och målsättningar som Valdemarsviks kommun har arbetat efter under flera år.

Valdemarsviks kommun har tidigare yttrat sig över remissrapporten, KS 2019-08-12 § 160, liksom ytterligare ca 40 remissinstanser i Östergötland. Länsstyrelsen och Region Östergötland har därefter reviderat energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019-2023, varvid förvaltningen föreslår att Valdemarsviks kommun ställer sig bakom strategin.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Monika Hallberg
Kommunchef

Energi- och klimatstrategi för Östergötland

År 2019 till 2023

Ankom: 2019-12-19 Ärende: KS-KCS.2019.117 Handling: 357509

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Region
Östergötland

Titel: Energi- och klimatstrategi för Östergötland – År 2019 till 2023
Utgiven av: Länsstyrelsen Östergötland, 2019
Författare: Joakim Svensson, Sara Nilsson, Erik Gotborn, Jenny Ivner.
 Medarbetare på Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland har bidragit.
ISBN nummer: 978-91-985270-3-2
Rapportnummer: 2019:28
Illustrationer: Globala målen för hållbar utveckling, UNDP.
 Övriga illustrationer och formgivning Consid Communication.

Förord

KLIMATFÖRÄNDRINGARNA är en av vår tids största utmaningar och behovet av åtgärder är brådskande. Viktiga beslut om att minska utsläppen av växthus-gaser har tagits på både global och nationell nivå, men det är regionalt och lokalt som många av de konkreta åtgärderna blir verklighet. Mycket görs redan i länet, men vi behöver intensifiera arbetet och se till att vi lägger fokus på rätt saker för att komma längre.

Arbetet med energi- och klimatfrågor minskar inte enbart klimatpåverkan utan ger dessutom andra regionala och lokala fördelar ur sociala och ekonomiska aspekter. Genom att arbeta för att nå regionala klimatmål bibehåller vi samtidigt konkurrenskraft och tryggar energiförsörjningen.

Länsstyrelsen Östergötland har ett regeringsuppdrag att ta fram en ny regional energi- och klimatstrategi. Länsstyrelsen och Region Östergötland har tillsammans tagit fram denna strategi som syftar till att sätta en gemensam riktning och målsättningar för att vi ska kunna nå längre i arbetet med att begränsa klimatpåverkan och genomföra energiomställningen. Ett stort antal regionala aktörer har deltagit i framtagandet och Östergötlands energi- och klimatråd har haft en viktig roll som referensgrupp. Det breda

deltagandet i processen har varit mycket värdefullt och samverkan ger också goda förutsättningar för att vi tillsammans ska kunna arbeta vidare med frågorna på en mer detaljerad åtgärdsnivå.

Energi- och klimatstrategin är emellertid bara ett första steg. Länsstyrelsen kommer därför tillsammans med Region Östergötland bjuda in länets aktörer för att arbeta vidare med att ta strategin från ord till handling. Tillsammans avser vi leda och samordna genomförandearbete inom ramen för strategins sex insatsområden. Länsstyrelsen kommer även att arbeta med uppföljning av åtgärder och projekt som genomförs för att se till att vi fokuserar på det som gör mest nytta. Region Östergötland kommer att genomföra kraftfulla insatser i den egna verksamheten med syfte att bli klimatneutrala år 2022, bidra till omställningen genom satsningar på hållbar tillväxt och att öka kollektivtrafikens marknadsandel.

För att det fortsatta energi- och klimatstrategiska arbetet i länet ska bli framgångsrikt krävs det engagemang och vilja från såväl offentliga aktörer, näringsliv, akademi och andra organisationer och vi hoppas att ni vill fortsätta arbeta tillsammans med oss för att nå satta mål.

Linköping 2019-10-15

Carl Fredrik Graf
Landshövding

Kaisa Karro
Regionstyrelsens ordförande

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Ett hållbart Östergötland	5
Nya energi- och klimatmål	5
Inledning.....	7
Varför en strategi?	7
Arbetet med strategin.....	8
Avgränsningar.....	9
Bakgrund.....	10
Internationellt energi- och klimatarbete	10
Sveriges energi- och klimatarbete.....	12
Nya regionala energi- och klimatmål	13
Övergripande mål.....	13
Underliggande mål	14
Insatsområden	16
Förnybar och robust energiproduktion	18
Energi- och climateffektivt näringsliv	23
Energi- och climateffektiva bostäder och lokaler	26
Hållbara och effektiva transporter	31
Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion	36
Hållbart jord- och skogsbruk.....	41
Vidare arbete	44
Referenser.....	46

Sammanfattning

Ett hållbart Östergötland

Tack vare att det finns en stark innovationskraft och utvecklingsvilja i Östergötland har länet potential att gå före i arbetet med att få ett mer hållbart samhälle med minimal påverkan på klimatet, ökad jämställdhet och social trygghet samt god samhällsekonomi. Energi- och klimatfrågan är bred och berör alla aktörer i samhället på ett eller annat sätt. Samverkan är därför ett nödvändigt verktyg för att kunna arbeta i en gemensam riktning och nå satta mål. Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland har av denna anledning samverkat för att ta fram den här strategin. Under processen har aktörer från offentlig sektor, näringsliv, akademi och ideella organisationer bjudits in.

Förutom samverkan och dialog är också upphandling, inköp, samhällsplanering och digitalisering några av de viktiga verktygen för att nå en minskad påverkan på klimatet. Strategins syfte, förutom att sätta en gemensam riktning och mål för det regionala energi- och klimatarbetet, är att ge stöd och vägledning på övergripande nivå för hur dessa verktyg kan användas av länets aktörer för att nå målen.

För att strukturera och prioritera energi- och klimatarbetet i länet tydligare så har sex insatsområden tagits fram. Inom varje insatsområde finns övergripande förslag på nyckelinsatser som kan genomföras för att uppnå de regionala målen. Nyckelinsatserna kommer att definieras tydligare när handlingsplaner för de olika insatsområdena tas fram.

Nya energi- och klimatmål

Följande mål kommer att följas upp årligen av Länsstyrelsen Östergötland och kan komma att revideras i samband med att strategin aktualiseras under år 2023.

Övergripande mål

1. År 2045 ska utsläppen av växthusgaser i Östergötland vara 85 procent lägre jämfört med år 1990. Etappmål är 70 procent lägre växthusgasutsläpp år 2030 jämfört med år 1990. Nuläge år 2016: minskning med 23,5 procent sedan år 1990.

Underliggande mål

2. År 2030 ska produktionen av förnybar och återvunnen energi uppgå till minst 90 procent av den totala energiproduktionen i länet. Nuläge år 2016: 72 procent av den totala energiproduktionen.
3. År 2030 ska energianvändningen vara 60 procent effektivare jämfört med år 2008. Nuläge år 2016: minskning med 23,6 procent.
4. År 2030 ska växthusgasutsläppen från transporter i Östergötland vara minst 70 procent lägre jämfört med år 2010. Nuläge år 2016: minskning med 15,5 procent.
5. År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg per person/år. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kg per person/år. Nuläge år 2017: hushållsavfall, 462 kg, matavfall, 199 kg.

Inledning

ÄNDA SEDAN FN:s konferens för miljö och utveckling i Rio år 1992 har vikten av att arbeta med klimatfrågan successivt ökat till att vi idag ser det som en av de största utmaningarna i vår tid. I samband med Parisavtalet år 2015 enades majoriteten av världens länder om att vi inte ska ha en temperaturökning över 2 grader, helst under 1,5 grader, jämfört med förindustriell tid. Samma år lanserades också Agenda 2030-målen av FN. Dessa mål tar ett bredare perspektiv då de behandlar miljö-, sociala och ekonomiska frågor för en hållbar utveckling. Den Europeiska kommissionen bedömer att det behövs tydlig klimatpolitisk handling för att uppnå en hållbar utveckling samt de globalt antagna Agenda 2030-målen.

Även i Sverige har viktiga beslut tagits. År 2017 antog riksdagen ett klimatpolitiskt ramverk som bland annat innebär att regeringen har en skyldighet att föra en klimatpolitik som utgår från de klimatmål som riksdagen har antagit. Dessutom innebär generationsmålet, vilket är det övergripande målet som visar inriktningen för Sveriges miljöpolitik, att vi till nästa

generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

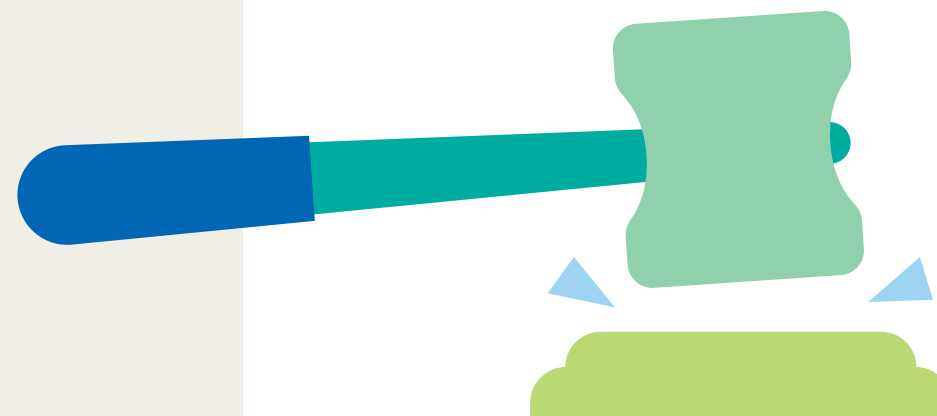
I denna strategi finns det ett övergripande och fyra underliggande regionala mål samt sex insatsområden med fokus på minskade växthusgasutsläpp, förnybar energi och energieffektivisering. Insatsområdena belyser vad vi behöver lägga extra fokus på i länet för att nå satta mål. Som komplettering till strategin finns ett kunskapsunderlag med bakgrund och nuläge för insatsområdena samt uppföljning av tidigare mål.

Varför en strategi?

Syftet med strategin är att regionala aktörer tillsammans sätter en gemensam riktning och mål avseende energiomställning och begränsad klimatpåverkan. Strategin ska också fungera som ett stöd och vägledning för energi- och klimatarbete i Östergötland.

Den här strategin är framtagen på uppdrag av regeringen och baseras på de internationella och nationella lagar, mål och andra ramverk som är antagna för att minska klimatpåverkan. Strategin är ett gemensamt dokument för Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland och kommer att revideras och aktualiseras under år 2023. Den kan ses som ett förtydligande av energi- och klimatfrågorna i den Regionala Utvecklingsstrategin som under skrivande stund är under framtagande av Region Östergötland.

År 2008 antogs den första energi- och klimatstrategin för länet, "Ett vinnande klimat", och år 2012 kompletterades den med regionala mål för miljömålet "Begränsad klimatpåverkan". Den nya strategin bygger vidare på den förra. Den är också en början till ett

koordinerat och systematiskt arbetssätt där insatser och åtgärder som sker i länet kan sammanställas och dess effekter utvärderas. Det innebär att vi kan styra åtgärder och insatser för att på ett effektivt sätt nå de mål som är satta i strategin. Att arbeta med energi- och klimatfrågor minskar inte enbart klimatpåverkan utan ger också andra regionala och lokala fördelar ur sociala och ekonomiska aspekter. Exempelvis innebär en omställning till förnybara källor i energiproduktion och transporter till minskade utsläpp av skadliga ämnen i luften, vilket bland annat förbättrar människors hälsa.

Arbetet med strategin

Denna energi- och klimatstrategi har tagits fram av Länsstyrelsen Östergötland i samarbete med Region Östergötland. Samverkan möjliggör en bredare förankring i länet samt ger ett stärkt samarbete för att arbeta vidare med frågorna på en mer detaljerad åtgärdsnivå.

Arbetet med att ta fram strategin påbörjades i början av år 2018 genom ett regeringsuppdrag till Länsstyrelsen. En arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från Länsstyrelsen och Region Östergötland har arbetat med framtagandet av strategin. Östergötlands energi- och klimatråd, som leds av landshövdingen, har varit referensgrupp för strategin. Dessutom har den

kommunala samverkansgruppen för miljö och klimat som samordnas av Region Östergötland och Länsstyrelsen samt Nätverket för energieffektivisering inom industrin, som samordnas av Länsstyrelsen, varit involverade i processen.

I framtagandet av en ny energi- och klimatstrategi har mycket av fokus legat på att förankra den hos länets aktörer genom olika typer av aktiviteter och insatser. I en enkät riktad till länets kommuner fick de redogöra för vilka utmaningar och möjligheter de främst såg inom energi- och klimatområdet. Baserat på svaren togs förslag på mål och insatsområden fram. Målförslagen skickades ut i en enkät till runt 150 regionala aktörer med frågan om de kunde ställa sig bakom föreslagna mål och insatsområden eller om de såg behov av revidering. Enkäten följdes av en workshop där en bred samling av runt 60 regionala aktörer diskuterade hur de tror att det ser ut inom varje insatsområde år 2045, samt vilka utmaningar det har funnits på vägen dit och hur vi har löst dem. Information om strategin har också spridits genom föredrag och diskussioner på olika träffar, samt genom det informationsmaterial om strategin som har tagits fram. Ett förslag till strategi skickades på remiss till 185 aktörer där runt 40 lämnade synpunkter.

Avgränsningar

Detta dokument är en övergripande strategi för energi- och klimatarbetet i länet och hanterar frågan om att förebygga klimatförändringarna och bidra till energiomställningen. Strategin är vägvisande och innehåller inga konkreta åtgärder utan endast förslag till nyckelinsatser för varje insatsområde. Handlingsplaner med konkreta åtgärder kommer att tas fram i nästa steg.

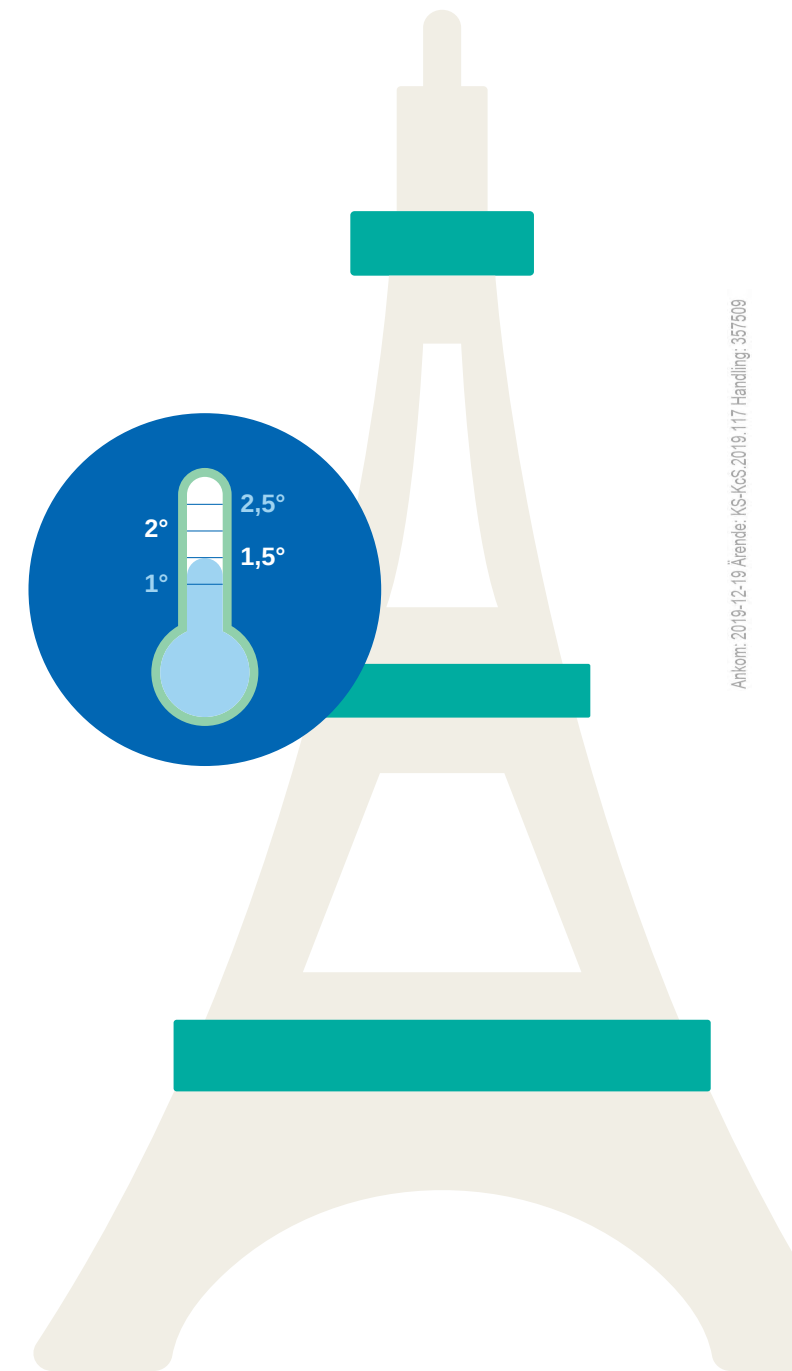
Klimatanpassning är en viktig fråga i sig och tas därför inte upp i denna strategi utan hanteras i en egen handlingsplan.

Relaterade regionala program och styrdokument

Energi- och klimatområdet är brett och berörs därför av många olika program och andra styrdokument. Energi- och klimatstrategin (EKS) är kopplad till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som tas fram av Region Östergötland. Nedan listas några befintliga strategier, program och handlingsplaner som är viktiga att beakta när det gäller det energi- och klimatstrategiska arbetet i länet.

- Regional Utvecklingsstrategi för Östergötland
- 50 åtgärder för Miljömålen i Östergötland
- Regional handlingsplan för klimatanpassning i Östergötland
- Strategi för samverkan i Östergötlands län före, under och efter samhällsstörningar
- Regional strukturbild för Östergötland
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Östergötland -> 2030
- Länstransportplan 2018 – 2029
- Regional livsmedelsstrategi
- Region Östergötlands strategi för stöd till utveckling av skogsnäringen

I samband med Parisavtalet år 2015 enades majoriteten av världens länder om att vi inte ska ha en temperaturökning över 2 grader, helst under 1,5 grader.

Bakgrund

INSATSER INOM MILJÖ- OCH KLIMATOMRÅDET är förenade med målkonflikter. Alla former av om-sättning av energi innebär en påverkan på miljön, exempelvis genom ökad resursanvändning, påverkan på lokal luftkvalitet eller genom en förändrad livs-miljö för växter och djur. Därav behöver planerade åtgärder och projekt utvärderas så att det inte uppstår målkonflikter i genomförandet av dem. Regionala aktörer behöver därför arbeta med att värdera och prioritera insatser inom ramen för den egna verk-samhetens mål och inriktning för att undvika mål-konflikter.

Internationellt energi- och klimatarbete
År 2015 skapades flera milstolpar i arbetet för en håll-bar utveckling med minskad klimatpåverkan bland annat Addis Conference on Financing for Development i juli, Agenda 2030 med hållbarhetsmål i september och den internationella överenskommelsen, kallad Paris-avtalet, under COP21 i december. En mobilisering av stöd för klimatarbetet har skett inte bara hos de nationella ledarna, utan även hos borgmästare, företagsägare, investerare samt det civila samhället och medborgarna.

Som tidigare nämnts så innebär Parisavtalet att den globala temperaturökningen ska hållas under 2 grader

och vi ska arbeta för att den ska stanna vid 1,5 grader. Hösten år 2016 antog EU avtalet och i juli år 2018 hade 179 länder ratificerat Parisavtalet.

Agenda 2030 är en universell agenda som inrymmer de 17 globala målen för en hållbar utveckling ¹. Agendan syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatföränd-ringar och skapa fredliga och trygga samhällen till år 2030. Det är den mest ambitiösa planen för att skapa en hållbar utveckling som världen någonsin antagit. De globala målen kompletterar varandra och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveck-ling: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.

EU har en långsiktig energistrategi för år 2050 med målsättningen att växthusgasutsläppen ska minska med 80 till 95 procent till år 2050 ². Även om strategin inte har något bindande mål så är det ändå en politisk viljeyttring om en önskvärd utveckling på lång sikt. Strategin följs däremot upp av bindande mål på kortare sikt, med exempelvis klimat- och energipaketet för år 2020 som antogs år 2007.

Följande globala mål kan kopplas direkt till energi- och klimatarbetet i Sverige och Östergötland:

Hållbar energi för alla
Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
Innefattar bland annat hållbar eko-nomisk tillväxt och resurseffektivitet i konsumtion och produktion.

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inklude-rande och hållbar industrialisering och främja innovation.

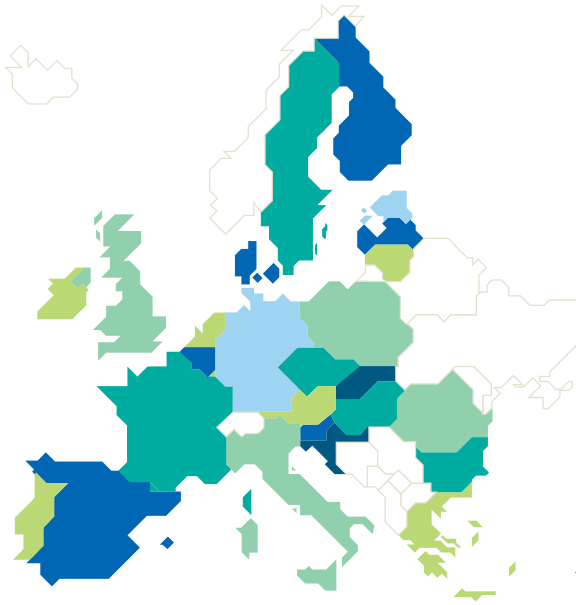
Hållbara städer och samhällen
Främja hållbar stadsutveckling och samhällsplanering bl.a. med fokus på byggande, infrastruktur, transporter och återvinning.

Hållbar konsumtion och produktion
Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Bekämpa klimatförändringen
Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

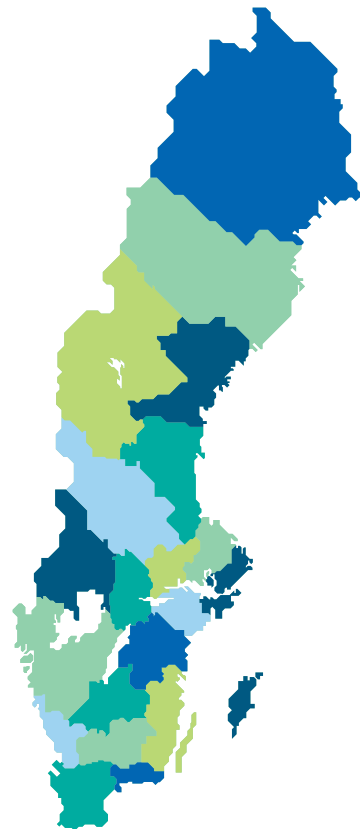

EU antog år 2014 ett ramverk för energi- och klimatfrågor som bygger vidare på 2020-paketet och innehåller följande tre bindande mål för år 2030;

- Utsläppen av växthusgaser ska minska med 40 procent jämfört med 1990 års nivå.
- Ursprungligen skulle andelen förnybar energi vara minst 27 procent. I samband med EU:s energiöverenskommelse om förnybarhets-direktivet i juni år 2018 beslutades att andelen förnybar energi i EU ska uppgå till minst 32 procent år 2030.
- Energieffektiviteten ska öka med minst 27 procent. Detta mål är inte bindande utan vägledande och ska ses över senast år 2020, med ambitionen att nå ett mål på 30 procent på EU-nivå.

Sveriges energi- och klimatarbete

Riksdagen har antagit ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige som innehåller nya klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Klimatlagen trädde i kraft i januari år 2018 vilket innebär att Sverige för första gången har en lag som reglerar att varje regering har en skyldighet att föra en klimatpolitik som utgår från de klimatmål som riksdagen har antagit. Varje regering ska också tydligt redovisa hur arbetet med att nå målen fortskrider. För första gången har Sverige ett oberoende klimatpolitiskt råd som granskar klimatpolitiken. Reformen är också en central del i arbetet för att Sverige ska leva upp till Parisavtalet. Även generationsmålet, miljömålet ”Begränsad klimatpåverkan” samt miljöbalken är viktigt att ta hänsyn till när det gäller energi- och klimatstrategiskt arbete³.

Nya regionala energi- och klimatmål

DE TIDIGARE REGIONALA MÅLEN för miljömålet ”Begränsad klimatpåverkan” togs fram år 2012 och gäller fram till år 2020. Dessa har följts upp i samband med framtagandet av denna strategi och resultatet från uppföljningen presenteras i kunskapsunderlaget som är en bilaga till strategin. I underlaget presenteras också eventuella målkonflikter kopplat till respektive mål. Målen följs upp och kan komma att revideras i samband med att denna strategi aktualiseras år 2023. Under varje mål finns en kort bakgrundsinformation med koppling till nationella och internationella mål, nuläge samt avgränsningar.

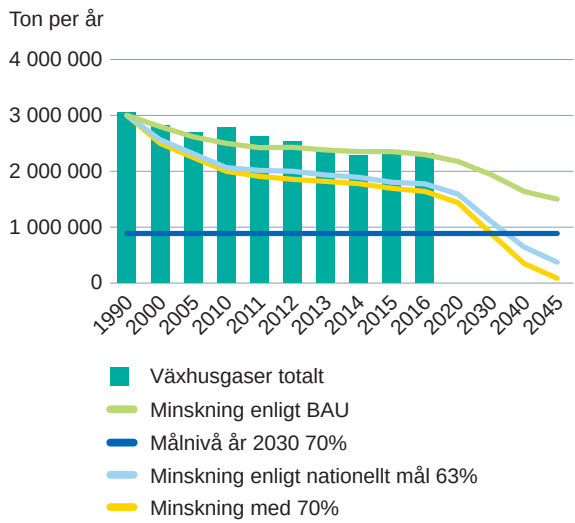
Övergripande mål

MÅL 1: År 2045 ska utsläppen av växthusgaser i Östergötland vara 85 procent lägre jämfört med år 1990. Etappmål är 70 procent lägre växthusgasutsläpp år 2030 jämfört med år 1990. Målet ligger i linje med det nationella målet om netto-noll växthusgasutsläpp år 2045. Netto-noll utsläpp innebär i praktiken en minskning av växthusgaser med 85 procent och resterande 15 procent klimatkompen-seras genom exempelvis plantering av träd som binder koldioxid. Etappmålet på 70 procent minskning av växthusgaser till år 2030 är ett steg på vägen för att nå 85 procent minskning till år 2045.

De totala växthusgasutsläppen i Östergötland har minskat med 23,5 procent sedan år 1990 jämfört med år 2016. Om denna trend fortsätter och följer en linjär utveckling (”business as usual”, BAU) så kommer minskningen att vara 50 procent år 2030, vilket inne-

bär att Östergötland inte följer 1,5 gradersmålets ambition. Det är dock viktigt att påpeka att utvecklingen sällan är linjär. Mål 1 innefattar de totala växthusgasutsläppen som kommer från länet och är det övergripande målet i denna strategi. Uppföljning av målet görs genom nationell statistik sammanställd av Regional Utveckling och Samverkan i miljömåls-systemet som drivs av länsstyrelserna.

Växthusgasutsläpp i Östergötland

Figur 1. Växthusgasutsläppen i länet sedan år 1990 samt olika utvecklingstrender för att nå regionala och nationella klimatmål.

Nationella mål inom energi- och klimatområdet:

- Utsläpp av växthusgaser till år 2020**
Utsläppen för Sverige år 2020 bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990 och gäller för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.
- Utsläpp av växthusgaser till år 2030**
Växthusgasutsläppen i Sverige, som ligger utanför EU:s utsläppshandelssystem, bör senast år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 8 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder.
- Utsläpp av växthusgaser till år 2040**
Växthusgasutsläppen i Sverige, som ligger utanför EU:s utsläppshandelssystem, bör senast år 2040 vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 2 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder.

- Utsläpp av växthusgaser till år 2045**
Senast år 2045 ska Sverige ha netto-nollutsläpp jämfört med år 1990, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige.
- Utsläpp av växthusgaser från transportsektorn**
Växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010.
- Energieffektivisering**
Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energi-användning jämfört med år 2005. Målet uttrycks i termer av tillförd energi i relation till bruttonationalprodukt (BNP).
- Förnybar energi**
Sverige ska år 2040 ha 100 procent förnybar elproduktion. Det är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.

Underliggande mål

MÅL 2: År 2030 ska produktionen av förnybar och återvunnen energi uppgå till minst 90 procent av den totala energiproduktionen i länet.

Att minska användningen av fossil energi, inte bara el, är viktigt för att nå det övergripande målet att minska växthusgasutsläppen. Därav skiljer det sig från det nationella målet om att elproduktionen ska vara 100 procent förnybar år 2040 och EU:s mål om att andelen förnybar energi ska vara minst 32 procent till år 2030.

År 2016 utgjorde produktionen av förnybar och återvunnen energi i länet runt 72 procent av den totala

energiproduktionen. Då det saknas robust historisk statistik för målet så är det svårt att få fram en trend för utvecklingen inom området. Länets aktörer bedömer att det är möjligt att nå 90 procent förnybar och återvunnen energi till år 2030.

”Återvunnen energi” innebär att 50 procent av de sopor och returbränslen som bränns för uppvärmning i fjärrvärmenätet räknas som förnybart. Detta enligt SCB som är källa till statistik för målet. De 50 procent som är fossilt anser de företag som driver fjärrvärmenät i länet vara svår att få bort helt till år 2030. Återvunnen energi är en del i det cirkulära energisystemet och är viktig att ha med i omställningen till ett hållbart samhälle.

MÅL 3: År 2030 ska energianvändningen vara 60 procent effektivare jämfört med år 2008.

Energieffektiviseringsmålet baseras på Sveriges nationella mål att effektivisera energianvändningen med 50 procent till år 2030 jämfört med år 2005. Det nya regionala målet har ett annat basår än det nationella på grund av brist på tillgänglig statistik från år 2005 för länet.

Målet mäts, precis som det nationella målet, i förhållande till bruttoregionalprodukt (BRP) för att undvika att dess uppfyllelse påverkas av konjunkturförändringar. Mellan åren 2008 till 2016 minskade energianvändningen per BRP i länet med 23,6 procent och fortsätter den linjära trenden så minskar energianvändningen per BRP med 50 procent till år 2030. Målet är satt till 60 procent för att det ska vara utmanande och inte enbart uppfyllas av exempelvis teknologiska framsteg utan också genom förändrat beteende.

Slutanvänd energi innefattar köpt och levererad energi. I det nationella målet används tillförd energi, men på regional nivå saknas det pålitlig statistik för detta från SCB. Däremot finns det tillgängligt för slutanvändning.

MÅL 4: År 2030 ska växthusgasutsläppen från transporter i Östergötland vara minst 70 procent lägre jämfört med år 2010.

Målet ligger i linje med det nationella målet och innefattar därför inte internationell luft- och sjöfart. Detta eftersom internationell luft- och sjöfart ingår i EU:s handel med utsläppsrätter, det så kallade ETS-systemet.

En av de större utmaningarna i länet är att minska utsläppen från transporter eftersom tiden för omställning och teknikutveckling är relativt lång. Mellan åren 2010 och 2016 hade växthusgasutsläppen minskat med runt 16 procent och enligt den linjära trenden nås en minskning om 52 procent till år 2030. Det finns goda förutsättningar i regionen för att arbeta med hållbara och effektiva transporter, exempelvis

genom en ökad produktion av förnybart bränsle samt en ökande utbyggnad av infrastruktur för elfordon och andra förnybara drivmedel.

Uppföljning av målet görs genom nationell statistik sammanställd av Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet som drivs av länsstyrelserna. I denna statistik bör beaktas att all tankning som görs i länet räknas med som utsläpp vilket innebär att de transporter som passerar genom länet via exempelvis E4:an också räknas med. Att räkna bort dessa är svårt rent statistiskt och det är svårt att avgränsa länet geografiskt när det gäller transporter. Detta innebär att rådigheten över att nå målet minskar något, därför är samverkan med andra län och regioner viktig.

MÅL 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kg per person/år.

Det finns i dagsläget inget nationellt antaget avfalls-mål. Däremot har branschorganisationen Avfall Sverige satt ett mål för att minska avfallet. Det har använts som grund för att sätta målnivåerna i det nya regionala målet. I ett cirkulärt samhälle hanteras avfallet som en resurs vilket bland annat innebär att avfallsmängden från konsumtion bör minska.

Hushållsavfallet i länet var år 2017 totalt 462 kg per person och trenden några år tillbaka är att avfallet ökar. År 2017 slängdes 199 kg mat-och restavfall per person. Mängden mat- och restavfall har inte förändrats avsevärt under fem år tillbaka från år 2017. Totala mängden hushållsavfall, samt mat- och restavfall, är valt som indikatorer på ett cirkulärt samhälle. Målet skulle med fördel kunna kompletteras med verksamhetsavfall men det är svårare att sammanställa robust och långsiktig statistik för det i dagsläget. Hushållsavfall definieras i miljöbalkens 15 kapitel 3 §, som det avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet ⁴. Statistiken för uppföljning inhämtas från Avfall Sverige.

Insatsområden

DENNA STRATEGI har sex övergripande insatsområden:

- Förnybar och robust energiproduktion
- Energi- och klimateffektivt näringsliv
- Energi- och klimateffektiva bostäder och lokaler
- Hållbara och effektiva transporter
- Cirkulär ekonomi och konsumtion
- Hållbart jord- och skogsbruk

Beskrivningen av insatsområdena är gjorda på en övergripande nivå och de nyckelinsatser som beskrivs i slutet av varje del är förslag på långsiktigt prioriterade områden för insatser, snarare än specifika projekt. Många olika aktörer behöver bidra till genomförandet

av nyckelinsatserna vilket definieras i de handlingsplaner som tas fram efter att strategin är antagen. Omställningsarbete är komplext, därför kan vissa teman beröras i flera olika insatsområden, men ur lite olika perspektiv.

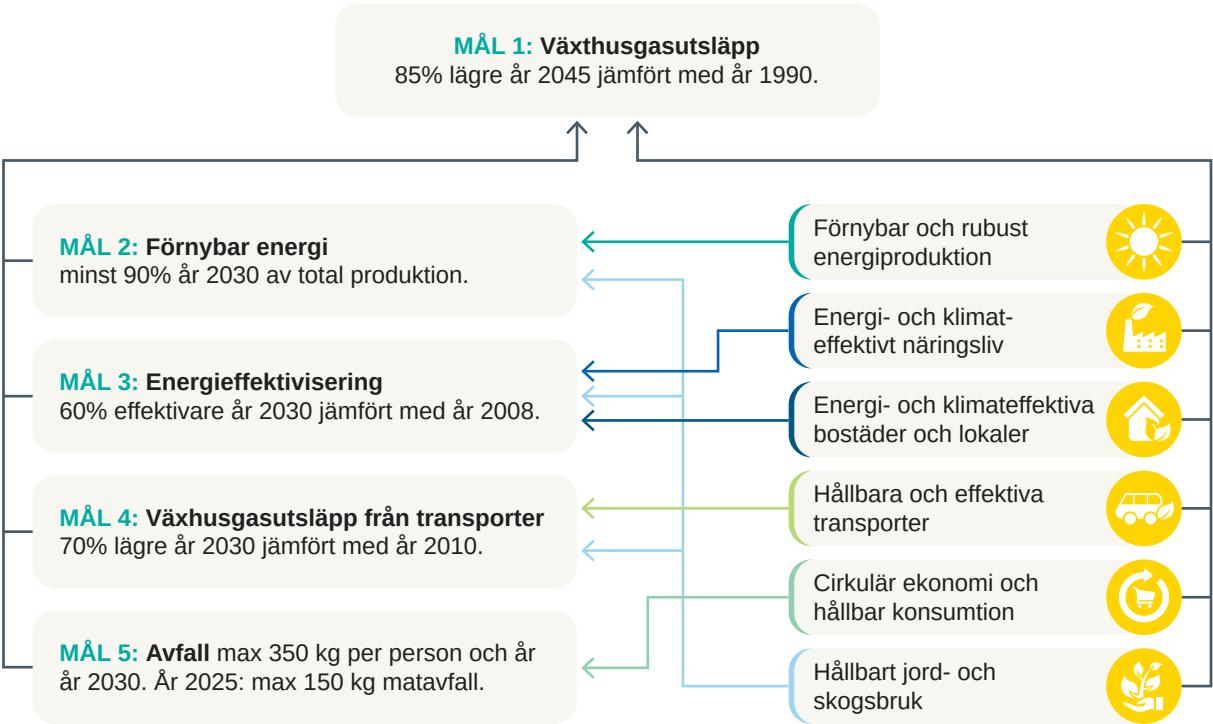
De fyra första insatsområdena behandlar traditionella energi- och klimatfrågor som energiproduktion och energianvändning i bostäder och lokaler, industri samt transportsektorn. De två sista insatsområdena behandlar bredare aspekter av påverkan på klimatet och resursanvändning med syfte att fånga upp såväl konsumtionsperspektivet, cirkulära flöden och källor till växthusgaser utanför energisystemet. Indelningen av olika tematiska områden har gjorts för att på ett

systematiskt sätt kunna arbeta med implementering av strategin och måluppfyllnad. De sektorer med störst utmaningar men också möjligheter att genomföra insatser för att minska länets klimatpåverkan har valts ut till insatsområden. Samverkan inom och mellan insatsområdena är avgörande för att nå satta energi- och klimatmål. De olika insatsområdena innehåller olika mängder underliggande delområden och vissa är mer utvecklade än andra. Därav skiljer sig de olika insatsområdena åt både textmässigt och gällande nivån på de olika nyckelinsatserna.

Varje insatsområde inleds med en tänkbar framtidsbild för år 2045 där klimatmålen är nådda. Det ska ses som en möjlig framtid och fungera som inspiration för

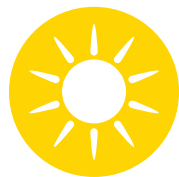
det vidare arbetet inom området. Framtidsbilderna har tagits fram tillsammans med regionala aktörer vid en workshop våren 2019. Mer information, statistik och andra underlag som ligger till grund för insatsområdena finns i kunskapsunderlaget som utgör en bilaga till strategin. Den finns tillgänglig på Länsstyrelsen Östergötland hemsida för nedladdning”.

Den förenklade systembilden nedan visar hur underliggande mål och insatsområden med tillhörande nyckelinsatser är sammanlänkade. Pilarna för insatsområdena indikerar var de huvudsakligen har sin påverkan. Det bör beaktas att detta endast är den största påverkan och att det finns fler kopplingar mellan områdena och målen än de som visas nedan.

Figur 2. Koppling mellan insatsområden och mål i strategin.

Förnybar och robust energiproduktion

Framtidsbild för insatsområdet

ÅRET ÄR 2045 och det finns solceller på de tak som är anpassade och lämpliga för det. El lagras lokalt och används efter behov. Elen är dyrare

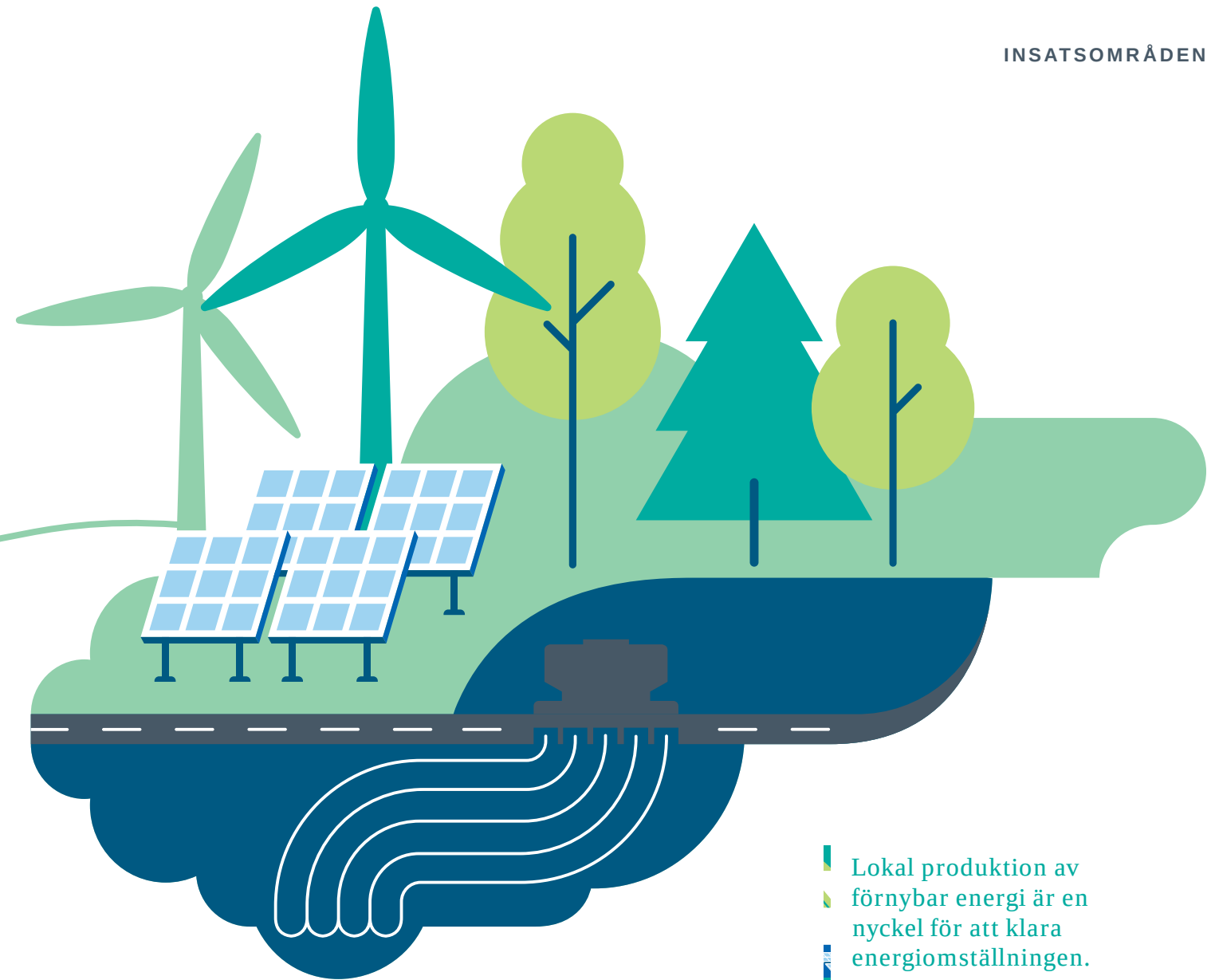
än den var år 2019 och är en värdefull energibärare som används där den gör störst nytta. Huvuddelen av uppvärmningen i tätorter sker genom lågtempererade vattenburna system i fastigheterna vilka bland annat möjliggör energieffektiv återvinning av överskottsenergi. Det finns också en annan energimedvetenhet än vad det har gjort tidigare. Diskussionen om vilket förnybart energislag som är det bästa har sedan länge avslutats och det är självklart att all förnybar energi behövs. Dock är det viktigt att väga in perspektiv såsom biologisk mångfald och andra hållbarhetsaspekter vid produktionen av energi samt att vara öppen för nya lösningar som kan vara bättre. Effektoptimeringslösningar finns som standard tack vare smarta innovationer.

Bakgrund och nuläge

Lokal produktion av förnybar energi är en nyckel för att klara energiomställningen, men utvecklingen och möjligheterna skiljer sig åt mellan olika produktionsformer.

Total installerad effekt av vindkraft nationellt uppgick till 7 300 megawatt (MW) vid utgången av år 2018 och den totala elproduktionen drygt 16 terrawattimmar (TWh). Det utgör cirka elva procent av den totala elproduktionen i landet. Sveriges totala installerade effekt ökade med runt tio procent år 2018. Utvecklingen för vindkraft har inte varit lika stark i Östergötland. Det finns cirka 140 vindkraftverk i länet, varav de flesta byggdes före år 2010. Mellan år 2017 och 2018 ökade effekten i länet med 4 MW jämfört med året innan till totalt 175 MW ⁵.

Utvecklingen för solceller är mycket stark i Östergötland, precis som i resten av landet. Vid utgången av år 2017 fanns 15 726 anläggningar i Sverige, vilket var en ökning med 53 procent jämfört med år 2016. I länet finns 1 146 anläggningar vilket innebär en 46-procentig ökning från föregående år. Vad gäller installerad effekt så ligger Östergötland på fjärde plats nationellt ⁶. Produktionen av värme genom solfångare var för 10 år sedan betydligt större än produktionen av el från solceller. Solvärme har dock på senare tid minskat rejält vad gäller såväl installationer och forskning. Orsaken till detta är bland annat utformningen av stödsystem som gynnat solelsutvecklingen ⁷.

Lokal produktion av förnybar energi är en nyckel för att klara energiomställningen.

I Östergötland finns cirka 60 av Sveriges över 2 000 vattenkraftverk med en total effekt på runt 130 MW ⁸. Det gör att Östergötland står för en mycket liten del av Sveriges totala vattenkraftskapacitet på 16 200 MW trots att alla större vattendrag är reglerade och utbyggda för vattenkraft. Samtidigt som vattenkraften har en avgörande betydelse för elsystemet så har djur- och växtliv i sjöar och vattendrag påverkats negativt till följd av dämning, torrläggning och ändrade vattenflöden ⁹.

Ett flertal av länets fjärrvärmeanläggningar producerar både el och värme, så kallad kraftvärme. Kraftvärme är ett effektivt sätt att utnyttja energin som finns i bränslet och mängden el som kan produceras beror på hur mycket värme som går åt i fjärrvärmenätet.

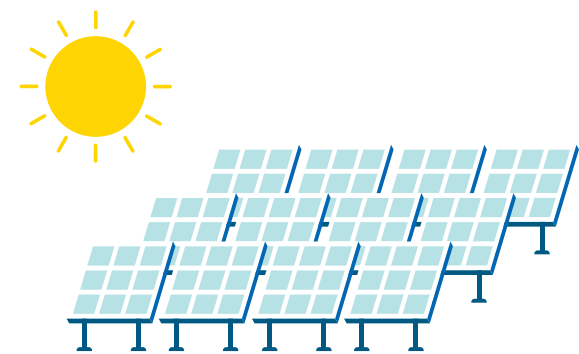
År 2017 levererades närmare 2,7 gigawattimmar (GWh) fjärrvärme i Östergötland ¹⁰. Den el som produceras på fjärrvärmeunderlaget är en lokal och planerbar elproduktion som också har en positiv inverkan på förutsättningarna för en rimlig elbalans och ett mer robust energisystem i regionen.

Enligt SCB producerades år 2017 i Östergötland 785 GWh flytande och fasta förnybara bränslen. Produktionen av biogas uppgick till 144 GWh år 2016 ^{11 12}. Den största andelen av biogasen används i transportsektorn, men på sikt förväntas biogas i allt större utsträckning användas inom industri, sjöfart och tunga transporter. Största delen av etanolen som produceras i Östergötland går på export.

Strategiska utmaningar och möjligheter

I länet har det varit svårt att få till vindkraftsetableringar trots att flera initiativ tagits för sådana investeringar. Anledningen är bland annat motstående intressen och svårigheter att förankra etableringarna lokalt. År 2010 införde Försvarsmakten ett stoppområde för vindkraft och höga objekt i en fyramilsradie runt Malmen utanför Linköping, vilket motsvarar 40 procent av länets areal. Här finns det sålunda en målkonflikt mellan nationella försvarsmässiga hänsynstaganden som väger tyngre än motsvarande klimatmål. Under år 2019 påbörjades ett regionalt arbete för att försöka hitta en bred samsyn om hur hållbar vindkraftsutbyggnad kan åstadkommas. Samtidigt genomförs det en process med att ta fram en nationell strategi för utbyggnad. Dessa två insatser ska förhoppningsvis kunna bidra med lösningar till vissa av de målkonflikter som nu försvårar utbyggnad av vindkraft i Östergötland.

Den stora utmaningen för vattenkraften i länet och nationellt är att kunna förse Sverige med el samtidigt som hänsyn tas till vattenmiljön. Ny lagstiftning kräver att vattenkraftverk med äldre tillstånd än miljöbalken, som trädde i kraft år 1999, ska ompröva sina tillstånd för att få moderna miljövillkor, såsom faunapassager och minimitappningar. Miljöanpassning kommer innebära en viss produktionsförlust i och med att driften inte längre enbart kan optimeras efter energiproduktion. Bara några procent av vattenkraften har i nuläget tillstånd enligt miljöbalken. Någon utbyggnad av småskaliga vattenkraftverk i mindre vattendrag

sker i princip inte i länet. Det beror på dålig lönsamhet och att det är svårt att kombinera med de miljökvalitetsnormer som är uppsatta för vattenförekomsterna.

Prisutvecklingen på solceller har varit mycket gynnsam de senaste åren, då priserna sjunkit med cirka 80 procent under en period av fem till sex år ¹³. Denna kostnadsminskning har bromsats upp, men med den kostnadsnivå som råder idag är det i de allra flesta fall lönsamt att investera i solel. Potentialen för solelsproduktion på tak med bra till mycket bra lägen i Sverige är 40 TWh eller 30 procent av Sveriges totala elanvändning ¹⁴.

Avskiljning och lagring av koldioxid (Carbon Capture and Storage, CCS) är en metod som är under utveckling. Förutom att reducera processutsläpp från industrin, kan tekniken användas för att fånga upp koldioxid som bildas vid förbränning eller rötning av biomassa. Genom att lagra den biogena koldioxiden under marken eller havsbotten, i kombination med nyplantering av biomassa kan negativa utsläpp åstadkommas ¹⁵.

Bioenergins råvaror kommer dels från vårt skogs- och jordbruk och bidrar till att stärka dessa basnäringar. Det består även av avfall och restprodukter i en cirkulär bioekonomi. Bioenergin bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser när den ersätter fossila bränslen, men det gäller att utnyttja den på rätt sätt så att vi inte skapar eller förstärker andra miljöutmaningar, exempelvis förlust av biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster. Mycket av det som vi idag använder olja och fossila bränslen till kommer vi att använda skogen till i framtiden ¹⁶. Det kommer bli allt viktigare att göra kloka prioriteringar och avvägningar kring skogen då dess betydelse för både produktion av förnybara bränslen men även proteinfoder, hållbara textilier och trä som råvara kommer bli större. Det finns goda förutsättningar för ökad produktion av flytande biobränslen. Östergötlands biodrivmedelspotential uppskattas till 3 400 GWh per år, varav den största andelen är biogas kopplat till lantbruket ¹⁷. På grund av bristande lönsamhet tas inte denna potential tillvara i dagsläget.

Fjärrvärme producerat från fossilfria källor är en klimatsmart och energieffektiv uppvärmningsform, liksom fjärrkyla för att kyla ned byggnader. Det innebär dock inte att fjärrvärmen är fri från växthusgasutsläpp. Ett exempel på detta är den fossila plasten i hushållsavfallet. När plasten förbränns ger den upphov till cirka 50 procent av de utsläpp av växthusgaser som kommer från fjärr- och kraftvärmesektorn. Här krävs åtgärder uppströms, framför allt i utvecklings-, produktions- och konsumtionsledet, så att enbart det som inte längre går att materialåtervinna går till energiåtervinning. Även eftersortering kan vara en effektiv metod för att minska plastavfallet i energiåtervinningen. Innovationer för att få fram fossilfri plastråvara och att hitta lösningar inom ekodesign är också viktigt i sammanhanget ¹⁸. Spillvärme och lågvärdig energi är också viktiga att tillvarata för att få en så hög energiutnyttjandegrad som möjligt.

Elnätsbolagen anser att Östergötland inte har någon kortsiktig kapacitetsbrist i elnätet, men Linköping och Norrköpings kommuner närmar sig kapacitetstaket ¹⁹. Kapacitetsbrist kan uppstå, både på grund av överföringsbegränsningar i stamnät och distributionsledningar och på grund av effektbrist till följd av att tillgång till förnybar elproduktion är varierande och svår att förutse. Det senare medför även andra utmaningar för själva driften då systemet blir svårare att balansera och spänningsregleringen försvåras ²⁰.

Vattenkraften har en viktig funktion som balanskraft, men med förändrade förutsättningar för elproduktion i Sverige ökar också behovet av andra lösningar, exempelvis energilagring. De vanligaste teknikerna kring detta är i dagsläget pumpvattenkraft, batterier och tryckluft. Av dessa tekniker utvecklas batteriteknik snabbast. Batterier har flera fördelar då de dels kan användas i liten skala för hushåll och bilar, men även i större skala när flera moduler sätts samman. En utmaning för användningen av batterier är i dagsläget kostnaden, men det finns goda förutsättningar för minskade kostnader i framtiden, främst tack vare stordriftsfördelar och teknisk innovation ²¹. Dessutom finns det utmaningar när det gäller miljöpåverkan

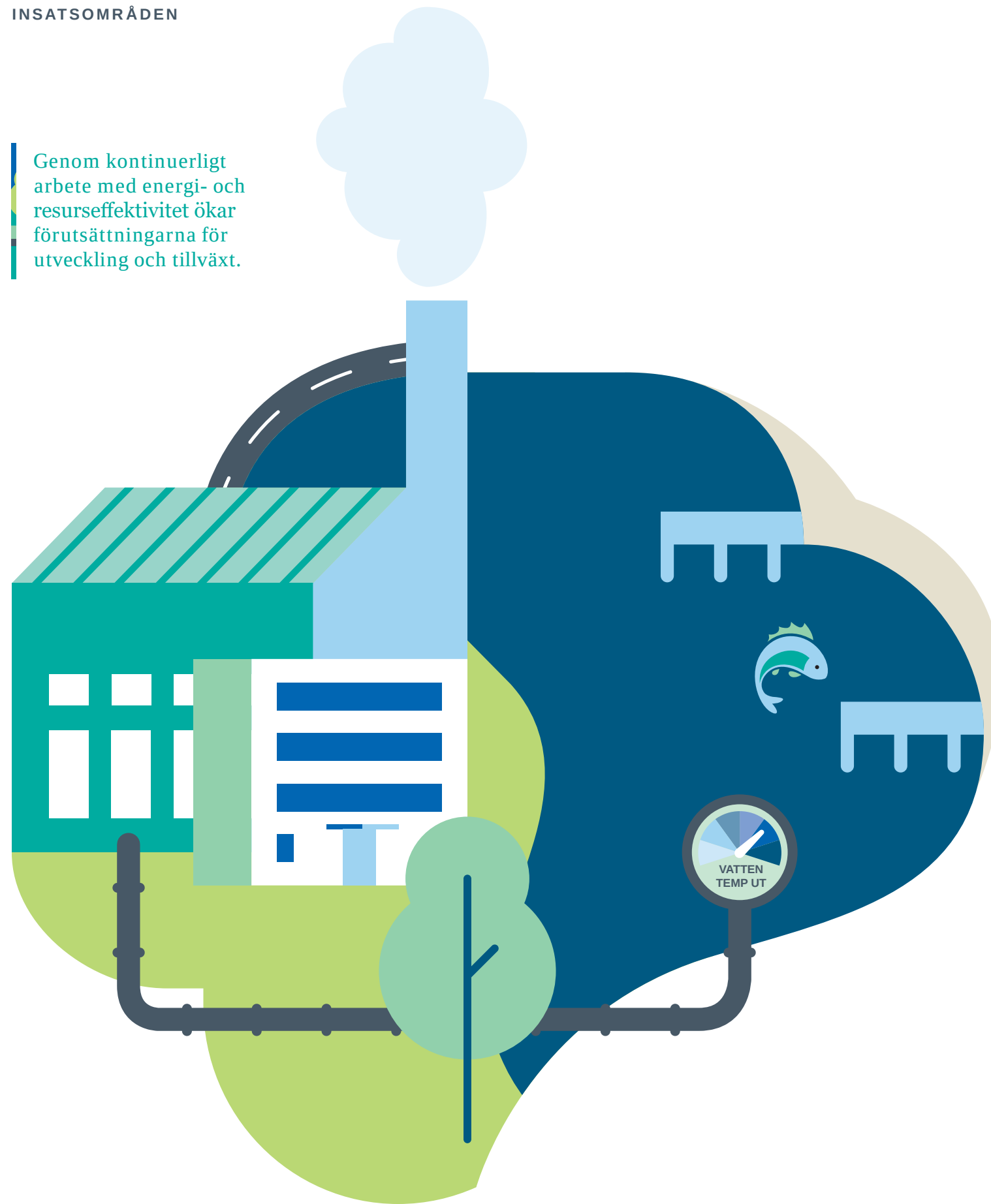
exempelvis vid framställning av batterier. Även elbilar kan i framtiden få en viktig roll som kraftreserv i form av energilager ²².

Det finns vidare möjligheter att lagra energi, exempelvis genom vätgas som produceras genom elektrolys av vatten och är ett förnybart bränsle. Vätgasen kan lagras, och vid en re-elektrifieringsprocess där vätgasen kombineras med syre, återförenas till elnätet som el. Det går även att generera el genom att använda motorer och gasturbiner där både vätgas och andra gröna bränslen (t ex. flytande biogas, så kallad ”LBG”) kan användas. En utmaning med vätgasen är säkerhetsaspekten. Det finns i dagsläget inga planer på utbyggnad av tankstationer för vätgas i Östergötland.

Nyckelinsatser

- Integrera solceller och solfångare på nyuppförda och befintliga byggnader där det finns goda förutsättningar för solelproduktion.
- Öka användningen av system för lagring av energi (el, värme, kyla).
- Stärka regional, hållbar produktion och användning av biobränslen baserade på grödor och restprodukter.
- Säkerställa att vattenkraft har moderna miljötillstånd och bidrar med balanskraft.
- Utveckla metoder för att på ett effektivt sätt nyttja restenergi och lågvärdig energi.
- Fasa ut och effektivisera utsorteringen av fossilt material i det restavfall som blir återvunnen energi.
- Säkerställa starka överföringsförbindelser samt effektreserv för energi inom länet.
- Stärka forskning och innovation för hållbara systemlösningar.
- Öka kunskapen och möjligheter till att använda bio CCS i länet.

Genom kontinuerligt arbete med energi- och resurseffektivitet ökar förutsättningarna för utveckling och tillväxt.

Energi- och klimateffektivt näringsliv

Framtidsbild för insatsområdet

FÖRETAGEN I ÖSTERGÖTLAND

har år 2045 kunskap om sin energianvändning och arbetar aktivt med energi och effektfrågor.

Energin används effektivt på rätt sätt och på rätt ställe med förnybara alternativ inom produktions- och stödprocesser. Kunder och konsumenter efterfrågar produkter som är energi- och klimateffektiva vilket driver samverkan mellan företag i en riktning mot produktion av nya hållbara produkter och tjänster. Ett exempel på samverkan mellan företagen är att de har effektutjämnning mellan verksamheterna för att optimera energi och effektlöden. Hushållning med resurser liksom cirkulära flöden mellan företagen är en självklarhet. Digitalisering är nu ett oundgängligt verktyg för att arbeta systematiskt med energieffektivisering i näringslivet.

Bakgrund och nuläge

Östergötlands näringsliv är varierat, med stort inslag av kunskaps- och utvecklingsinriktning och står för cirka 40 procent av den totala energianvändningen i länet. Den tillverkande industrin som finns är främst inom branscherna metall och skog. Industrisektorn

är därför en relativt stor energianvändare, men som också arbetar mycket med energifrågorna. Utsläppen från industrin har enligt statistik från den nationella emissionsdatabasen halverats mellan åren 1990 och 2016²³.

Lagen om energikartläggning i stora företag, som syftar till att främja energieffektiviteten, påverkar länets näringsliv när det gäller energieffektiviseringsarbete²⁴. Lagen är en del av Sveriges arbete i att uppfylla de krav som EU har satt genom energieffektiviseringskravet, EED (Direktiv 2012/27/EU)²⁵.

En stor del av det praktiska genomförandet för att vi ska nå ett fossilfritt samhälle ligger hos näringslivet. Genom initiativ från Fossilfritt Sverige har näringslivet tagit fram färdplaner för hur respektive bransch kan öka sin konkurrenskraft samtidigt som klimatneutralitet nås till år 2045²⁶. En stor del av företagens klimatpåverkan är indirekta och kommer från exempelvis inköp av varor och tjänster eller uppkommer i relation till den sålda produkten som används i Sverige eller utomlands. Därför är det också av stor vikt att lägga fokus på att minska klimatpåverkan i leverantörsleden.

I Östergötland finns det olika näringslivsnätverk för att främja energi- och klimatarbetet i företag. Exempelvis nätverket för energieffektivisering inom industrin som samordnas av Länsstyrelsen i Östergötland och möjliggör erfarenhetsutbyte mellan de större energianvändande industrierna i länet, akademien och myndigheter. Även Östergötlands energi- och klimatråd fungerar som ett forum för samverkan mellan regionala aktörer med koppling till energiomställningen. Dessutom har olika företagsorganisationer i länet stor betydelse inte minst för att skapa arenor och samarbeten för att hitta lösningar på gemensamma utmaningar.

Strategiska utmaningar och möjligheter

Genom kontinuerligt arbete med energi- och resurs-effektivitet ökar förutsättningarna för utveckling och tillväxt. De företag som uppnår klimatneutralitet är mer robusta inför ökade priser på fossil energi och kan tillgodose ökad efterfrågan på hållbara produkter och tjänster ²⁷. I Östergötlands län är företagandet viktigt och potentialen för energieffektivisering stor hos så väl små som medelstora och stora företag och industrier. Energieffektivisering är lönsamt och skapar ökad konkurrenskraft för enskilda företag om den genomförs på ett strukturerat och systematiskt sätt, exempelvis genom energiledningssystem ²⁸. Genom EU:s ekodesigndirektiv ställs ökade krav på mer energieffektiva och hållbara produkter vilket skapar ytterligare incitament för företagen att arbeta strukturerat för att förbättra produkters miljöprestanda.

Genom att koppla forskning och nya affärsmöjligheter till energi- och klimatlösningar blir länet konkurrenskraftigt och nya arbetstillfällen skapas. En tidig omställning och anpassning till framtida energi- och miljökrav innebär att nya affärsmodeller kan skapas. Utveckling av nya och befintliga affärsmodeller inom cirkulär ekonomi bör också främjas.

En effektivare användning av energi och resurser är en förutsättning för att nå målet om noll nettoutsläpp av växthusgaser då tillgången på biobränslen och förnybar energi är begränsad. En minskad energianvändning

bidrar även positivt till flera miljö kvalitetsmål.

I miljöbalken lyfts vikten av att hushålla med både energi- och naturresurser. Energitillsyn ska bidra till att miljöbalkens syfte och miljömålen uppnås och syftar bland annat till att få företag att bedriva energi-effektiviseringsarbete inom ramen för sin egenkontroll.

En utmaning är att få fler företag, så väl stora som små, i länet att arbeta systematiskt och strukturerat med energifrågorna. Det finns potential för energi-effektivisering inom industriverksamheter med stor energianvändningen inom produktion. Vidare finns det också möjligheter till ett ökat restvärmeutnyttjande vilket bör utvecklas vidare. Exempelvis genom att använda industriell restvärme på fjärrvärmenätet kan biobränsle som eldas i kraftvärmeverken frigöras och användas för att ersätta fossila bränslen i andra delar av samhället.

För företag utan stor energianvändning blir de ekonomiska incitamenten att minska sin energi-användning mindre men ändå inte obetydliga med tanke på ökad konkurrenskraft och robusthet mot marknadsförändringar samt att åtgärden kan nyttjas i

marknadsföring och för varumärkesutveckling. Många företag har dessutom dålig kunskap om, eller ingen tydlig bild och uppföljning av sin energianvändning och sina faktiska energikostnader. För många företag kan det därför vara svårt att prioritera tid för energi-effektivisering ²⁹. Det finns därav en utmaning i att hitta stimulans- och påtryckningsverktyg för att få företag att genomföra energieffektiviseringsåtgärder. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen kan utvecklas mot företag med mindre energiintensiva verksamheter för att främja åtgärder på alla nivåer. Erfarenhet visar att företag som börjar intressera sig för energifrågan blir mer angelägna att arbeta vidare systematiskt för att kontinuerligt minska sin energi-användning. För att få fler företag att arbeta systematiskt krävs fler mötesplatser för att utbyta erfarenheter samt olika tekniska hjälpmedel som synliggör energi-användning och utsläpp av koldioxid, för att därigenom skapa en större förståelse kring detta. Företag kan också påverka andra företag till att arbeta mer med energi- och klimatfrågor genom att ställa krav vid sina inköp. Kunskap om energifrågor hos konsumenter behöver också öka så att de kan ställa tydligare energi- och klimatkrav.

Nyckelinsatser

- Öka kunskapen om energi- och klimateffektiviseringens fördelar för lönsamhet, konkurrenskraft och andra mervärden.
- Öka antalet företag som arbetar med ett systematiskt och strukturerat energiarbete.
- Främja miljödriven produktutveckling.
- Nyttja innovationsstödsystemet för utveckling av fler klimatsmarta produkter.
- Öka och främja nyttjande av spillvärme, lågvärdig värme och egenproducerad energi.
- Stärka industriell samverkan för energi- och effektoptimering.
- Öka kunskapen inom näringslivet om energi- och klimatkrav vid inköp.
- Främja upphandling av energi- och klimateffektiva produkter inom offentlig sektor.
- Arbeta för att stärka och utveckla energitillsyn på företag.

Energi- och klimateffektiva bostäder och lokaler

Framtidsbild för insatsområdet

ÅR 2045 är bostäder och lokaler yteffektiva, vilket innebär en större andel gemensamma ytor. Den cirkulära delningsekonomin

medför att det i exempelvis lägenhetsområden finns speciella rum för återbruk och möjligheter att odla grönsaker i anslutning till bostad eller arbetsplats. Byggnader och dess närområden är bättre anpassade till extremhändelser i klimatet och de är också byggda av mer hållbara material som ökar byggnadens energieffektivitet och klimatprestanda. Vid ny- och ombyggnation används alltid livscykelperspektiv. Byggnaderna har mycket automation som innebär en god uppföljning av dess prestanda. Byggnaderna är knutna till smarta energisystem som möjliggör delning, lagring och effekt-optimering av den förnybara energi som produceras i och på byggnaderna. Den egna produktionen täcker till stor del byggnadens årliga energianvändning.

Bakgrund och nuläge

Sveriges bygg- och fastighetssektor står ungefär för en femtedel av de totala växthusgasutsläppen i landet ³⁰. I detta inkluderas också utsläppen av importerade varor som produceras i andra länder. El och upp-

För att nå målen om nettonollutsläpp år 2045 så krävs det tekniskskiften och kommersialiserade innovationer på marknaden.

värmning av bostäder och lokaler i Östergötland stod år 2016 för över 23 procent av länets totala utsläpp. Utvecklingen för att minska utsläppen går åt rätt håll. Mellan åren 1990 och 2016 halverades utsläppen av växthusgaser tack vare energieffektivisering i befintliga byggnader, utfasning av olja samt högre energiprestanda vid nybyggnation. År 2016 stod den totala slutanvända energin i länets småhus, flerbostadshus och fritidshus tillsammans för ungefär en femtedel av den totala energianvändningen. Det finns också ett etappmål för bygg- och rivningsavfall inom det svenska miljömålssystemet som innebär att 70 viktprocent av det material som används vid byggnation ska återvinnas till år 2020. År 2016 var återvinningsgraden av bygg- och rivningsmaterial 50 viktprocent ³¹.

Arbete med byggnaders energiprestanda är något som inte bara är prioriterat i länet utan också nationellt och internationellt. På nationell nivå skärps de energikrav som finns i Boverkets byggregler (BBR) vid behov för att anpassas efter lagstiftning som tas fram på EU-nivå. Senast den 31 december år 2020 ska EU:s medlemsstater se till att nya byggnader är så kallade nära-nollbyggnader ³². Vidare har regeringen granskat byggnaders energiprestanda. I en skrivelse överlämnad till riksdagen skriver de att: ”..byggreglerna på ett kostnadseffektivt sätt ska bidra till teknikneutrala val av hållbara, det vill säga icke-fossilbränslebaserade uppvärmningssystem, långsiktigt energieffektiva byggnader med bra klimatskal samt en effektiv elanvändning i uppvärmningen och att reglerna ska beakta effektutmaningen.” ³³. Detta är inte ett beslut men kan ge en fingervisning på hur utvecklingen av byggreglerna kommer att se ut framöver.

Initiativet Fossilfritt Sverige har tagit fram färdplaner för hur olika branscher ska bli klimatneutrala år 2045, bland annat tillsammans med aktörer från bygg- och anläggningssektorn ³⁴. I deras färdplan tydliggörs hur branschen tillsammans bör arbeta för att nå satta klimatmål. Enligt färdplanen går det att nå de mål som är satta för år 2030, men för att nå målen om nettonollutsläpp år 2045 så krävs det tekniskskiften och kommersialiserade innovationer på marknaden.

Några av de aktörer i länet som är viktiga när det gäller att minska energianvändning och klimatpåverkan från bostäder och lokaler är branschorganisationerna samt akademien och de kommunala energi- och klimatrådgivarna. Samverkan mellan dessa aktörer samt med näringsliv och andra offentliga aktörer är viktigt för att stärka energi- och klimatarbetet inom området.

Strategiska utmaningar och möjligheter

Utvecklingen inom bostads- och lokalmarknaden styrs mycket av den nationella politiken och lagstiftningen genom bland annat Boverkets byggregler (BBR). Därav är det viktigt att styrmedel främjar mer energi- och klimateffektivt byggande och renovering.

Här krävs också politiskt mod och samsyn för att sätta långsiktiga spelregler för branschen så att det blir lättare att arbeta mot de klimatmål som är satta för år 2030 och 2045.

I en analys av bostadsmarknaden som Länsstyrelsen har genomfört bedöms att byggtakten fortsatt måste hålla samma takt som idag under en femtonårsperiod för att motsvara kommande bostadsbehov³⁵. Särskilt stort är behovet för nyanlända och unga. Det innebär inte bara utmaningar för social hållbarhet utan också att bygga och renovera bostäder så att de är energi- och klimateffektiva. Målkonflikter som kan uppstå vid byggnation av bostäder och lokaler är exempelvis användandet av jordbruksmark och natur med hög biologisk mångfald.

Användningen av livscykelperspektiv är avgörande för att få fram den totala miljö- och klimatpåverkan för byggnader, dock är det något som används relativt lite inom branschen enligt studier³⁶. Här behövs ökad kunskap om hur livscykelperspektivet kan användas vid ny- och ombyggnation. På så sätt tydliggörs kopplingen mellan kostnader vid byggnation och kostnader för exempelvis uppvärmning under

byggnadens livslängd. Boverket har lagt som förslag i rapporten "Förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö" att år 2020 ska all ny- och ombyggnation utgå från ett livscykelperspektiv³⁷.

Ytterligare ett verktyg som är viktigt att beakta är samhällsplanering, exempelvis vid nyexploatering. Bebyggelsestrukturen är av stor betydelse för hur medborgare, företag och andra aktörer kan leva och bedriva sin verksamhet idag och i framtiden på ett hållbart sätt. Här är Svenska institutets Standarders (SiS) nationella standard för fysisk planering, TK 501 en viktig del i arbetet³⁸.

En utmaning är energieffektivisering av befintliga byggnader och lokaler. Både inom den offentliga sektorn och näringslivet finns det byggnader och lokaler som är i stort behov av renovering. Här finns det en potential att på sikt inte bara minska energi- användningen och dess klimatpåverkan utan också minska driftkostnaderna för fastigheterna. Det är dock viktigt att ta hänsyn till sociala och ekonomiska aspekter eftersom hyror kan höjas vid en renovering. Stimulans- och påverkansverktyg från offentlig sektor behövs för att stötta och driva på fastighetsbranschens

arbete med frågorna. Även beteendefrågor är viktigt att ta hänsyn till när det gäller energieffektivisering i byggnader då det oftast är ett kostnadseffektivt sätt att minska energianvändningen. Ett exempel kan vara att på skärmar visualisera energianvändningen för att öka medvetenheten om hur den används hos de som bor eller arbetar i byggnaden. En annan utmaning är att ett varmare klimat framöver ökar behovet av kyla och genererar större energianvändning vilket därmed motverkar energieffektiviseringen. En potentiell lösning kan vara användningen av fjärrkyla.

Det finns flera möjligheter för bygg- och fastighetsbranschen att arbeta med sin klimatpåverkan. Ett exempel kan vara att bygga i trä för att binda in kol i byggnader. En annan är digitaliseringsutvecklingen som sker i samhället, vilken ger ökade möjligheter till nya arbetssätt, tjänster och marknader, samt effektivare och mer hållbart byggande. I och med cirkulära affärsmodeller och en mer tjänstebaserad marknad kan bygg- och fastighetsbranschen hitta nya affärsmöjligheter och utveckla sin verksamhet till att bli mer hållbar. Att installera solceller på en byggnads tak är ett exempel på hur en byggnad kan bli mer hållbar ur ett energiperspektiv.

Nyckelinsatser

- Öka andelen befintliga byggnader som renoveras utifrån energi-, effekt- och resurseffektivitet.
- Öka användningen av livscykelperspektiv och hållbara byggnadsmaterial vid projektering, byggfas, användning och demontering.
- Öka kunskapen hos beställare av byggnader om kravställning på energi- användning och klimatpåverkan.
- Öka utvecklingen och användningen av digitala verktyg för att öka energi- effektiviseringen och effektoptimeringen av byggnader.
- Öka kunskapen om hur en byggnad byggs för att maximera möjligheterna att producera förnybar el på den.
- Skapa möjligheter och öka kunskapen för att hitta cirkulära affärsmöjligheter inom bygg- och fastighetsbranschen.
- Arbeta för att stärka och utveckla energitillsyn på byggnader.
- Stärka samordning och energiutbyte mellan byggnader i energisystemet för ökad energieffektivisering och effektoptimering.
- Öka kunskapen om hur lågvärdig, alternativt lågtempererad, energi kan delas.
- Stärka kopplingen mellan akademi och aktörer inom bygg- och fastighetsbranschen.
- Utveckla och marknadsföra kommunal energi- och klimatrådgivning riktad mot fastighetsägare.

Hållbara och effektiva transporter

Framtidsbild för insatsområdet

ÅR 2045 är Östergötland fortsatt en sammanhållen region vilket ger goda förutsättningar för effektiva transporter. Tätare bebyggelse i

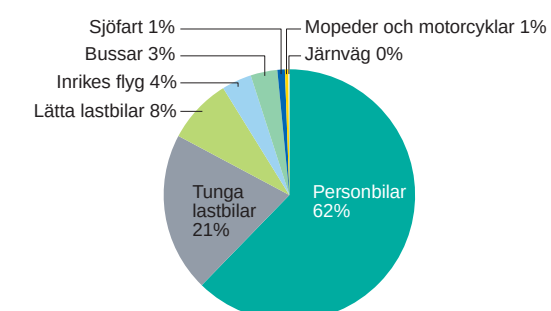
kollektivtrafiknära lägen och en genomtänkt Ortsstruktur möjliggör mer effektiva transporter. Innovativa logistiklösningar gör godstransporterna effektiva. Resmönster för arbete och studier har effektiviserats och digitaliseringens utveckling gör det lätt att arbeta på distans vid behov. För att nå en så liten klimatpåverkan som möjligt från transportsystemet totalt sett, används tillgängliga tekniker situationsanpassat och optimalt. Alla transporter i Östergötland är fossilfria, lättare fordon är eldrivna och det finns en tillfredställande laddinfrastruktur för dem. Olika typer av mobilitets-tjänster tillgodoser stor del av transportbehoven.

Bakgrund och nuläge

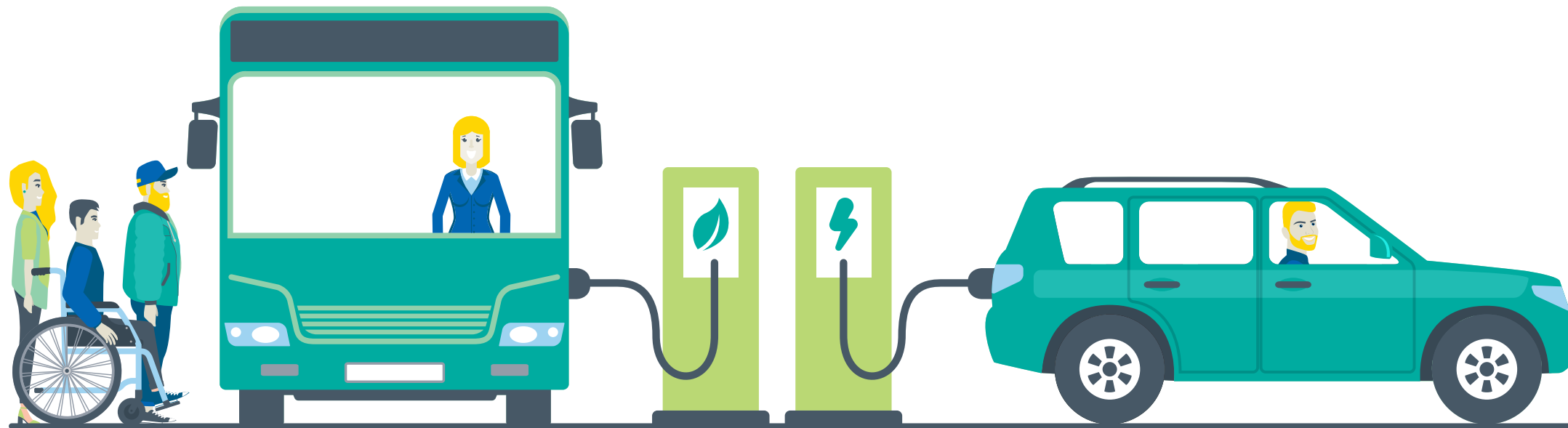
Transportsektorn står för en tredjedel av Östergötlands totala växthusgasutsläpp, vilket är samma nivå som övriga riket. Växthusgasutsläppen från transporter i Östergötland har minskat med runt sju procent mellan åren 1990 och 2016. Samtidigt har exempelvis antalet inregistrerade personbilar ökat med runt 19 procent

mellan åren 2001 till 2016. Om nuvarande trend fortsätter, når vi en minskning av utsläppen på cirka 50 procent till år 2030. För att nå Sveriges mål om en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030, samt minst 70 procents utsläppsminskning jämfört med år 2010, krävs en ökad omställningstakt och betydande insatser inom flera områden.

I Östergötland står personbilar för den största andelen av utsläppen på cirka 60 procent, se figur 3. Det är främst kring de större städerna samt E4:an som de största transportrelaterade utsläppen sker. Utsläppen från inrikes flyg samt sjöfart har under de senaste 30 åren varit relativt oförändrade och utgör endast en liten del av den totala utsläppsmängden inom transportsektorn³⁹.

Figur 3. Utsläpp av växthusgaser från transporter i Östergötland, år 2016. Källa: Nationella utsläppsdata-basen.

En utbyggd infrastruktur för el och förnybara drivmedel är en förutsättning för minskade utsläpp från transporter.

Östergötland har betydande godstrafikflöden då en stor del av interregionala järnvägs- och vägtransporterna i Sverige passerar länet på väg till och från Stockholmsregionen, övriga Svealand och Norrland. I jämförelse med resten av landet är det relativt få godstransporter som börjar eller slutar i länet ⁴⁰. Det medför att länets påverkansmöjlighet vad gäller att minska växthusgasutsläppen för dessa transporter är begränsad. Det finns flera logistiska knutpunkter i Östergötland där olika godstransportstråk sammanstrålar, exempelvis i Norrköping där det finns en hamn, närhet till E4:an samt flera större industrier. Tre fjärdedelar av det gods som lastades eller lossades i Östergötland år 2016 fraktades inom länet, med en koncentration till och från tätorterna Linköping och Norrköping. En stor del av de regionala transporterna var kortare än 35 km. Trafikverket förutspår att godstransportarbetet i Sverige kommer att öka med 50 procent till år 2030 ⁴¹. En orsak till detta är pågående strukturomvandling där transporterna blir fler och mer långväga, med minskade lager och små frekventa sändningar. Den ökande e-handeln ställer ytterligare krav på frekventa och snabba leveranser.

Östergötland har en stark befolkningstillväxt med arbetsplatser främst i de största tätorterna vilket medför att arbetspendlingen ökar. Det finns skillnader

i pendlingsmönster mellan män och kvinnor, där män pendlar längre och oftare med bil. Enligt Trafikanalys publikation "Regional linjetrafik" har resandet med kollektivtrafiken i Östergötland ökat med 21 procent mellan år 2007 till 2018 medan motsvarande för riket som helhet var 33 procent. Östergötland har relativt andra län haft en något lägre procentuell ökning, men från en redan hög nivå ⁴². Vidare har Östergötland ett högt antal resor per invånare, det femte högsta i jämförelse med andra län. Andel resor med bil i Östergötland ligger på samma nivå som nationellt. Enligt kollektivtrafikbranschens årliga mätning, Kollektivtrafikbarometern, så var bilen det huvudsakliga färdmedlet för 59 procent av resorna i Sverige under år 2018. Motsvarande för kollektivtrafik var 27 procent och för gång/cykel 12 procent. Uppgifterna för Östergötland, enligt Region Östergötlands resvaneundersökning år 2014, skiljer sig därmed från det nationella snittet genom högre andel gång och cykel och lägre andel kollektivtrafik. Målet för kollektivtrafiken i Östergötland är att få fler att åka kollektivt istället för med bil. Kollektivtrafiken konkurrerar därmed inte med andra hållbara transportslag som gång och cykel. Målet för kollektivtrafiken i Östergötland är att marknadsandelen, det vill säga andelen av motoriserade resor, ska öka till 32 procent år 2030 ⁴³.

Den största andelen av alla vägfordon är fossildrivna och andelen som drivs av förnybara bränslen har inte ökat i den takt som krävs för att nå de uppsatta målen. Offentlig sektor har påbörjat och går före i omställningen till fossilfria fordonsflottor. Detta är särskilt tydligt i länets kommunala organisationer där cirka 60 procent av det totala antalet personbilar är fossilfria, vilket är över snittet i Sverige som ligger på runt 40 procent ⁴⁴. I Östergötland har 12 av 13 kommuner, Region Östergötland, samt ett tiotal större företag ställt sig bakom Fossilfritt Sveriges utmaning att senast år 2030 endast utföra och köpa fossilfria transporter. Förutsättningarna för att uppnå detta är goda då det finns flera regionala aktörer inom både produktion och infrastruktur för biodrivmedel och laddning av elfordon. Inköp av nya bilar anpassade för fossilfria drivmedel eller eldrift är fortfarande mer ovanligt bland privatpersoner. Privatpersoner köper oftare begagnat, vilket förutsätter att det finns fordon på begagnatmarknaden.

Strategiska utmaningar och möjligheter

För att nå det nationella och regionala målet om minst 70 procents utsläppsminskning från transportsektorn måste en betydande omställning ske parallellt inom flera områden. Denna omställning behöver stå på tre ben ⁴⁵:

- Högre andel förnybara drivmedel
- Ett mer transporteffektivt samhälle
- Energieffektiva och fossilbränsle fria fordon

Överflyttning till hållbara transportsätt behöver ske genom långsiktig samhällsplanering samt utveckling av attraktiva och tillgängliga städer. En utbyggd infrastruktur för el och förnybara drivmedel är en förutsättning för minskade utsläpp från transporter. Omställningen behöver anpassas till lokala förutsättningar och kräver nya lösningar och affärsmodeller tillsammans med ändrade beteenden och attitydförändringar.

Förutsättningarna för omställning till fossilfria transporter i Östergötland är goda. Tack vare att stora delar av befolkningen i Östergötland finns i länets centrala delar ger det bra förutsättningar för hållbara transportsätt som gång, cykel och kollektivtrafik. En utmaning är att få fler att gå, cykla eller nyttja kollektivtrafik istället för att ta bilen. Det är också viktigt att beakta jämställdhetsaspekter då exempelvis kvinnor och män till stor del väljer olika transportsätt. Stora miljövinster skulle kunna uppnås om män i högre grad pendlade på samma sätt som kvinnor ⁴⁶.

Eftersom transportbehovet väntas öka, inte bara i länet utan i hela riket, ligger det en stor framtida utmaning i att säkerställa tillgången till biodrivmedel, el och laddningsstationer samt distributionsplatser för biodrivmedel. Detta är en betydande utmaning som Östergötland inte står ensam inför. Den ökande konkurrensen om de fossilfria drivmedlen ställer stora krav på transporteffektivisering om målen om utsläppsreduktion ska kunna uppnås. Ökad regional produktion av biodrivmedel kan endast delvis möta denna utmaning, men innebär i gengäld större försörjningstrygghet, nya arbetstillfällen och möjligheter till omhändertagande av svårhanterligt organiskt avfall.

Transporteffektivisering kan ske genom teknik-utveckling av fordon, infrastruktur (t.ex. elvägar), innovativa lösningar inom mobilitet och logistik samt beteendeförändringar. Nästan hälften av alla bilresor är kortare än fem kilometer och sker i tätorterna ⁴⁷. Det finns potential för effektivisering genom samhällsplanering som gynnar de hållbara transportslagen. Hållbara transporter skulle också ha andra gynnsamma effekter på till exempel folkhälsa och mer attraktiva miljöer. Samhällsutmaningen ligger i att matcha bilens flexibilitet med åtgärder som gör bilfritt resande mer attraktivt, till exempel förbättrad cykelinfrastruktur i kombination med nya mobilitetslösningar och ett väl fungerande kollektivtrafiksystem.

Utvecklingen av godstransporter mot små, mer frekventa sändningar ger upphov till varutransporter som påverkar både koldioxidutsläppen och skapar trängsel i tätorter. Genom god planering, samordning av transporter och ökad fyllnadsgrad kan utsläpp, trängsel och buller minskas. I åkeribranschens färdplan "Färdplan för fossilfri konkurrenskraft" nämns flera utmaningar för att ställa om till fossilfritt där långsiktighet och nya affärslösningar spelar en viktig roll för att möjliggöra kostsamma investeringar i fordon med låga utsläpp ⁴⁸. I samband med Ostlänkens färdigställande, planerad till år 2035, kommer möjligheterna för omflyttning till tågtrafik för både person- och godstransporter mot Stockholm att öka. Byggandet av Ostlänken och tillhörande trafiklösningar riskerar dock att bidra till ökade utsläpp genom den förväntade ökningen av godstransportarbete under tiden bygget pågår. Här finns det både en möjlighet och en utmaning för näringslivet och det offentliga att gå före och att visa på möjligheterna med fossilfria transporter, främst med innovativ upphandling och trafikplanering.

En stor utmaning för att uppnå ett hållbart transportsystem är att det krävs betydande attitydförändringar bland både enskilda individer och organisationer. Digitalisering kan skapa förutsättningar för nya smarta lösningar och möjliggöra en annan typ av tillgänglighet, i form av exempelvis resfria möten och delningstjänster.

Nyckelinsatser

- Främja god infrastruktur för tillgång till fossilfria drivmedel och laddningsmöjligheter för elfordon i alla delar av Östergötland.
- Effektivisera resandet i länet genom tekniska och organisatoriska lösningar.
- Öka kunskapen och främja beteendeförändringar för ett mer hållbart resande.
- Arbeta för en samordnad och hållbar planering som ger bättre förutsättningar för hållbara transportslag.
- Öka kunskapen om effektivisering och systematiskt omställningsarbete av fordonsflottan inom offentlig sektor och näringsliv.
- Främja upphandling och inköp av hållbara transporter inom offentlig sektor och näringsliv.
- Främja lösningar för energi- och climateffektivare transporter inom logistik, omlastningscentraler, ruttoptimering och samordnad varudistribution.

Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion

Framtidsbild för insatsområdet

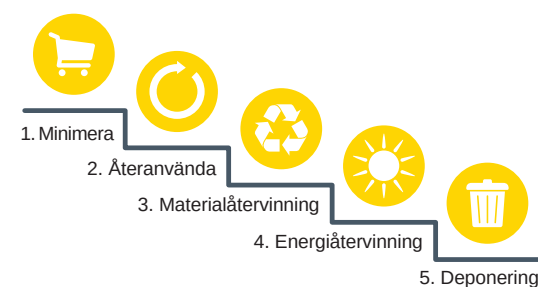
ÅR 2045 finns ett utvecklat producentansvar för produkters påverkan på klimatet. Konsumenterna är precis som producenter nyckel-

aktör i sammanhanget och deras roll underlättas av att det nu är lätt att välja det alternativ som är bäst för miljön, då det även är det billigaste. Istället för att köpa hyr vi exempelvis våra kostymer, cyklar, möbler, mobiler och verktyg. Medvetenheten om den egna klimatpåverkan är hög. Koldioxidbudgetar är vanligt förekommande. Det är dyrt att generera avfall och vi har utvecklade pantsystem för ett flertal typer av förpackningar och de återanvänds flera gånger. Cirkulära flöden inom näringslivet gör att behovet av jungfruliga material är litet.

Bakgrund och nuläge

De svenska hushållens konsumtion har en stor påverkan på miljö och klimat och den ligger tio procent över genomsnittet för de 28 EU-länderna år 2016. Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser motsvarar cirka 10 ton per person och år och måste minskas till ett till två ton per person och år för att kunna uppnå generationsmålet och Parisavtalets mål ⁴⁹. För att nå

detta krävs ökad resurseffektivitet bland annat genom avfallsförebyggande åtgärder och ökad återanvändning. Dessutom krävs giftfria kretslopp i både tekniska och biologiska flöden så att det är möjligt att materialåtervinna uttjänade produkter. Det finns dock många andra konsumtionsfrågor som är av vikt för att minska utsläppen av växthusgaser och där olika aktörer redan gör, och kommer att genomföra värdefulla insatser framöver. Eventuellt kommer mål kring konsumtion att tillföras strategin i samband med revidering om fyra år, beroende på om det då finns framtagna uppföljningsverktyg som gör det möjligt att mäta utvecklingen. Att minimera, återanvända och materialåtervinna (se figur 4) är viktigt när det gäller cirkulär ekonomi och fokus i arbetet ska därför ligga på de tre översta trappstegen.

Figur 4. Avfallstrappan

Enligt Naturvårdsverket ökar avfallsmängderna och trenden att återvinna material har stagnerat ⁵⁰. Här krävs proaktiva insatser för att vända trenden och komma vidare. Forskning visar att om vi kan minska mängden hushållsavfall med fem procent i Sverige så skulle det innebära minskade utsläpp av växthusgaser med 300 000 ton per år. Det motsvarar de utsläpp av växthusgaser som en medelstor svensk kommun släpper ut under ett år. År 2016 uppgick matavfallet i Sverige till 1,3 miljoner ton och hushållen stod för den i särklass största andelen med 938 000 ton. Produktionen av den mängd mat som slängs varje år motsvarar omkring två miljoner ton koldioxid, vilket motsvaras av ungefär tre procent av de totala utsläppen av växthusgaser i Sverige. Mellan åren 2015 till 2017 har mängden avfall per person legat på relativt liknande

nivåer. År 2017 uppgick hushållsavfallet per person i Östergötland till 462 kilogram per år. Även andra områden inom cirkulär ekonomi, exempelvis eko-design, kan utgöra medel för att nå de identifierade och fastslagna konsumtionsmålen.

Strategiska utmaningar och möjligheter

I Sverige saknas uttalade mål för cirkulär ekonomi vilket innebär en utmaning då det saknas mått för att mäta detta. Därmed blir det svårt att sätta ett nollvärde och mäta utvecklingen inom området. För att ändå få en bild av hur det förhåller sig i Östergötland kan vi studera utvecklingen för olika aspekter med koppling till cirkulär ekonomi, exempelvis data från kommunernas återvinningscentraler samt statistik om återcirkulation av matavfall och konsumtion.

Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser motsvarar cirka 10 ton per person och år.

En annan utmaning är att allt fler produkter produceras i utlandet vilket gör att vi har svårare att kontrollera påverkan på miljö och klimat.

För att nå minskad energi- och klimatpåverkan hos privata konsumenter, som är nyckelaktörer inom insatsområdet, krävs ett ändrat beteende i denna grupp. Det kan exempelvis vara genom att lämna in använda produkter till försäljning, köpa mer varor second hand och reparera saker som gått sönder. Konsumenterna kan också ställa krav på producenterna att ta fram mer cirkulära produkter som håller längre.

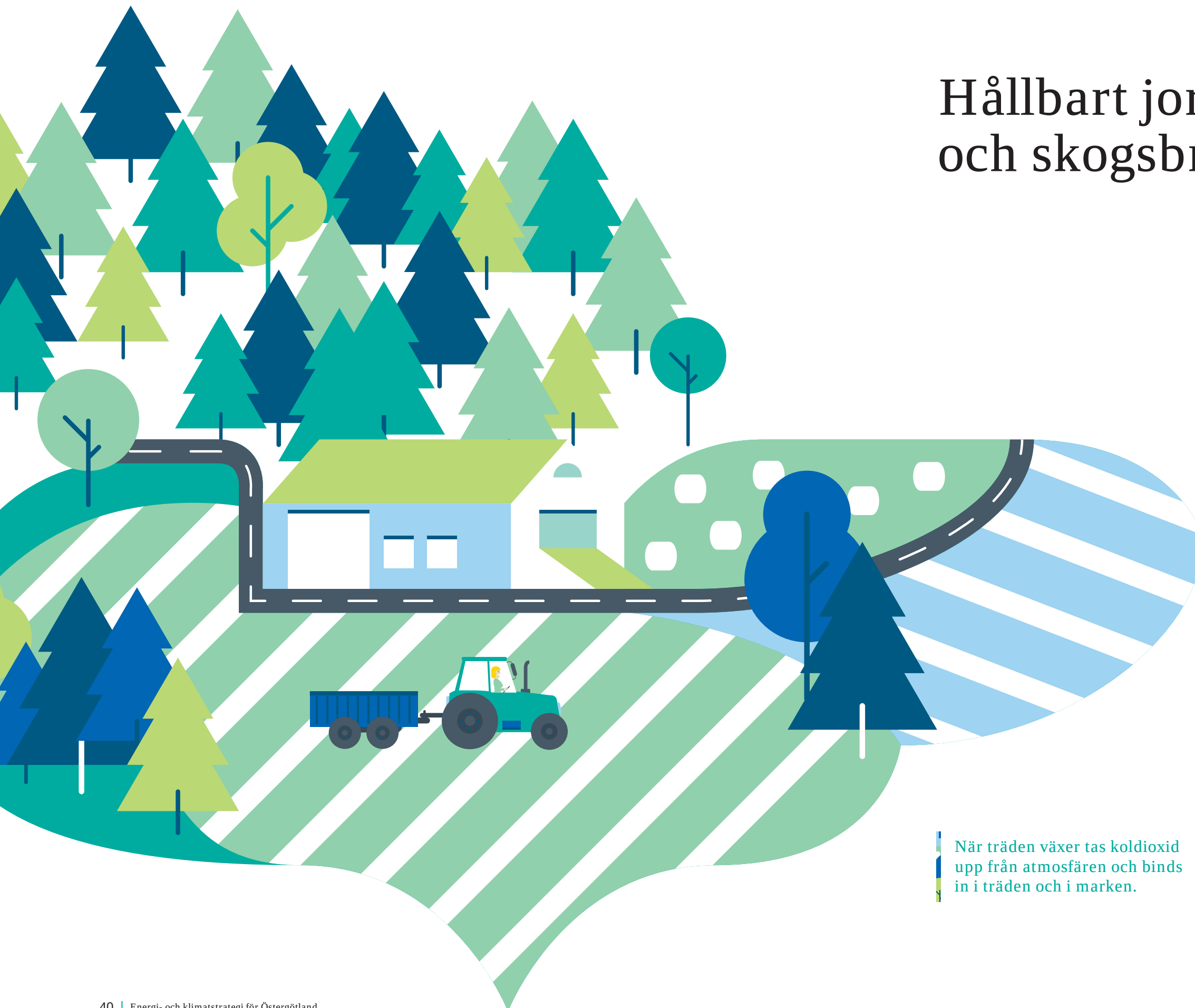
Kommunerna är betydelsefulla aktörer i arbetet och har goda möjligheter att arbeta framgångsrikt med cirkulär ekonomi och minskade avfallsmängder. De kommunala avfallsplanerna är viktiga verktyg. Kommunerna kan också genom upphandling styra marknaden till giftfria, cirkulära, utsläpps- och avfallssnåla produkter, tjänster och affärsmodeller. Det finns flera goda exempel från kommunala verksamheter som genom olika insatser lyckats minska avfallsmängder och samtidigt minskat sina kostnader. Det går exempelvis att markant minska matsvinnet från stor- och skolkök. Ett kilo matsvinn motsvarar cirka två kilo koldioxidekvivalenter enligt en rapport framtagen av Naturvårdsverket ⁵¹.

Näringslivet kan bidra till minskade avfallsmängder genom olika processer som till exempel industriell symbios, det vill säga när en bi- eller restprodukt i ett företag kan nyttjas som insatsvara hos ett annat företag. Därigenom minskas avfallsmängderna samtidigt som behovet att nyttja jungfruliga råmaterial minskar. I Östergötland finns flera goda exempel på samverkan, ett sådant är den eko-industriella parken på Händelö. Ett annat sätt är att genom ekodesign integrera ett livscykelkostnadsperspektiv från utveckling till tillverkning, användning och slutanvändning av en produkt för att uppnå energieffektivisering och en god hushållning av resurser. Det finns även en utvecklingspotential för företag att nyttja cirkuläritet som en del i att utveckla nya erbjudanden. Det kan exempelvis vara i form av återbruk eller att hyra ut produkter istället för att sälja dem, så kallad funktionsförsäljning. Det kan också handla om så kallad tjänstefiering som handlar om att sälja tjänster och helhetslösningar istället för en produkt. Företag genomför, precis som offentlig sektor, inköp av olika typer av produkter till sin verksamhet. Det är viktigt att även i dessa fall efterfråga giftfria, cirkulära, utsläpps- och avfallssnåla produkter.

Nyckelinsatser

- Stärka och öka affärsrådgivning från privata och offentliga aktörer om cirkulära innovationer och affärsmodeller.
- Genomföra uppströms insatser för att möjliggöra återanvändning av rötslam.
- Stimulera att företag använder restprodukter och avfall som råvara, bland annat genom främjande av symbioscenter.
- Öka kunskapen hos allmänheten om hållbar konsumtion, exempelvis avfallsförebyggande åtgärder.
- Öka kunskapen om cirkulär ekonomi och ekodesign, både inom näringslivet samt den offentliga sektorn.
- Öka antalet offentliga organisationer som använder sig av upphandlingsformer som främjar cirkuläritet.
- Öka antalet fysiska och digitala mötesplatser där medborgarna kan byta produkter med varandra och i övrigt främja delningsekonomi.
- Minska matsvinn och avfall i offentlig sektor, näringsliv och hushåll.
- Utveckla arbetet med kommunala avfallsplaner för att främja cirkulär ekonomi.
- Öka utsorteringen av återvinningsbart material i det avfall som uppstår, i detta ingår även utökad utsortering och insamling av matavfall.
- Underlätta den fastighetsnära insamlingen av återvinningsbara produkter och införa åtgärder så att källsorteringsgraden kan öka.

Hållbart jord- och skogsbruk

När träden växer tas koldioxid upp från atmosfären och binds in i träden och i marken.

Framtidsbild för insatsområdet

ÅR 2045 har den lokala produktionen av livsmedel och biomassa ökat. Jordbruk och skogsbruk har stor betydelse för att utsläppen

från andra sektorer minskar. Råvaror från areella näringar har ersatt fossil råvara. Högre avkastning och effektivare användning av insatsvaror minskar utsläppen per producerad enhet. Jord- och skogsbruk är balanserat för en effektiv kolinlagring. Förändrade matvanor har lett till minskade växthusgasutsläpp och samtidigt bidrar areella näringar till att god biologisk mångfald säkerställs. Fordonsflottan inom jord- och skogsbruk är fossilfri.

Bakgrund och nuläge

Nästan två tredjedelar av Östergötland består av skog och det finns mer än 10 000 privata skogsägare i länet. Skogen påverkar såväl det lokala landskapet, näringslivet och hur forskningen utvecklas. Skogen i Östergötland växer mer än den avverkas och har gjort så under lång tid⁵². När träden växer tas koldioxid upp från atmosfären och binds in i träden och i marken. Det innebär att skogen fungerar som en kolsänka som balanserar utsläppen av växthusgaser. Koldioxiden

släpps sedan ut från grenar, rötter och mark på hygget när skogen avverkats och från själva virket när färdiganvända produkter bränns eller ruttnar. Längst stannar kolet i byggnader av trä, träd som får bli riktigt gamla och i marken i skog som inte avverkas. Träråvara från skogen används till många produkter, som exempelvis möbler, bränsle och papper, och nya användningsområden skapas kontinuerligt.

Östergötland är också ett betydande jordbrukslän. Sedan år 1975 har antalet jordbruksföretag minskat stort, och år 2016 fanns det cirka 3300 jordbruksföretag i länet ⁵³. Arealen åkermark har däremot bara minskat med 10 procent, vilket innebär att arealen åkermark per företag i genomsnitt ökat från 40 till 66 hektar ⁵⁴. Utsläpp av klimatpåverkande gaser från jordbruket i Östergötland var år 2016 cirka 500 000 ton ⁵⁵. Växthusgaser från djurhållning och växtodling utgör idag den största delen av jordbrukets utsläpp. Både lustgas och metan har mycket kraftigare verkan på klimatet än koldioxid, räknat per ton ⁵⁶. Jordbruk på mulljordar och utdikade torvmarker i skogslandskapet, som det finns mycket av i Östergötland, är också källor till utsläpp. Det svenska köttets andel av matkonsumtionen har minskat sedan år 1995, samtidigt som den totala köttkonsumtionen har ökat vilket i sin tur innebär en ökning av växthusgasutsläppen ⁵⁷. Ökad nettoimport har alltså ökat utsläppen i andra länder.

Energianvändning inom jordbruket varierar beroende på inriktning. Inom växtodling handlar det till stor del om traktordrift samt torkning och inom djurhållning används energi bland annat till foderberedning, uppvärmning och ventilation. På mjölkgårdar används dessutom mycket energi vid mjölkhantering ⁵⁸. Diesel står för nästan hela energianvändningen inom skogsbruket ⁵⁹.

Strategiska utmaningar och möjligheter

Emissionerna från gödsel går att minska främst genom att tillvarata gödsel för biogasproduktion. Många av länets djurbesättningar är stora och samlade vilket ger goda förutsättningar för detta. Växthusgasutsläppen från nötdjur kan minskas genom att minska djurhållningen, men detta skulle få negativa konsekvenser för möjligheterna till att upprätthålla biologisk mångfald, en rik kulturmiljö och en levande landsbygd. Även övrig djurhållning har stor betydelse för landskapet då exempelvis mjölkproduktionen bidrar med betesdjur och de spannmålsätande djuren höjer värdet på spannmålen.

Utsläppen av lustgas från åkermark kan minskas genom optimerad kvävetillförsel, vilket även har andra positiva miljöaspekter såsom minskad övergödning. Genom att stimulera restaurering och anläggande av våtmarker i anslutning till jord- och

skogsbruk kan utsläppen minskas, men det krävs ekonomiska styrmedel för ersättning för mark. Jordbrukets potential som kolsänka kan utvecklas med hjälp av mellangrödor och fleråriga grödor och mängden kol som är bundet i skogen avgörs av olika skogs- och marktyper och hur skogen brukas ⁶⁰.

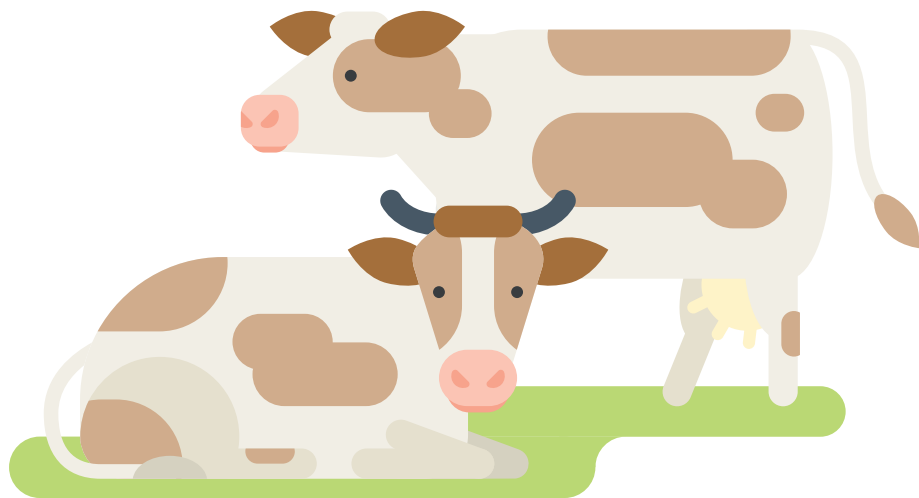
Inom jord- och skogsbruk finns potential för leverans av biomassa till marknader som exempelvis förnybar energi och biomaterial. Den största klimatvinsten med råvaran är när den ersätter fossila produkter. Utmaningen är att det ska räcka till mycket samtidigt som biologisk mångfald, rekreativvärden och andra ekosystemtjänster ska bevaras. Potentialen för att skogen kan bana väg för cirkulär ekonomi gynnas inte minst av forskning i länet ⁶¹.

Med enkla åtgärder och rätt val vid nyinvesteringar går det att effektivisera energianvändningen inom jord- och skogsbruk. Inom skogsbruket finns potential för energieffektivisering kopplat till delautomatisering, utbildning i bränslesnålt och högproduktivt körsätt och förnyelse av maskinpark, enligt en studie från IVA ⁶². Även jordbruket har besparingspotential. Energi-användningen kan minskas med minst tre till femton procent utan att påverka produktionen negativt, enligt en analys av över 150 genomförda energikartläggningar på jordbruk i Sverige ⁶³. Åtgärder finns exempelvis kopplat till växtodling, torkning, utfordring, värme, ventilation, belysning, utgödsling och mjölkning.

Jord- och skogsbruk både påverkar och påverkas av klimatförändringar. Därför är det viktigt att hitta lösningar för att både minska utsläppen och motverka de negativa klimateffekterna. Med ett förändrat klimat finns både hot och möjligheter. Tillväxten av skog kan öka, men också risken för skador. Det är inte självklart hur skogen ska se ut för att vara rustad för ändrade klimatförhållanden. Även inom jordbruket behöver odling och produktion anpassas till ändrade förutsättningar som exempelvis högre medeltemperatur och extrema väderhändelser.

Nyckelinsatser

- Öka kunskapen om energieffektivisering och klimatfrågor hos rådgivare, lantbrukare och skogsägare i länet.
- Öka näringsåterföring via biogödsel, askor och slam.
- Behandla gödsel på gårdsnivå för att minska utsläppen.
- Utveckla kommersiella lösningar för kolinlagring i mark inom jord- och skogsbruk.
- Stimulera restaurering och anläggande av våtmarker.
- Öka kunskapen om matens miljö-, energi- och klimatpåverkan i syfte att öka efterfrågan på klimatsmarta livsmedel.
- Stimulera produktion, utveckling och försäljning av klimatsmarta livsmedel.

Vidare arbete

EN FÖRUTSÄTTNING för ett lyckat energi- och klimatarbete är samverkan i länet. Politiska beslut och agerande på global och nationell nivå är viktiga, men det är på regional och främst lokal nivå som det konkreta arbetet sker. Dessutom behöver arbetet organiseras på ett strukturerat sätt för att möjliggöra effektivt energi- och klimatarbete vilket i sin tur bidrar till att uppnå de regionala målen.

Ett vidare steg i arbetet är att i samverkan med aktörer från näringsliv, akademi, offentlig sektor och andra organisationer ta fram handlingsplaner för de olika insatsområdena. Dessa aktörer har olika roller i omställningen mot ett hållbart samhälle. Den offentliga sektorn kan gå före och agera främjande för att visa

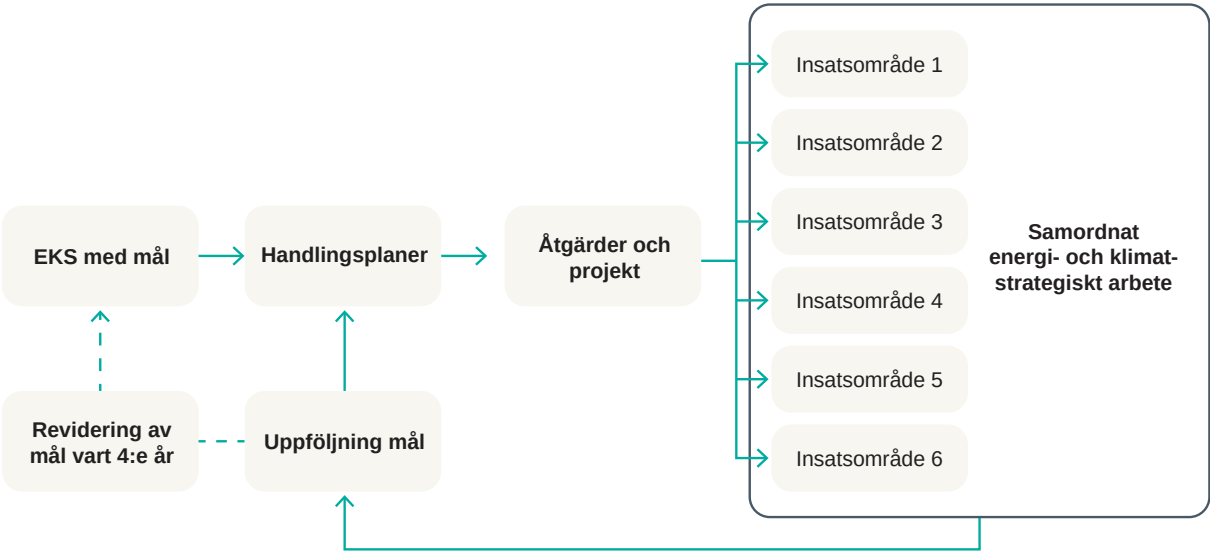
vägen. Detta kan exempelvis vara genom att använda offentlig upphandling som ett verktyg. Näringslivet har en stark innovationskraft som kan bidra med exempelvis nya tekniska lösningar som minskar klimatpåverkan. Akademin kan med sin kunskap och forskning stötta näringslivet och det offentliga för att kunna hålla rätt riktning och fatta beslut som bidrar till ett mer hållbart samhälle. Sist men inte minst finns organisationer och rörelser som kan bedriva påverkansarbete för att motivera det offentliga och näringslivet till att arbeta mer aktivt med frågorna.

Figur 5 nedan illustrerar arbetsflödet i det vidare energi- och klimatstrategiska arbetet. Handlingsplanerna kommer att innehålla konkreta åtgärder och

projekt. Hur arbetet med handlingsplanerna ska genomföras och vad de ska innehålla tas fram i samverkan med länets aktörer. För varje insatsområde med kopplad handlingsplan skapas en projektportfölj. Dessa kopplas också till strategins mål samt specifika indikatorer för respektive portfölj. Projektportföljerna kommer att samordnas av Länsstyrelsen och Region Östergötland vars uppgift är att koordinera åtgärder och projekt som genomförs i länet samt att summera den estimerade reduktionen av växthusgasutsläpp. På detta sätt går det att sammanställa, totalt och per respektive insatsområde, om de regionala åtgärderna och projekten räcker för att nå de mål som är satta.

Genom denna struktur kommer länets arbete att följas upp kontinuerligt vilket innebär att det strategiska arbetet underlättas, hålls levande, blir mer strukturerat och målinriktat. Det ökar också samverkansmöjligheterna i länet tack vare att aktörer möts på olika arenor inom respektive insatsområde. För att det fortsatta energi- och klimatstrategiska arbetet i länet ska bli framgångsrikt krävs det engagemang och vilja från offentliga aktörer, näringsliv och andra organisationer att arbeta tillsammans för att nå satta mål.

Strategins måluppfyllnad kommer att följas upp årligen av Länsstyrelsen och strategin aktualiseras eller revideras vart fjärde år.

Figur 5. Illustration på vidare energi- och klimatstrategiskt arbete i länet. Varje insatsområde i illustrationen motsvarar också en så kallad projektportfölj.

Referenser

- 1 UNDP i Sverige, *Globala målen*, <https://www.globalamalen.se/>, 2019-05-15.
- 2 Sveriges Riksdag, *En långsiktig klimatstrategi för EU*, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/fakta-pm-om-eu-forslag/en-langsiktig-klimatstrategi-for-eu_H606FPM19, 2019-05-15.
- 3 Energimyndigheten, *Sveriges energi- och klimatmål*, <http://www.energimyndigheten.se/klimat--miljo/sveriges-energi--och-klimatmal>, 2019-05-15.
- 4 Riksdagsförvaltningen, *Miljöbalken*, <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808-sfs-1998-808>, 2019-10-09
- 5 Energimyndigheten, *Ny statistik över vindkraftens utveckling i Sverige*, <http://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2019/vindkraftens-utbyggnad-tar-fart-igen/>, 2019-05-15.
- 6 SCB, *Nätanslutna solcellsanläggningar*, <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/energi/tillforsel-och-anvandning-av-energi/natanslutna-solcellsanlaggningar/>, 2019-05-15.
- 7 Bengts villablogg, *Solceller ökar medan solfångare minskar i Sverige*, <http://bengtsvillablogg.info/category/solfangare/>, 2018-08-27.
- 8 Vattenkraft.info – *Info om Svensk vattenkraft*, <https://vattenkraft.info/?what=%C3%96sterg%C3%B6tlands+%C3%A4n&where=lan>, 2019-05-15.
- 9 Energiföretagen, *Vattenkraft och miljö*, <https://www.energiforetagen.se/sa-fungerar-det/elsystemet/produktion/vattenkraft/vattenkraft-och-miljon/>, 2019-05-15.
- 10 Energiföretagen, *Fjärrvärmeleveranser*, <https://www.energiforetagen.se/statistik/fjarrvarmestatistik/fjarrvarmeleveranser/>, 2019-05-15.
- 11 SCB, *Elproduktion och bränsleanvändning (MWh), efter län och kommun, produktionsätt samt bränsletyp. År 2009 – 2017*, http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__EN__EN0203/ProdbrEl/table/tableViewLayout1/?rxid=45a3de17-908e-472c-b339-d430c67d1a99, 2019-05-15.
- 12 Region Östergötland, *Samhällsekonomiskt värde av biogas*, <https://wssext.regionostergotland.se/regsam/Samhällsbyggnad/Energi%20och%20klimat/Samhällsekonomiskt%20värde%20av%20biogas.pdf>, 2019-04-10.
- 13 Energimyndigheten, *Stark utveckling och sjunkande priser för solceller*, <http://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2014/stark-utveckling-och-sjunkande-priser-for-solceller/>, 2018-08-27.
- 14 Naturskyddsföreningen, *3 snabba frågor till solcellsexperten*, <https://www.naturskyddsforeningen.se/vad-vi-gor/klimat/solcellsexperten-svarar>, 2018-08-27.
- 15 Naturvårdsverket, *Koldioxidavskiljning och lagring (CCS)*, <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationalt/EUs-miljoarbete/Koldioxidavskiljning-och-lagring-CCS/>, 2019-05-15.
- 16 Skogssällskapet, *Spaning: Så använder vi skogen i framtiden*, <https://www.skogssallskapet.se/kunskapsbank/artiklar/2017-10-05-spaning-sa-anvander-vi-skogen-i-framtiden.html>, 2019-03-27.
- 17 Region Östergötland, *Östergötlands potential för biodrivmedelproduktion och utökad elektrifiering*, <https://wssext.regionostergotland.se/regsam/Samhällsbyggnad/Energi%20och%20klimat/Delprojektrapport%20Östergötlands%20potential%20för%20biodrivmedelproduktion%20och%20utökad%20elektrifiering.pdf>, 2019-05-15.
- 18 Energiföretagen, *Ingen mer plast till energiåtervinning 1 januari – är det möjligt?*, <https://www.energiforetagen.se/pressrum/nyheter/2018/juli/ingen-mer-plast-till-energiatervinning-1-januari--ar-det-mojligt/>, 2019-03-27.
- 19 Sveriges offentliga utredningar 2017:2. *Det svenska energisystemet*. 2017.
- 20 Svenska Kraftnät, *Anpassning av elsystemet med en stor mängd förnybar elproduktion*, 2015.
- 21 IVA, *Energilagring – Teknik för lagring av el*, <https://www.iva.se/globalassets/info-trycksaker/vagval-el/vagval-el-lagring.pdf>, 2018-08-27.
- 22 Ellevio, *Kungsbacka kommun testar elbilar som energilager*, <https://kundnyheter.ellevio.se/kungsbacka-kommun-testar-elbilar-som-energilager/>. 2019-03-26.
- 23 Regional Utveckling & Samverkan, *Nationella emissionsdatabasen*, <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/statistik-och-data/nationell-emissionsdatabas/Pages/default.aspx>, 2019-05-15.
- 24 Energimyndigheten, *Lagen om energikartläggning i stora företag*, <http://www.energimyndigheten.se/energieffektivisering/jag-vill-energieffektivisera-min-organisation/energikartlaggning/energikartlaggning-i-stora-foretag/>, 2019-05-15.
- 25 Europeiska kommissionen, *Energy Efficiency Directive*, <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-directive>, 2019-05-15.
- 26 Fossilfritt Sverige, *Färdplaner för fossilfri konkurrenskraft*, <http://fossilfritt-sverige.se/verksamhet/fardplaner-for-fossilfri-konkurrenskraft/>, 2019-05-15.
- 27 Naturvårdsverket, *Miljö- och klimatarbete i näringslivet – en översikt med fokus på drivkrafter och klimat*, <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6665-9.pdf?pid=16480>, 2019-10-01.
- 28 Energimyndigheten, *Vinster med energieffektivisering*, <https://www.energimyndigheten.se/nrp/vinster-med-energieffektivisering/>, 2019-10-01.
- 29 Energimyndigheten, *Energikoll i små och medelstora företag*, 2015.
- 30 Boverket, *Utsläpp av växthusgaser från bygg- och fastighetssektorn*, <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/vaxthusgaser/>, 2019-09-26.
- 31 Naturvårdsverket, *Att göra mer med mindre*, <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6857-8.pdf?pid=23951>, 2019-05-15.
- 32 Energimyndigheten, *Nära-nollenergibyggnader*, <http://www.energimyndigheten.se/energieffektivisering/program-och-uppdrag/nne/>, 2019-05-15.
- 33 Sveriges regering, *Regeringens skrivelse 2018/19:152*, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2019/06/skr.-201819152/>, 2019-09-24.
- 34 Fossilfritt Sverige, *Färdplan för fossilfri konkurrenskraft – Bygg- och anläggningssektorn*, http://fossilfritt-sverige.se/wp-content/uploads/2018/01/ffs_bygg_anlggningssektorn181017.pdf, 2019-05-15.
- 35 Länsstyrelsen Östergötland, *Regional bostadsanalys 2018*, <https://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/tjanster/publikationer/regional-bostadsmarknadsanalys-2018.html>, 2019-05-15.
- 36 Bergman, 2018, *Livscykelanalys för grundläggning av byggnader*, Luleå Tekniska Universitet.
- 37 Boverket, *Förslag till strategi för miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö*, <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2014/forslag-strategi-god-bebyggd-miljo.pdf>, 2019-05-15.
- 38 Svenska Institutet för Standarder, *SiS TK 501 – Fysisk planering*, <https://www.sis.se/tk501>, 2019-09-26.
- 39 Regional Utveckling & Samverkan, *Nationella emissionsdatabasen*, <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/statistik-och-data/nationell-emissionsdatabas/Pages/default.aspx>, 2019-05-15.
- 40 Trafikanalys, *Rapport 2016:7: Godstransporter i Sverige – en nulägesanalys*, https://www.trafa.se/globalassets/rapporter/2016/rapport-2016_7_godstransporter-i-sverige---en-nulagesanalys.pdf, 2019-05-20.
- 41 Trafikverket, *Rapport, Prognos för godstransporter 2030 – Trafikverkets basprognos 2014*, https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/10800/RelatedFiles/2014_066_Prognos_for_godstransporter_2030_trafikverkets_basprognos_2014.pdf, 2019-05-20.
- 42 Trafikanalys, *Regional linjetrafik*, <https://www.trafa.se/kollektivtrafik/kollektivtrafik/>, 2019-10-03.
- 43 Region Östergötland, *Regionalt trafikförsörjningsprogram för Östergötland 2030*, <https://wssext.regionostergotland.se/Politiska%20dokument/Trafik%20och%20samh%C3%A4llsplaneringsn%C3%A4mnden/Regionalt%20trafik%C3%B6rs%C3%B6rjningsprogram%202030.pdf>, 2019-10-03.
- 44 Miljöfordon Sverige, *Fordonsdiagnos 2018*, 2018.
- 45 Energimyndigheten, *Strategisk plan för omställning av transportsektorn till fossilfrihet*, 2017.
- 46 Forskning.se, *Om män reste som kvinnor*, <https://www.forskning.se/2018/08/08/om-man-reste-som-kvinnor/>, 2019-10-04.
- 47 Region Östergötland, *Regional cykelstrategi för Östergötland*, 2017.
- 48 Fossilfritt Sverige, *Färdplan för fossilfri konkurrenskraft*, <http://fossilfritt-sverige.se/verksamhet/fardplaner-for-fossilfri-konkurrenskraft/fardplaner-for-fossilfri-konkurrenskraft-akerinaringen/>, 2019-05-20.
- 49 Naturvårdsverket, *Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per person och år*, <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Statistik-A-O/Vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-person/>, 2019-09-27.
- 50 Naturvårdsverket, *Att göra mer med mindre*, Rapport 6857, 2018.
- 51 Naturvårdsverket, *Minskat svinn av livsmedel i skolkök – Erfarenheter och framgångsfaktorer*, <https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5979-8.pdf>, 2019-05-15.
- 52 Länsstyrelsen Östergötland et. al., *Östergötlands gröna hjärta – samtal om skogen och dess värden*, https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2c30d6f167c5e8e7c0134cc/1547627056103/Skogen_i_Östergötland.pdf, 2019-05-15.
- 53 Jordbruksverket, *Jordbruksstatistik sammanställning 2017*, https://www2.jordbruksverket.se/download/18.695b9c5715ce6e19dbbeb7c3/1498809539729/JS_2017.pdf, 2019-09-26.
- 54 Naturvårdsverket, *Sveriges miljömål, Jordbrukets utveckling i Östergötlands län*, <https://www.miljomalen.se/miljomalen/ett-rikt-odlingslandskap/jordbrukets-utveckling2/ostergotlands-lan/>, 2019-05-15.
- 55 Regional Utveckling & Samverkan, *Nationella emissionsdatabasen*, <http://extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/statistik-och-data/nationell-emissionsdatabas/Pages/default.aspx>, 2019-05-15.
- 56 Naturvårdsverket, *Andra växthusgaser*, <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Klimat-och-luft/Klimat/Darfor-blir-det-varmare/Andra-vaxthusgaser/>, 2019-05-15.
- 57 Jordbruksverket, *Jordbruket i siffror*, <https://jordbruketisiffror.wordpress.com/2016/02/28/totalkonsumtion-forbrukning-av-kott-aren-1960-2015/>, 2019-05-15.
- 58 Energimyndigheten, *Energihushållning i jordbruk*, 2018.
- 59 IVA, *Energieffektivisering av skogs- och jordbruk – hinder och möjligheter att nå en halverad energianvändning till 2050*, <https://www.iva.se/globalassets/rapporter/ett-energieffektivt-samhalle/energieffektivisering-rapport8-j1.pdf>, 2019-05-15.
- 60 Energimyndigheten, *Åker mark som kolsänkor*, https://www.energimyndigheten.se/globalassets/klimat--miljo/transporter/oppet-forum/lunds-tekniska-hogskola/bjornsson_prade_lantz_rapport-98_2016.pdf, 2019-05-15.
- 61 Länsstyrelsen Östergötland et. al., *Östergötlands gröna hjärta – samtal om skogen och dess värden*, https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2c30d6f167c5e8e7c0134cc/1547627056103/Skogen_i_Östergötland.pdf, 2019-05-15.
- 62 IVA, *Energieffektivisering av skogs- och jordbruk – Hinder och möjligheter att nå en halverad energianvändning till 2050*, <https://www.iva.se/globalassets/rapporter/ett-energieffektivt-samhalle/energieffektivisering-rapport8-j1.pdf>, 2019-05-20.
- 63 IVA, *Energieffektivisering av skogs- och jordbruk – hinder och möjligheter att nå en halverad energianvändning till 2050*, <https://www.iva.se/globalassets/rapporter/ett-energieffektivt-samhalle/energieffektivisering-rapport8-j1.pdf>, 2019-05-15.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Region
Östergötland

(11)

KS-KcS.2019.94

Ändring av förbundsordning RTÖG §75 & ändring av överenskommelse RTÖG §76

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 146

KS-KcS.2019.94

Ändring av förbundsordning RTÖG §75 & ändring av överenskommelse RTÖG §76

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

- 1. Valdemarsviks kommun ställer sig bakom förslaget gällande Räddningstjänsten Östra Götalands förbundsordning.**
- 2. Valdemarsviks kommun ställer sig bakom förslaget till Överenskommelse mellan kommunen och Räddningstjänsten Östra Götaland.**

Ärendebeskrivning

I den ändamålsparagraf som finns i den nu gällande förbundsordning, anges att förbundet ska uppfylla medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret. Denna skrivning kom till under 2009 inför kommunalförbundets bildande. Medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret, och som enligt förbundsordningen förts över på förbundet, var på den tiden i stort sett begränsad till ansvar för underhåll och provning av utomhusvarningssystemet VMA.

Sedan 2009 har det säkerhetspolitiska läget förändrats dramatiskt, vilket har fått till följd att det civila försvaret nu byggs upp igen. En kommuns åtagande inom det civila försvaret har ökat markant och kommer fortsätta öka ännu mer till att omfatta väsentligt mycket mer än utomhusvarningssystemet VMA.

Mot bakgrund av ovanstående utveckling, har det under 2019 förts en i dialog mellan förbundet och medlemskommunerna. Det finns en samsyn kring behovet av att justera förbundsordningen avseende förbundets åtagande inom det civila försvaret. Justering behöver göras så att förbundsordningen bättre stämmer överens med hur arbetet och ansvarsfördelningen kring civilt försvar ser ut idag. Den behöver också ske utifrån den framtida utvecklingen av det civila försvaret. Detta innebär att såväl förbundsordningen som överenskommelsen behöver förändras.

Förändringen i förbundsordningen innebär att skrivningen i ändamålsparagrafen kring civilt försvar stryks helt och att förbundets roll i medlemskommunernas arbete med civilt försvar istället regleras i överenskommelsen.

KSAU § 146

KS-KcS.2019.94

I ändamålsparagrafen finns en punkt om att förbundet i skälig omfattning ska stödja medlemskommunerna med sin specialkompetens. Detta innebär att förbundet fortfarande kommer stödja medlemskommunerna, även avseende frågor inom det civila försvaret, men inte ansvara för att uppfylla kommunens alla åtaganden.

Den överenskommelse som tidigare antagits mellan RTÖG och kommunerna togs fram 2009 inför förbundets bildande. Det har därför funnits skäl att se över överenskommelsen, då förbundet idag har fem medlemskommuner och att det kan komma att utökas. Ett annat skäl till en översyn är att den tidigare riskbilden har förändrats. Klimatförändringar och förändringar inom det säkerhetspolitiska området är väsentligt mer påtagliga i dag i jämförelse med situationen 2009.

De förändringar i överenskommelsen som föreslås får inte några ekonomiska konsekvenser vare sig för förbundet eller medlemskommunerna. Förändringarna innebär inte heller några nya eller utökade åtaganden för någon part.

Beslutsunderlag

Skrivelse från kommunchefen 2019-12-02

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ändring av RTÖG:s Förbundsordning och kommunens Överenskommelse med RTÖG

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- ställa sig bakom förslaget gällande Räddningstjänsten Östra Götalands förbundsordning
- ställa sig bakom förslaget till Överenskommelse mellan kommunen och Räddningstjänsten Östra Götaland.

Beskrivning av ärendet

Förbundsordningen

I den ändamålsparagraf som finns i den nu gällande förbundsordning, anges att förbundet ska uppfylla medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret. Denna skrivning kom till under 2009 inför kommunalförbundets bildande. Medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret, och som enligt förbundsordningen förts över på förbundet, var på den tiden i stort sett begränsad till ansvar för underhåll och provning av utomhusvarningssystemet VMA.

Sedan 2009 har det säkerhetspolitiska läget förändrats dramatiskt, vilket har fått till följd att det civila försvaret nu byggs upp igen. En kommuns åtagande inom det civila försvaret har ökat markant och kommer fortsätta öka ännu mer till att omfatta väsentligt mycket mer än utomhusvarningssystemet VMA.

Mot bakgrund av ovanstående utveckling, har det under 2019 förts en i dialog mellan förbundet och medlemskommunerna. Det finns en samsyn kring behovet av att justera förbundsordningen avseende förbundets åtagande inom det civila försvaret. Justering behöver göras så att förbundsordningen bättre stämmer överens med hur arbetet och ansvarsfördelningen kring civilt försvar ser ut idag. Den behöver också ske utifrån den framtida utvecklingen av det civila försvaret. Detta innebär att såväl förbundsordningen som överenskommelsen behöver förändras.

Förändringen i förbundsordningen innebär att skrivningen i ändamålsparagrafen kring civilt försvar stryks helt och att förbundets roll i medlemskommunernas arbete med civilt försvar istället regleras i överenskommelsen.

I ändamålsparagrafen finns en punkt om att förbundet i skälig omfattning ska stödja medlemskommunerna med sin specialkompetens. Detta innebär att förbundet fortfarande kommer stödja medlemskommunerna, även avseende frågor inom det civila försvaret, men inte ansvara för att uppfylla kommunens alla åtaganden.

Överenskommelse

Den överenskommelse som tidigare antagits mellan RTÖG och kommunerna togs fram 2009 inför förbundets bildande. Det har därför funnits skäl att se över överenskommelsen, då förbundet idag har fem medlemskommuner och att det kan komma att utökas. Ett annat skäl till en översyn är att den tidigare riskbilden har förändrats. Klimatförändringar och förändringar inom det säkerhetspolitiska området är väsentligt mer påtagliga i dag i jämförelse med situationen 2009.

Mot bakgrund av detta har det förts en dialog mellan förbundet och kommunerna gällande ändringar i överenskommelsen. Nedan redovisas de avsnitt som omfattas av förändringarna.

Förbundets mål

Några moderniseringar och nyanseringar har gjorts.

Ersättning för uppdrag och budgetprocess

Nya formuleringar som bättre svarar mot den väntade ekonomiska situationen i kommunerna och en eventuell utökning av förbundet med fler medlemskommuner. Ekonomicheferna i kommunerna och i förbundet har gemensamt tagit fram dessa ändringar.

Förbundets roll i kommunernas krisberedskap

Beskrivningen var präglad av att förbundet bestod av två kommuner. Idag har de fem kommunerna betydligt starkare krishanteringsförmåga jämfört med tidigare.

Utbildning av kommunal personal

Förändrad beskrivning av det område inom vilket förbundet ska tillhandahålla säkerhetsutbildning för kommunerna och en tydligare uppdelning över antal utbildningstimmar som respektive medlemskommuner kan erhålla utan särskild kostnad.

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Den nuvarande ordningen innebär att förbundet och medlemskommunerna tar fram, beslutar, arbetar efter och följer upp ett gemensamt handlingsprogram för skydd mot olyckor. Fokus ändras nu från ett gemensamt handlingsprogram till ett gemensamt olycksförebyggande arbete, där förbundet får en samordnande roll.

Resurserna fokuseras på ett gemensamt arbete snarare än ett gemensamt dokument.

Civilt försvar

Det tydliggörs även i överenskommelsen att förbundet och medlemskommunerna har ett eget åtagande inom det civila försvaret. Utöver det ska förbundet, för kommunernas räkning, underhålla och prova utomhusvarningssystemet VMA.

Kostnader

De förändringar i överenskommelsen som föreslås får inte några ekonomiska konsekvenser vare sig för förbundet eller medlemskommunerna. Förändringarna innebär inte heller några nya eller utökade åtaganden för någon part.

Monika Hallberg
Kommunchef

Beslutet skickas till
Räddningstjänsten Östa Götaland
Kommunens Säkerhets- och beredskapssamordnare

Från: Kommun <Kommun@valdemarsvik.se>
Skickat: den 26 november 2019 15:30
Till: Reg <reg@valdemarsvik.se>
Kopia: Peter Tirheden <Peter.Tirheden@valdemarsvik.se>
Ämne: VB: Exp. För beslut i medlemskommunerna: Protokollsutdrag RÖG § 75
ändring av förbundsordning, och RÖG § 76 Ändring i överenskommelsen

Från: Pia Andersson <pia.anderson@rtog.se>
Skickat: den 26 november 2019 15:28
Till: Kommunledningsförvaltningen Linköping
<kommunledningsforvaltningen@linkoping.se>; Kommunstyrelsens Kansli
<kommunstyrelsens.kansli@norrkoping.se>; söderköpings kommun
<kommun@soderkoping.se>; Kommun <Kommun@valdemarsvik.se>; åtvidabergs
kommun <kommun@atvidaberg.se>
Ämne: Exp. För beslut i medlemskommunerna: Protokollsutdrag RÖG § 75 ändring
av förbundsordning, och RÖG § 76 Ändring i överenskommelsen

Hej!

Expedierar två ärenden för medlemskommunerna att ta beslut om, RÖG § 75 Förslag
till ändring av förbundsordningen samt RÖG § 76 Ändring i överenskommelsen.

Med vänlig hälsning

Pia Anderson

Administratör

E-post: pia.anderson@rtog.se

Telefon: 010-480 42 40

Växeln: 010-480 40 00

Postadress: Albrektsvägen 150, 602 39 Norrköping

Besöksadress: Halvdans gatan 10, 582 78 Linköping

Webb: www.rtog.se

Professionella | Tillgängliga | Förtroende | Engagemang

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Diarienummer
RÖG 2019/0569 003

Sidan
1 av 3

Datum
2019-11-13

Namn
Ulf Lago
Förbundsdirektör
Telefon
010-480 4005

Direktionen för
Räddningstjänsten Östra
Götaland

Ändring av överenskommelse

Förslag till beslut

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland beslutar att

- anta förslaget till överenskommelse
- anmoda medlemskommunerna att anta överenskommelsen i respektive kommunstyrelse

Beskrivning av ärendet

Den överenskommelse som finns idag mellan kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland (nedan kallat förbundet) och medlemskommunerna, skapades 2009 inför förbundets bildande. Tio år har förflutit sedan dess och det finns flera skäl att se över den.

Ett skäl är att nuvarande överenskommelse i grunden är skriven för ett förbund med två medlemskommuner. 2015 utökades förbundet med tre medlemskommuner, och det finns nu ett tydligt mål att det ska bli fler medlemmar. Utifrån detta behöver överenskommelsen ses över utifrån perspektivet att antalet medlemmar i förbundet kan vara fem eller flera. Ytterligare ett skäl är att den rådande och framtida riskbilden ser ut på ett helt annat sätt idag än för tio år sedan. Exempelvis fanns inte klimatförändringar och förändringar på det säkerhetspolitiska området så tydligt på agendan för tio år sedan. Avslutningsvis finns flera erfarenheter av det arbete som skett under nuvarande överenskommelse, under de tio år som den funnits, som föranleder vissa revideringar.

Mot bakgrund av detta har det under 2019 förts en dialog mellan förbundet och medlemskommunerna kring förändringar i överenskommelsen. Dialogen har förts mellan förbundsdirektören och kommundirektörer men den har även behandlats på en medlemsdialog i september 2019. Nedan nämns kortfattat de förändringar som sker.

Förbundets mål

Några moderniseringar i den inledande texten och ett nyanserande kring förbundets roll i medlemskommunernas hantering av extraordinära händelser.

Ersättning för uppdrag och budgetprocess

Medlemskommunernas ekonomidirektörer och förbundet har under 2019 sett över ersättningen för förbundets uppdrag och budgetprocessen, och enats om nya formuleringar som bland annat bättre svarar mot den väntade ekonomiska situationen för kommunerna och en eventuell utökning av förbundet med fler medlemskommuner.

Förbundets roll i kommunernas krisberedskap

Tidigare skrivning var präglad av att förbundet bestod av två kommuner. Idag har förbundet fem kommuner som har en mycket starkare egen krishanteringsförmåga nu än för tio år sedan.

Utbildning kommunal personal

Förändrad beskrivning av det område inom vilket förbundet ska tillhandahålla säkerhetsutbildning för kommunerna och en tydligare uppdelning över antalet utbildningstimmar som respektive medlemskommun kan få utan särskild avgift.

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Den nuvarande ordningen innebär att förbundet och medlemskommunerna tar fram, beslutar, arbetar efter och följer upp ett gemensamt handlingsprogram för skydd mot olyckor. Denna ordning innebär en omfattande process som är svår med sex aktörer (förbundet och fem medlemskommuner) och än svårare om förbundet får fler medlemmar. Mot denna bakgrund ändras fokus i överenskommelsen från gemensamt handlingsprogram till gemensamt olycksförebyggande arbete, där förbundet får en samordnande roll. På så vis kan resurserna fokuseras på ett gemensamt arbete snarare än ett gemensamt dokument.

Civilt försvar

Det tydliggörs att förbundet, likväl som medlemskommunerna, har ett eget åtagande inom det civila försvaret. Utöver det, ska förbundet för medlemskommunernas räkning underhålla och prova utomhusvarningssystemet VMA.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

De förändringar i överenskommelsen som föreslås får inga ekonomiska konsekvenser för vare sig förbundet eller medlemskommunerna. Förändringarna innebär inte heller några nya eller utökade åtaganden för någon part.

Ulf Lago
Förbundsdirektör

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Datum
2019-08-20

Sidan
1 av 9

Överenskommelse mellan medlemskommunerna och kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Räddningstjänsten Östra Götaland
Albrektsvägen 150
602 39 Norrköping

Växel 010-480 40 00
Fax 010-480 41 79
E-post info@rtog.se
www.rtog.se

Organisationsnummer 222000-2758

Inledning

Denna överenskommelse klargör och preciserar kommunalförbundets uppdrag och uppgifter så som de beskrivs i Förbundsordningen.

Överenskommelsen godkänns av kommunstyrelsen i medlemskommunerna och av förbundets direktion. Direktionen ska sedan omsätta det i sin styrning av verksamheten.

I samband med årliga uppföljningar av ekonomi och verksamhet kan denna överenskommelse kompletteras eller justeras för att tydliggöra uppdrag inför kommande år.

Mål för verksamheten

Förbundets verksamhet ska ha högt förtroende och hög tillgänglighet. Verksamheten ska genomsyras av att alla människor är lika i värde och rättigheter, med rätt till personlig säkerhet. Förbundets verksamhet ska även bidra till en hållbar utveckling.

Följande mål finns för verksamheten

- Medlemskommunernas ledningar ska få stöd för att kunna driva sin verksamhet vid kriser i samhället.
- Kunskapen och förmågan hos allmänheten om olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder ska kontinuerligt öka.
- Förbundet ska medverka till att fler kommuner blir medlemmar och att samverkan inom förbundets verksamhetsområde ökar.
- Förbundets ska ha ett eget kapital som motsvarar 5 procent av förbundets omsättning

Ekonomiska förutsättningar

Stöd och service

Medlemskommunerna ska bistå med resurser i verksamheterna för det olycksförebyggande arbetet. Samordning av verksamheterna, både inom medlemskommunen och med andra aktörer i regionen, hanteras av förbundet.

Norrköpings kommun ska, utan särskild avgift, tillhandahålla stöd och rådgivning i samma omfattning som om förbundet vore en kommunal förvaltning när det gäller ekonomi, HR och juridik.

Förbundet ska köpa administrativ service, IT, etc. från Norrköping kommun eller av Kommunalförbund Fjärde Storstadsregionen.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Ersättning för uppdrag

Den ekonomiska ramen som ligger till grund för beräkning och fastställande av medlemsavgiften är en nettoram. I beräkningarna ingår att förbundet har egna externa intäkter från taxor, avgifter och **försäljningar**.

Medlemsavgiften för ett kommande budgetår räknas upp med ett genomsnitt av medlemskommunernas uppräknings av pris och lön för samma budgetår viktat utifrån antal invånare. Uppräkningen reduceras med ett genomsnitt av medlemskommunernas eventuella i budget utlagda besparingar föregående budgetår, viktat utifrån antal invånare. Justering av medlemsavgiften kan också ske vid förändringar av PO-pålägget som påverkar förbundets ekonomi i en större utsträckning.

När förbundet bedömer att medlemsavgiften behöver justeras utifrån förändringar av verksamhetens förutsättningar utöver det som anges ovan så ska detta framgå av förbundets budgetunderlag som behandlas på medlemsdialog på våren.

Uppdraget som definieras i förbundsordningen ska finansieras inom den ekonomiska ramen. Om medlemskommunerna ger förbundet tillkommande uppdrag utan att andra uppdrag försvinner ska de nya uppdragen ersättas med avgifter utöver tilldelad ram. Konsultationer och uppdrag av mindre omfattning ingår dock i ordinarie uppdrag.

Taxor

Avgifter för myndighetsutövning, som förbundet utför, ska antas av kommunfullmäktige i medlemskommunerna. Förbundet ska till medlemskommunerna anmäla förslag till ändring av avgifter senast 3 månader innan ändringen ska träda i kraft. Förbundet har dock rätt att årligen ändra timpris efter gällande arbetskrafts- och konsumentprisindex.

Verksamhetens investeringar

Medlemskommunerna fastställer inte särskild investeringsram för förbundet. I den ekonomiska ramen som ligger till grund för beräkning och fastställande av medlemsavgiften ingår utrymme för ränta och avskrivning.

Förbundet ansluts till Norrköpings kommuns internbanks koncernkonto och erhåller en kredit på 75 miljoner kronor.

Tillsammans begränsar dessa två faktorer det investeringsutrymme som Direktionen

kan fastställa.

Fastigheter

Medlemskommunerna ska, var för sig, stå för hyres- och driftkostnaderna för alla brandstationer. De belastar därmed inte Förbundets driftsbudget.

Förbundets kontakter i fastighetsfrågor sker med de av medlemskommunerna utpekade lokalförsörjningsfunktionerna.

Effektiviserings- och besparingskrav

I budgetprocessen ska hänsyn tas till de besparings- och effektiviseringskrav som respektive medlemskommun har.

Budgetprocess

Arbetet med planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet ska präglas av dialog mellan förbundet och medlemskommunerna.

Förbundet ska varje år upprätta en beskrivning av planerad verksamhet under åren 2-5. Beskrivningen ska utgå från förbundets strategiska plan, planerad verksamhet för nästkommande år (år 1) och pågående verksamhet innevarande år (år 0).

Förbundets budgetförslag för kommande år (åren 2-5) utgör underlag för avgiftsbeslut och ska efter direktionsbeslut behandlas på medlemsdialog under våren år 1 för att vid behov kunna beaktas i kommunernas budgetprocess. Innan direktionsbeslutet ska dialog ha skett mellan ekonomidirektörerna och förbundsledningen.

Beslut om eventuell förändrad avgift till RTÖG utöver förändring av pris/lön/besparing/PO-pålägg tas senast i samband med att respektive medlemskommuns budget fastställs.

Särskild avtalspension

Den här delen av överenskommelsen berör endast de medlemskommuner som har personal som omfattas av särskild avtalspension (SAP-R)

Grundläggande medlemsavgift

Beräkning och betalning av den grundläggande medlemsavgiften sker i

enlighet med förbundsordningens § 11. I denna avgift ingår ej tackning för pensions-kostnader för SAP-R och avgiftsbestämd ålderspension på utbetald SAP-R.

Kompletterande medlemsavgift

De faktiska, likviditetsbelastande pensionsutbetalningarna för förbundets SAP-R och utbetalningar för avgiftsbestämd ålderspension på SAP-R, inklusive beräknad löneskatt, utgör den kompletterande medlemsavgiften. Medlemskommunerna erlägger denna avgift månatligen tillsammans med den grundläggande avgiften enligt ovan och enligt följande beräkning:

Preliminär månadsavgift för det kompletterande medlemsbidraget för SAP-R utgörs av samma belopp som förbundets pensionsadministratör debiterar förbundet för december månad året före korrigerat med prognos över eventuell tillkommande och avgående pensionsutbetalningar för SAP-R. Om förbundet och medlemskommunerna ej kommer överens om prognos för kommande år ska ett snittvärde av öknings- eller minskningstakten vad gäller utbetald SAP-R för de två senaste åren före budgetåret användas som beräkningsgrund.

Exempel:

Utbetald SAP-R 3 år före aktuellt budgetår: 35 000 kr

Utbetald SAP-R 2 år före aktuellt budgetår: 43 000 kr

Utbetald SAP-R 1 år före aktuellt budgetår: 53 000 kr

Snittökning: $(43\ 000\ \text{kr} - 35\ 000\ \text{kr}) + (53\ 000\ \text{kr} - 43\ 000\ \text{kr})/2 = 9\ 000\ \text{kr}$

Totalt belopp budgetår: 53 000 kr + 9 000 kr (löneskatt 24,26 procent tillkommer)

I december varje år sammanställer förbundet årets verkliga utfall för all utbetald SAP-R. Resultatet av sammanställningen avräknas sedan från summan av de preliminära månadsavgifterna enligt ovan. Eventuell differens utgör underlag för justering av det kompletterande medlemsbidraget för aktuellt år. Avstämning ska ske senast 12 januari året efter aktuellt utbetalningsår. Den kompletterande medlemsavgiften fördelas mellan de medlemskommuner som har personal som omfattas av SAP-R på följande sätt:

- ▶ den del som avser förbundets utbetalningar för SAP-R och
- ▶ förbundets andel av avgiftsbestämd ålderspension på SAP-R (dvs
- ▶ den del som är intjänad efter att den anställda påbörjat sin anställning
- ▶ hos förbundet) betalas utifrån samma fördelnings-princip som den
- ▶ grundläggande medlemsavgiften, se förbundsordningen §11.
- ▶ den del som avser avgiftsbestämd ålderspension på utbetald SAP-R (dvs den del som är intjänad innan den anställda påbörjade sin anställning hos förbundet) betalas av den kommun där de berörda personerna tidigare hade sin anställning.

Skuldregleringar

Förbundets skuld för SAP-R beräknas årligen av förbundets pensionsadministratör. Skulden, inklusive löneskatt, redovisas i förbundets räkenskaper i enlighet med lagen om kommunal redovisning och RKR:s rekommendationer. Förbundet redovisar skulden som en fordran på medlemskommunerna och medlemskommunerna redovisar motsvarande skuld till förbundet i sin bokföring. Kommunerna ska delges ett underlag som visar skuldens storlek senast den 12 januari året efter aktuellt utbetalningsår.

Uppföljning

Uppföljning lämnas till medlemskommunerna per den 30 april, 31 augusti samt vid bokslut. Medlemskommunerna kommer att fastställa en gemensam tidplan för denna rapportering och en gemensam utformning av förbundets rapportering.

Utöver redovisning av ekonomiskt resultat med prognos ska uppföljningen innehålla en analys av verksamheten.

Förbundet får i uppdrag att ta fram ett bokslut inom samhällsskydd och beredskap. Formerna för ett sådant bokslut ska utvecklas av förbundet i samverkan med medlemskommunerna.

Dialog

Dialog ska ske mellan direktionens ordförande och vice ordförande samt medlemskommunernas kommunstyrelseordförande minst två gånger per år, dels som en årlig uppföljning av verksamhet och ekonomi i samband med årsredovisningen, dels som en avstämning under hösten. **Förbundet är sammankallande till dessa möten.**

Vid behov träffas förbundsdirektören i förbundet och kommundirektörerna i övergripande frågor. I budget och ekonomiredovisningsfrågor träffar ekonomidirektörerna förbundsledningen enligt särskilt plan.

Särskild och regelbunden dialog ska ske mellan förbundet och medlemskommunernas säkerhetsansvariga, i syfte att skapa samsyn i säkerhetsfrågor inom förbundets verksamhetsområde och kring möjligheter till samarbete. Förbundet ska ta initiativ till sådana möten.

Förtydliganden av uppdrag

Gemensam olycksförebyggande verksamhet

Förbundet ska ta initiativ till att samordna förbundets och medlemskommunernas olycksförebyggande arbete. Syftet är att skapa samverkan och samarbete mellan kommunerna och förbundet i det olycksförebyggande arbete som förbundet gör utifrån handlingsprogram för skydd mot olyckor och det olycksförebyggande arbete som kommunerna inom sitt trygghets- och säkerhetsarbete.

Utbildning av kommunal personal

Förbundet ska svara för internutbildning av kommunal personal inom det område som förbundet genom sin verksamhet har kompetens inom, för att därigenom skapa ökad trygghet och säkerhet. Medlemskommunerna uppdrar därför åt förbundet att årligen genomföra utbildningar utan särskild ersättning inom ovanstående. För Linköpings kommuns anställda genomförs utan särskild ersättning utbildningar motsvarande en volym på 4 100 utbildningstimmar, för Norrköpings kommun 3 600 utbildningstimmar, för Söderköpings kommun 450 utbildningstimmar, för Åtvidabergs kommun 300 utbildningstimmar och för Valdemarsviks kommun 200 utbildningstimmar.

Önskar medlemskommunerna genomföra annan utbildning än ovanstående eller om det totala antalet utbildningstimmar ett år överskrider ovanstående, äger förbundet rätt att ta ut avgift för den särskilda utbildningen eller för det utökade antalet utbildningstimmar enligt den av direktionen fastställda prislistan.

Civilt försvar

Förbundet och medlemskommunerna har var för sig egna skyldigheter inom det civila försvaret. I denna överenskommelse ges förbundets dessutom uppdrag att

prova och underhålla utomhusvarningssystemen i medlemskommunerna (VMA).

Krishantering

Förbundets uppdrag inom området **krisberedskap** utgår från att förbundet ska ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till medlemskommunerna **i enlighet med ändamålsparagrafen i förbundsordningen**. Arbetet ska inriktas på att utveckla medlemskommunernas krisberedskap utifrån ansvarsprincipen och det geografiska områdesansvaret.

Medlemskommunerna **behöver årligen, i dialog med förbundet, precisera sina kommande behov av stöd så att förbundet kan ta hänsyn till detta i sitt arbete med verksamhetsplan och budget.**

Regionalt perspektiv

Förbundet ska fortsätta utveckla samarbetet med andra räddningstjänster. Det kan ske genom att utveckla avtalen om stöd och hjälp vid insatser, men också utvecklingsarbete av förebyggande verksamheten. Förbundet får sälja tjänster till andra kommuner.

Medlemskommunernas ledning och förbundets ledning ska tillsammans arbeta för att intresserade kommuner ska kunna bli medlemmar i förbundet. Medlemskommunerna är ansvariga för processen och nya medlemmar ansöker hos medlemskommunerna som tar beslutet.

Bemannning

Förbundet har frihet att förändra bemanningen och kompetenser på olika stationer utifrån de i handlingsprogrammet enligt Lagen om skydd mot olyckor fastställda kraven på förbundets förmåga.

Restriktioner

Nedläggning eller nyetablering **av stationer får beslutas av förbundet först efter godkännande av berörd medlemskommun.**

Räddningstjänsten
Östra Götaland

§ 75. Ändring av förbundsordning - beslut
RÖG 2019/0566 033

Direktionen beslutar:

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland
beslutar att

- ställa sig bakom förslaget till förbundsordning
- anmoda medlemskommunerna att anta förbundsordningen i respektive fullmäktige

Beskrivning av ärendet:

Ulf Lago presenterar. I den ändamålsparagraf som finns i den nu gällande förbundsordning, anges att förbundet ska uppfylla medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret. Denna skrivning kom till under 2009 inför kommunalförbundets bildande. Medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret, och som enligt förbundsordningen förts över på förbundet, var på den tiden i stort sett begränsad till ansvar för underhåll och provning av utomhusvarningssystemet VMA.

Sedan 2009 har det säkerhetspolitiska läget förändrats dramatiskt, vilket har fått till följd att det civila försvaret nu byggs upp igen. En kommuns åtagande inom det civila försvaret har ökat markant och kommer fortsätta öka ännu mer till att omfatta

Räddningstjänsten
Östra Götaland

väsentligt mycket mer än utomhusvarningssystemet VMA.

Mot bakgrund av ovanstående utveckling, har det under 2019 förts en dialog mellan förbundet och medlemskommunerna. Det finns där en samsyn kring behovet av att justera förbundsordningen avseende förbundets åtagande inom det civila försvaret. Justering behöver göras av förbundsordningen så att den bättre stämmer överens med hur arbetet och ansvarsfördelningen kring civilt försvar ser ut idag, men också hur den framtida utvecklingen inom det civila försvaret kommer ske. Detta innebär att såväl förbundsordningen som överenskommelsen behöver förändras.

Förändringen i förbundsordningen som behöver göras är att skrivelsen i ändamålsparagrafen kring civilt försvar stryks helt och att förbundets roll i medlemskommunernas arbete med civilt försvar istället regleras i överenskommelsen. Förbundets åtagande inom det civila försvaret avseende utomhusvarningssystemet VMA kommer istället regleras i överenskommelsen mellan förbundet och medlemskommunerna. Vid sidan av detta har förbundet ett eget ansvar inom det civila försvaret.

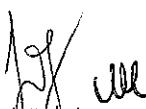
I ändamålsparagrafen finns en punkt om att förbundet i skälig omfattning ska stödja medlemskommunerna med sin specialkompetens.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Detta innebär att förbundet fortfarande kommer stödja medlemskommunerna, även avseende frågor inom det civila försvaret, men inte ansvara för att uppfylla kommunens alla åtaganden.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Diariumnummer
RÖG 2019/0566 003

Sidan
1 av 2

Datum
2019-10-31

Namn
Ulf Lago
Förbundsdirektör
Telefon
010-480 4005

Direktionen för
Räddningstjänsten Östra
Götaland

Ändring av förbundsordning

Förslag till beslut

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland beslutar att

- ställa sig bakom förslaget till förbundsordning
- anmoda medlemskommunerna att anta förbundsordningen i respektive fullmäktige

Beskrivning av ärendet

I den ändamålsparagraf som finns i den nu gällande förbundsordning, anges att förbundet ska uppfylla medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret. Denna skrivning kom till under 2009 inför kommunalförbundets bildande. Medlemskommunernas åtagande inom det civila försvaret, och som enligt förbundsordningen förts över på förbundet, var på den tiden i stort sett begränsad till ansvar för underhåll och provning av utomhusvarningssystemet VMA.

Sedan 2009 har det säkerhetspolitiska läget förändrats dramatiskt, vilket har fått till följd att det civila försvaret nu byggs upp igen. En kommuns åtagande inom det civila försvaret har ökat markant och kommer fortsätta öka ännu mer till att omfatta väsentligt mycket mer än utomhusvarningssystemet VMA.

Mot bakgrund av ovanstående utveckling, har det under 2019 förts en dialog mellan förbundet och medlemskommunerna. Det finns där en samsyn kring behovet av att justera förbundsordningen avseende förbundets åtagande inom det civila försvaret. Justering behöver göras av förbundsordningen så att den bättre stämmer överens med hur arbetet och ansvarsfördelningen kring civilt försvar ser ut idag, men också hur den framtida utvecklingen inom det civila försvaret kommer ske. Detta innebär att såväl förbundsordningen som överenskommelsen behöver förändras.

Förändringen i förbundsordningen som behöver göras är att skrivelsen i ändamålsparagrafen kring civilt försvar stryks helt och att förbundets roll i

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

medlemskommunernas arbete med civilt försvar istället regleras i överenskommelsen. Förbundets åtagande inom det civila försvaret avseende utomhusvarningssystemet VMA kommer istället regleras i överenskommelsen mellan förbundet och medlemskommunerna. Vid sidan av detta har förbundet ett eget ansvar inom det civila försvaret.

I ändamålsparagrafen finns en punkt om att förbundet i skäligen omfattning ska stödja medlemskommunerna med sin specialkompetens. Detta innebär att förbundet fortfarande kommer stödja medlemskommunerna, även avseende frågor inom det civila försvaret, men inte ansvara för att uppfylla kommunens alla åtaganden.

Ulf Lago
Förbundsdirektör

Bilaga: Förbundsordning Räddningstjänsten Östra Götaland

Förbundsordning för Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

§ 1 Namn och säte

Kommunalförbundets namn är kommunalförbundet räddningstjänsten Östra Götaland, nedan benämnt förbundet. Förbundet har sitt säte i Norrköping, Östergötlands län.

§ 2 Medlemmar

Medlemmar i förbundet är Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner, nedan benämnda medlemskommunerna.

§ 3 Ändamål

Förbundet *skall*

- fullfölja medlemskommunernas skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor med undantag av när medlemskommunen är att betrakta som fastighetsägare, nyttjanderättshavare eller verksamhetsutövare.
- fullgöra medlemskommunernas skyldigheter enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.
- fullgöra medlemskommunernas skyldigheter enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.
- stödja och medverka i medlemskommunernas åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- i skälighetsfull omfattning biträda och stödja medlemskommunerna med sin specialkompetens.

När det gäller tillstånd och tillsyn över förbundets egen verksamhet enligt någon av ovanstående lagstiftningar, ska dessa hanteras av den kommun som den tillsyns- eller tillståndspliktiga verksamhet bedrivs.

Kommunalförbundet kan komma överens med en medlemskommun att mot ersättning utföra ytterligare uppgifter.

**Räddningstjänsten
Östra Götaland**

Kommunalförbundet kan efter överenskommelse utföra uppgifter åt annan än medlemskommun.

§ 4 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion.

Direktionen kan delegera beslutanderätt i ärende till anställd i förbundet enligt de förutsättningar som anges i kommunallagen.

Direktionen bestämmer om utskott och beredningsorgan ska inrättas.

§ 5 Ledamöter i direktionen

Direktionen består av sju ledamöter och sju ersättare. Linköping och Norrköping utser vardera två ledamöter och två ersättare. Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg utser vardera en ledamot och en ersättare. Medlemskommunernas fullmäktige väljer ledamöter och ersättare i direktionen för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter det att val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.

I fråga om valbarhet och sättet att utse ledamöter och ersättare i direktionen tillämpas 3 kap. 23-24 §§ och 4 kap. 23a § i kommunallagen.

Direktionen utser inom sig ordförande och vice ordförande bland ledamöterna från Linköpings och Norrköpings kommuner. När ordförande utses från Linköpings kommun ska vice ordförande utses från Norrköpings kommun och omvänt. Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet ska skifta mellan Linköpings och Norrköpings kommuner efter halva mandatperioden.

För varje mandatperiod bestämmer medlemskommunernas fullmäktige den ordning i vilken ersättarna ska inkallas till tjänstgöring i direktionen.

§ 6 Revision

Förbundet ska ha fyra revisorer som utses av kommunfullmäktige i Norrköping, varav två utses på förslag av kommunfullmäktige i Linköping. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöter och ersättare i direktionen.

Revisorerna utser inom sig en ordförande.

Revision sker i enlighet med kommunallagens bestämmelser. Revisorernas berättelse ska tillsammans med årsredovisningen överlämnas till medlemskommunernas fullmäktige, som var och en beslutar om ansvarsfrihet för direktionen i dess helhet. Överlämnandet ska ske i former och vid tidpunkt som fastställs av medlemskommunerna.

§ 7 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av ledamot och tjänstgörande ersättare i direktionen, av medlemskommun genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen samt av organ under direktionen, om direktionen medgett sådan rätt.

§ 8 Närvarorätt och yttranderätt

Ikke tjänstgörande ersättare i direktionen har närvarorätt och yttranderätt vid direktionens sammanträden, men inte rätt att delta i besluten.

Direktionen avgör vem som i övrigt har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens sammanträden. Direktionen får även besluta att sammanträde ska vara offentligt.

§ 9 Förbundets digitala anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på webbplatsen som tillhör förbundet, www.rtog.se.

§ 10 Andelar i förbundets tillgångar och skulder

Medlemskommunerna har vid varje tidpunkt andelar i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till antalet invånare i respektive medlemskommun enligt SCB:s befolkningsstatistik den 31 december året näst före budgetåret omräknat enligt fastställda kommunvisa fördelningsfaktorer enligt § 11. Denna fördelningsgrund ska även tillämpas vid skifte av förbundets tillgångar och skulder om förbundet upplöses.

Vid inträde av medlemskap ska ny medlem genom engångsersättning reglera sin proportionella andel av förbundets upparbetade egna kapital. Även här gäller befolkningsstatistik den 31 december året näst före budgetåret omräknat enligt fastställda kommunvisa fördelningsfaktorer enligt § 11.

§ 11 Kostnadsfördelning

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska täckas av avgifter från medlemskommunerna. Norrköping och Linköping erlägger avgift med lika krontal per invånare enligt grunderna i § 10. Övriga kommuners avgift per kommuninvånare utgörs av krontalet per invånare för Norrköping och Linköping uppräknat enligt följande: Söderköpings krontal per invånare räknas upp med faktorn 1,14, Valdemarsviks med faktorn 1,44 och Åtvidabergs med faktorn 1,08.

Medlemskommunerna ska betala avgifterna – med lika fördelning per månad – till förbundets bankkonto senast den 20 i varje månad med början i januari 2015. Om förbundet får nya medlemmar ska avgifterna för dem bestämmas med hänsyn till självkostnaden för överförd verksamhet.

► *Särskild ersättning vid kostnadskrävande räddningsinsatser*

Om en räddningsinsats medfört betydande kostnader för förbundet ska kostnaderna för insatsen bäras av den medlemskommun, eller de medlemskommuner, där räddningsinsatsen genomförts.

Med betydande kostnader avses kostnader, som överstiger 0,02 % av det sammanlagda skatteunderlaget året före det år, då kostnaderna uppkommit för den medlemskommun, där räddningsinsatsen genomförts. Om flera medlemskommuner berörs fördelas kostnaderna dem emellan i proportion till skatteunderlaget per medlemskommun.

Om kostnaden för en räddningsinsats inte överstiger 0,02 % av det sammanlagda skatteunderlaget, året före det år då kostnaderna uppkommit, har förbundet rätt till ersättning av respektive medlemskommun för den del av kostnaden som överstiger 20 prisbasbelopp.

§ 12 Pensioner

Förbundet svarar för samtliga nyintjänade pensionskostnader från och med förbundets bildande. Medlemskommunerna svarar därmed för samtliga intjänade pensionsrätter till och med överlämnande av verksamheten till förbundet. Medlemskommunerna har inte tecknat några särskilda pensionsvillkor som medför kostnader utöver gällande avtal. Däremot innehåller pensionsavtalet KAP-KL bestämmelser om Särskild avtalspension för personal som i huvudsak arbetar med uttryckning inom räddningstjänsten.

Vid beräkning av förbundets pensionskostnader ska det av Sveriges Kommuner och Landsting angivna PO-pålägget användas.

§ 13 Lån, borgen och andra ansvarsförbindelser

Förbundet får inte ta upp lån till långfristiga investeringar utan medlemskommunernas medgivande. Förbundet får dock ta upp kortfristiga lån för att täcka tillfälliga behov av rörelsekapital.

Lån till förbundet förmedlas av internbanken i Norrköpings kommun.

Förbundet får inte gå i borgen eller ingå andra ansvarsförbindelser utan medlemskommunernas godkännande.

§ 14 Bolag och aktier

Förbundet får inte bilda bolag eller förvärva aktier i bolag utan medlemskommunernas

godkännande.

§ 15 Särskilda regler, program och riktlinjer

Direktionen ska se till att förbundet har en arbetsordning samt dokumenterade regler för delegations- och beslutsordning, attestering, internkontroll och arkivering.

§ 16 Arvoden och ersättningar

Medlemskommunernas fullmäktige fastställer regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i förbundet och till revisorer.

§ 17 Budgetprocess

Inom de av medlemskommunerna tilldelade ramarna ska direktionen senast i december fastställa förbundets budget. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för verksamheten och ekonomin under den kommande treårsperioden.

I samband med att medlemskommunernas budget fastställs bestäms storleken på medlemskommunernas avgifter.

Direktionssammanträdet vid vilket budgeten fastställs ska enligt 8 kap. 22 § kommunallagen vara offentligt. Förslag till budget ska hållas tillgängligt fr.o.m. den dag som budgetsammanträdet kungörs.

§ 18 Medlemskommunernas styrning, insyn och kontroll

Medlemskommunerna har rätt till insyn i och kontroll över förbundets verksamhet. Sådana befogenheter utövas av den nämnd som resp. medlemskommun skriftligt meddelat förbundet.

Direktionen ska lämna delårsbokslut minst två gånger per år. Därutöver ska förbundet lämna underlag till medlemskommunernas årsredovisningar. Årsbokslut lämnas vid tidpunkt som medlemskommunerna fastställer. När förbundet upprättar åtgärdsplan för att visa hur det egna kapitalet ska återställas ska den åtgärdsplanen redovisas till medlemskommunerna i samband med tertialrapport eller bokslut. Förbundet ska då även redovisa beräknade konsekvenser för uppdrag, verksamhet m.m. Direktionen ska också lämna annan information som medlemskommunerna efterfrågar.

Direktionen ska fortlöpande hålla medlemskommunerna informerade om den allmänna utvecklingen inom förbundets område samt på eget initiativ informera om särskilda händelser av principiell vikt.

Innan direktionen beslutar om avtal av större vikt, större investeringar eller andra frågor

Räddningstjänsten
Östra Götaland

av principiellt större vikt ska samråd ske med medlemskommunerna.

§19 Allmänhetens rätt att ställa frågor om årsredovisningen

Den som är folkbokförd i någon av förbundets medlemskommuner har rätt att ställa frågor vid det kommunfullmäktigesammanträde där förbundets årsredovisning behandlas. Rätten gäller under förutsättning att

- Frågan ställs till kommunfullmäktige i den kommun personen är folkbokförd i
- Frågan handlar om sådant som förbundet ansvarar för.
- Frågan är skriftlig och undertecknad.
- Namnförtydligande samt adress och telefonnummer finns med.

Frågorna ska skriftligen ha lämnats in till kommunen senast 3 veckor innan sammanträdet.

§ 20 Varaktighet och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlemskommun har rätt att utträda ur förbundet. Vid utträde gäller en uppsägningstid om två år räknat från det årsskifte som inträffar efter uppsägningen. När en medlemskommun vill utträda ska utredning ske huruvida förbundet ska upplösas eller ombildas.

Den ekonomiska regleringen mellan förbundet och utträdande medlemskommun bestäms i avtal mellan parterna. Den utträdandes andel i tillgångar och skulder utgör grunden för avtalet. Regleringen gäller från tidpunkten för utträde, om inte annat avtalas.

§ 21 Likvidation och upplösning

Om medlemskommunerna inte kan enas om förutsättningarna för utträde ur förbundet ska förbundet träda i likvidation ett år efter utträdande medlemskommuns uppsägning. Likvidationen verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Kallelse på förbundets okända borgenärer får sökas av medlemskommun eller likvidator.

Vid skifte av förbundets behållna tillgångar tillämpas fördelningsgrunden enligt § 10.

Förbundets egendom ska i första hand fördelas mellan medlemskommunerna, och i andra hand förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Förbundets verksamhet får fortsättas om det behövs för en ändamålsenlig avveckling. När direktionen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen i en förvaltningsberättelse över likvidationen i dess helhet redovisa sin förvaltning. Berättelsen ska även innehålla redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas

redovisningshandlingar för hela likvidationstiden.

När likvidationsuppdraget är fullgjort ska Norrköpings kommun överta och vårda handlingarna i förbundets arkiv.

Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna ska delges varje medlemskommun. När sådan delgivning skett är förbundet upplöst.

En medlemskommun som inte är nöjd med redovisningen eller skiftet har rätt, att inom ett år efter delgivningen av slutredovisningen, väcka talan mot annan medlemskommun.

Likvidationen ska fortsätta om det efter förbundets upplösning framkommer ytterligare tillgångar eller behov av fortsatta likvidationsåtgärder.

§ 22 Tvister

Om tvist uppstår mellan förbundet och en medlemskommun och om parterna inte kan förlikas, avgörs tvisten i allmän domstol.

§ 23 Ändring av förbundsordningen

Ändring av förbundsordningen beslutas av medlemskommunernas fullmäktige.

Direktionen får väcka fråga om ändring av förbundsordningen hos medlemskommunerna. Om fråga om ändring av förbundsordningen väcks av en medlemskommun ska direktionen beredas tillfälle till yttrande.

§ 24 Ikraftträdande

Denna förbundsordning träder i kraft den 1 februari 2020 under förutsättning att medlemskommunernas fullmäktige dessförinnan har fattat beslut om att anta förbundsordningen. Denna förbundsordning ersätter tidigare antagna förbundsordning.

§ 76. Ändring i överenskommelsen - beslut
RÖG 2019/0569 003

Direktionen beslutar:

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland
beslutar att

- anta förslaget till överenskommelse
- anmoda medlemskommunerna att anta
överenskommelsen i respektive kommunstyrelse

Beskrivning av ärendet:

Ulf Lago presenterar. Den överenskommelse som
finns idag mellan
kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra
Götaland (nedan kallat förbundet) och
medlemskommunerna, skapades 2009 inför
förbundets bildande. Tio år har förflutit sedan dess
och det finns flera skäl att se över den.

Ett skäl är att nuvarande överenskommelse i
grunden är skriven för ett förbund med två
medlemskommuner. 2015 utökades förbundet med
tre medlemskommuner, och det finns nu ett tydligt
mål att det ska bli fler medlemmar. Utifrån detta
behöver överenskommelsen ses över utifrån
perspektivet att antalet medlemmar i förbundet kan
vara fem eller flera. Ytterligare ett skäl är att den
rådande och framtida riskbilden ser ut på ett helt
annat sätt idag än för tio år sedan. Exempelvis fanns

Räddningstjänsten
Östra Götaland

inte klimatförändringar och förändringar på det säkerhetspolitiska området så tydligt på agendan för tio år sedan. Avslutningsvis finns flera erfarenheter av det arbete som skett under nuvarande överenskommelse, under de tio år som den funnits, som föranleder vissa revideringar.

Mot bakgrund av detta har det under 2019 förts en dialog mellan förbundet och medlemskommunerna kring förändringar i överenskommelsen. Dialogen har förts mellan förbundsdirektören och kommundirektörer men den har även behandlats på en medlemsdialog i september 2019. Nedan nämns kortfattat de förändringar som sker.

Förbundets mål

Några moderniseringar i den inledande texten och ett nyanserade kring förbundets roll i medlemskommunernas hantering av extraordinära händelser.

Ersättning för uppdrag och budgetprocess

Medlemskommunernas ekonomidirektörer och förbundet har under 2019 sett över ersättningen för förbundets uppdrag och budgetprocessen, och enats om nya formuleringar som bland annat bättre svarar mot den väntade ekonomiska situationen för kommunerna och en eventuell utökning av förbundet med fler medlemskommuner.

Förbundets roll i kommunernas krisberedskap

Tidigare skrivning var präglad av att förbundet

Räddningstjänsten
Östra Götaland

bestod av två kommuner. Idag har förbundet fem kommuner som har en mycket starkare egen krishanteringsförmåga nu än för tio år sedan.

Utbildning kommunal personal

Förändrad beskrivning av det område inom vilket förbundet ska tillhandahålla säkerhetsutbildning för kommunerna och en tydligare uppdelning över antalet utbildningstimmar som respektive medlemskommun kan få utan särskild avgift.

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Den nuvarande ordningen innebär att förbundet och medlemskommunerna tar fram, beslutar, arbetar efter och följer upp ett gemensamt handlingsprogram för skydd mot olyckor. Denna ordning innebär en omfattande process som är svår med sex aktörer (förbundet och fem medlemskommuner) och än svårare om förbundet får fler medlemmar. Mot denna bakgrund ändras fokus i överenskommelsen från gemensamt handlingsprogram till gemensamt olycksförebyggande arbete, där förbundet får en samordnande roll. På så vis kan resurserna fokuseras på ett gemensamt arbete snarare än ett gemensamt dokument.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Civilt försvar

Det tydliggörs att förbundet, likväl som medlemskommunerna, har ett eget åtagande inom det civila försvaret. Utöver det, ska förbundet för medlemskommunernas räkning underhålla och prova utomhusvarningssystemet VMA.

De förändringar i överenskommelsen som föreslås får inga ekonomiska konsekvenser för vare sig förbundet eller medlemskommunerna.

Förändringarna innebär inte heller några nya eller utökade åtaganden för någon part.

Justerande sign.

Justerande sign.

Utdragsbestyrkande

(12)

KS-SA.2019.75

**Motion - servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan
och äldreomsorgen**

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 142

KS-SA.2019.75

Motion - servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Landsbygdspartiet oberoende har lämnat in en motion om att servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen.

I juli 2018 fick Livsmedelsverket i uppdrag av regeringen att utreda hur man ska komma tillrätta med den kraftigt ökande vildsvinsstammen och underlätta hanteringen av vildsvin efter jakt. Livsmedelsverket ska bland annat analysera och lämna förslag på förenklade förfaranden för avsättning av vildsvinskött på marknaden. Slutrapport ska lämnas till regeringen senast den 30 november.

Redan under första kvartalet 2019 diskuterade nätverket för kostchefer i Östergötland vilken möjlighet detta kunde innebära för servering av vildsvin i skolor och äldreomsorg. Efter sommaren landade kostenheten i Valdemarsviks kommu, i att på försök lägga in rätter med vildsvin i både skola och äldreomsorg. Måndag 25 november serverades den första rätten. Det pågår ett arbete med att ta fram priser och recept även på dovhjort, detta beräknas var klart under våren 2020. Kostnaden för dessa råvaror finansieras inom befintlig budgetram.

Undersökning pågår även för att använda lokala råvaror, både vildsvin och dovhjort, i så stor utsträckning som möjligt.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Avdelning Service och Administration 2019-12-03.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Karin Pettersson
0123-19189
karin.pettersson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Motion - servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Landsbygdspartiet oberoende har lämnat in en motion om att servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen.

I juli 2018 fick Livsmedelsverket i uppdrag av regeringen att utreda hur man ska komma tillrätta med den kraftigt ökande vildsvinsstammen och underlätta hanteringen av vildsvin efter jakt. Livsmedelsverket ska bland annat analysera och lämna förslag på förenklade förfaranden för avsättning av vildsvinskött på marknaden. Slutrapport ska lämnas till regeringen senast den 30 november.

Redan under första kvartalet 2019 diskuterade nätverket för kostchefer i Östergötland vilken möjlighet detta kunde innebära till servering av vildsvin i skolor och äldreomsorg. Efter sommaren landade vi på Valdemarsviks kostenhet i att på försök lägga in rätter med vildsvin i både skola och äldreomsorg. Måndag 25 november serverades den första rätten. Det pågår ett arbete med att ta fram priser och recept även på dovhjort, detta beräknas var klart under våren 2020. Kostnaden för dessa råvaror finansieras inom befintlig budgetram.

Undersökning pågår även för att använda lokala råvaror, både vildsvin och dovhjort, i så stor utsträckning som möjligt.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karin Pettersson
Kostchef

2019-10-28

Motion, servera vildsvins- och dovhjortskött i skolan och äldreomsorgen

Vår kommun har en väldigt stor vildsvinsstam och delvis även stor dovhjortsstam. Detta ställer till väldigt stora problem främst för lantbruket och skogsbruket genom att de bökar upp, trampar ned och betar i grödorna. Men även villa- och sommarstugeägare drabbas av vildsvinens framfart i form av uppbökade trädgårdar. Att det finns mycket vildsvin beror på att det skjuts för lite av dem och att de är svårjagade.

Dov och vildsvin är samtidigt en resurs som går att ta tillvara. Köttet är ett gott, miljövänligt kött av hög kvalitet. Det finns dessutom bokstavligen runt husknutarna i vår kommun. En ökad konsumtion av dov och vildsvinskött skulle bidra till att öka efterfrågan och därmed jakttrycket, vilket kommer minska skadorna.

Med anledning av detta anser vi

Att Valdemarsviks kommun bör köpa in lokalproducerat dov och vildsvinskött.

Att kött ska serveras minst en gång i månaden inom skolan och äldreomsorgen.

LPO Valdemarsvik

Anders Bockgård

(idé Måns Holmqvist)

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2019 -10- 28	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpt/Obj	

(13)

KS-SA.2019.98

Reglemente sociala myndighetsnämnden

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 148

KS-SA.2019.98

Reglemente sociala myndighetsnämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- 1. Kommunfullmäktige antar förslag till Reglemente för sociala myndighetsnämnden.**
- 2. Reglementet ska gälla från och med 2020-04-01.**

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige föreslås besluta att inrätta en ny nämnd, sociala myndighetsnämnden, från och med 2020-04-01. Förslaget innebär att sociala myndighetsutskottet upphör och att dess verksamhet övergår till den nya nämnden.

Reglementet för den nya nämnden följer den struktur som gäller för de reglementen kommunfullmäktige tidigare har fastställt.

Förändringen medför att kommunstyrelsen inte längre beslutar i individärenden som rör det sociala området. Alla individrelaterade ärenden ska fr o m 2020-04-01 hanteras av den Sociala myndighetsnämnden. Det gäller för lagstiftning inom exempelvis individ- och familjeomsorg (SoL), hälso- och sjukvård för äldre och funktionshindrade (HSL) samt särskilt stöd och service till funktionshindrade LSS) och Föräldrabalken (FB).

Kommunstyrelsen har även fortsättningsvis ett övergripande verksamhetsansvar för den sociala verksamheten och för de styrdokument som rör hela den sociala sektorn.

Beslutsunderlag

Skrivelse från kommunchefen med förslag till reglemente.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens Arbetsutskott

Reglemente sociala myndighetsnämnden

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta förslag till Reglemente för Sociala myndighetsnämnden.
2. Reglementet ska gälla fr o m 2020-04-01.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige föreslås besluta att inrätta en ny nämnd, Sociala myndighetsnämnden, fr o m 2020-04-01. Förslaget innebär att Sociala myndighetsutskottet upphör och att dess verksamhet övergår till den nya nämnden.

Reglementet för den nya nämnden följer den struktur som gäller för de reglementen kommunfullmäktige tidigare har fastställt.

Förändringen medför att kommunstyrelsen inte längre beslutar i individärenden som rör det sociala området. Alla individrelaterade ärenden ska fr o m 2020-04-01 hanteras av den Sociala myndighetsnämnden. Det gäller för lagstiftning inom exempelvis individ- och familjeomsorg (SoL), hälso- och sjukvård för äldre och funktionshindrade (HSL) samt särskilt stöd och service till funktionshindrade LSS) och Föräldrabalken (FB).

Kommunstyrelsen har även fortsättningsvis ett övergripande verksamhetsansvar för den sociala verksamheten och för de styrdokument som rör hela den sociala sektorn.

Monika Hallberg
Kommunchef

Skrivelse med beslutsförslag

Reglemente- Sociala myndighets- nämnden

Antagen av kommunfullmäktige: 2015-04-22
Senast reviderad: 2020-XX-XX
Giltig från och med: 2020-04-01
Dokumentansvarig: Kommunchef

Utöver det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Nämndens verksamhetsområde

1 §

Sociala myndighetsnämnden fullgör kommunens myndighetsutövande uppgifter inom:

- Individ och familjeomsorg.
- Äldreomsorg jämte den kommunala hälso- och sjukvården.
- Stöd och service till funktionshindrade.
- Alkohollagstiftning

Nämnden beslutar enbart i ärenden som utgör myndighetsutövning gentemot enskilda och juridiska personer. Kommunstyrelsen har ansvar för de övergripande styrdokument för nämndens verksamhetsområde.

2 §

Nämnden beslutar i ärenden som utgör myndighetsutövning såväl gentemot enskild som gentemot kommunens verksamheter med stöd av följande lagar och bestämmelser m m:

- Socialtjänstlagen, SoL
- Lag om vård av unga (LvU)
- Lag om vård av missbrukare (LvM)
- Alkohollagen
- Hälso och sjukvård för äldre och funktionshindrade, Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Lagen om särskilt stöd och service för funktionshindrade (LSS) samt övriga tillämpliga lagar inom socialtjänstens område.
- Föräldrabalken (FB)

Nämnden ansvarar för att

- följa utvecklingen av lagstiftningen och myndighetsfrågorna inom socialtjänst, hälso- och sjukvård och särskilt stöd och service till funktionshindrade samt ta de initiativ och framlägga de förslag som nämnden finner påkallade.
- vara kommunens kontaktorgan med allmänheten och dess organisationer inom verksamhetsområdet
- avge yttranden i de ärenden, som remitterats till nämnden, inom verksamhetsområdet

3 §

Sociala myndighetsnämnden ansvarar också för följande:

- Beslut om insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) samt lag om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Omhändertagande enligt LvU och LvM.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

4 §

Nämndens har att hålla sig informerad om de ekonomiska resurser kommunen förfogar över för den verksamhet som påverkas av nämndens beslut. I fall där ett beslut i betydande omfattning kan komma att påverka kommunens ekonomi, ska nämnden omgående informera kommunstyrelsen och dess stöd- och omsorgsutskott.

5 §

Nämnden ska se till att nämndens arbete bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och enligt de föreskrifter som finns i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente

Nämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur nämndens arbete utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

NÄMNDENS ARBETSFORMER

Arbetssätt

6 §

Nämnden skall bedriva arbetet så att utrymme skapas för diskussion om principiella frågor inom nämndens verksamhetsområde.

Processbehörighet

7 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Sammansättning

8 §

Sociala myndighetsnämnden består av fem ledamöter. Nämndens presidium utgörs av ordförande samt 1:e vice ordförande. Nämnden är beslutsför med minst tre ledamöter närvarande.

9 §

En ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

Ersättare för ordföranden

10 §

Om varken ordförande eller vice ordförandena kan delta i ett helt sammanträde eller i del av ett sammanträde fullgör i första hand den till tjänsteåldern äldste ledamoten ordförandes uppgifter och i andra hand den till åldern äldste.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en tid längre än tre månader får *fullmäktige* utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Sammanträden

11 §

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Kallelse

12 §

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till varje sammanträde.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen skall på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen skall åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingarna som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde skall den ledamot som har längst tjänstgöring i nämnden göra detta.

Ordföranden

13 §

Det åligger nämndens ordförande att

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse inom nämndens verksamhetsområde.
- representera nämnden vid sammanträffanden med myndigheter, konferenser, sammanträden och andra tillfällen om inte nämnden bestämt annat i varje särskilt fall.

Justering av protokoll

14 §

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot helst gemensamt. Protokoll ska justeras senast 14 dagar efter sammanträdet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

15 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten anmäla detta före mötets avslutning. Motiveringen skall lämnas skriftligt före justering av protokollet.

Delgivning

16 §

Delgivning till nämnden sker till anställd nämnden utser.

Undertecknande av handlingar

17 §

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden skall undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av vice ordförande, och kontrasigneras av den nämnden utser.

Beredning

18 §

Inom nämnden får finnas en beredning.

Beredningen består av ordföranden och vice ordföranden.

21 §

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag skall vice ordföranden fullgöra ordförandens uppdrag.

22 §

Beredningen sammanträder på dag och tid som beredningen bestämmer.

23 §

När ärendet beretts skall beredningen lägga fram förslag till beslut.

Beredningens förslag utsändes i kallelsen till nämnden.

(14)

KS-SA.2019.97

Reglemente kommunstyrelsen - revidering

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Xxxxxx

Justerare

.....

.....

KSAU § 147

KS-SA.2019.97

Reglemente kommunstyrelsen - revidering

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- 1. Kommunfullmäktige antar förslag till Reglemente för kommunstyrelsen.**
- 2. Reglementet ska gälla från och med 2020-04-01.**

Ärendebeskrivning

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar inrätta en ny nämnd, sociala myndighetsnämnden, från och med 2020-04-01 föreligger förslag om reviderat Reglemente för kommunstyrelsen. Förslaget innebär att sociala myndighetsutskottet upphör och att dess verksamhet övergår till den nya nämnden.

Revidering av reglementet har skett genom att skrivningarna gällande Socialt myndighetsutskott har tagits bort. Förändringen medför att kommunstyrelsen, som socialnämnd, inte längre beslutar i de individärenden som inte kan delegeras till utskott. Alla individrelaterade ärenden ska från och med 2020-04-01 hanteras av den sociala myndighetsnämnden.

Kommunstyrelsen har även fortsättningsvis ett övergripande verksamhetsansvar för den sociala verksamheten och för de styrdokument som rör hela den sociala sektorn. Det gäller för lagstiftning inom exempelvis individ- och familjeomsorg (SoL), hälso- och sjukvård för äldre och funktionshindrade (HSL) samt särskilt stöd och service till funktionshindrade LSS) och Föräldrabalken (FB).

Sociala myndighetsnämnden har ansvar för att besluta i individärenden enligt det uppdrag som framgår av Reglemente för sociala myndighetsnämnden.

Beslutsunderlag

Skrivelse från kommunchefen med förslag på revidering av kommunstyrelsens reglemente.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab

Monika Hallberg

0123-192 93

monika.hallberg@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Reglemente kommunstyrelsen - revidering

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att anta förslag till Reglemente för Kommunstyrelsen.
2. Reglementet ska gälla fr o m 2020-04-01.

Ärendebeskrivning

Under förutsättning att Kommunfullmäktige beslutar inrätta en ny nämnd, Sociala myndighetsnämnden, fr o m 2020-04-01 föreligger förslag om reviderat Reglemente för kommunstyrelsen. Förslaget innebär att Sociala myndighetsutskottet upphör och att dess verksamhet övergår till den nya nämnden.

Revidering av reglementet har skett genom att skrivningarna gällande Socialt myndighetsutskott har tagits bort. Förändringen medför att kommunstyrelsen, som socialnämnd, inte längre beslutar i de individärenden som inte kan delegeras till utskott. Alla individrelaterade ärenden ska fr o m 2020-04-01 hanteras av den Sociala myndighetsnämnden.

Kommunstyrelsen har även fortsättningsvis ett övergripande verksamhetsansvar för den sociala verksamheten och för de styrdokument som rör hela den sociala sektorn. Det gäller för lagstiftning inom exempelvis individ- och familjeomsorg (SoL), hälso- och sjukvård för äldre och funktionshindrade (HSL) samt särskilt stöd och service till funktionshindrade LSS) och Föräldrabalken (FB).

Sociala myndighetsnämnden har ansvar för att besluta i individärenden enligt det uppdrag som framgår av Reglemente för Sociala myndighetsnämnden.

Monika Hallberg
Kommunchef

Reglemente- kommunstyrelsen

Antagen av kommunfullmäktige: 2015-03-23
Senast reviderad: 2020-XX-XX
Giltig från och med: 2020-04-01
Dokumentansvarig: Kommunchef

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

1 §

Kommunstyrelsen är kommunens ledande organ för styrning och ledning. Den ansvarar för, samordnar, planerar och följer upp samtlig kommunal verksamhet – med undantag av tillsyn enligt miljöbalken och plan- och bygglagstiftningen – och har ansvaret för den kommunala verksamhetens utveckling och den kommunala ekonomin.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

2 §

I kommunens styrningsfunktion ingår att

- ansvara för att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamhet och ekonomi efterlevs och att den löpande verksamheten fungerar rationellt och ekonomiskt
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller har väsentliga intressen i och de kommunalförbund som kommunen är medlem i främst vad gäller efterlevnaden av de mål för verksamheten och ekonomin som fastställs av kommunfullmäktige, men också i övrigt beträffande förhållanden som har intresse för kommunen
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor eller liknande sammanträden.

Ekonomisk förvaltning

3 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens medelsförvaltning enligt de föreskrifter som kommunfullmäktige meddelat.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel samt övriga cash managementfrågor.

I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

- förvalta kommunens fasta och lösa egendom
- vara centralt organ för upphandling och materialadministrativa frågor
- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
- handha egen donationsförvaltning samt placera sådana medel som ingår i donation.

Strategiska frågor

4 §

Kommunens ansvar vad gäller planering, samordning och utveckling av

- näringslivsfrågor
- arbetsmarknadsfrämjande åtgärder
- bostadsförsörjning
- flyktingmottagning
- kommunikationer
- övrig infrastruktur
- folkhälsofrågor
- miljö/klimat
- säkerhet/beredskap

fullgörs av kommunstyrelsen.

Personalfrågor

5 §

Kommunstyrelsen är kommunens organ för alla de frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare, tillika anställnings- och pensionsmyndighet och har därvid bland annat ansvaret för att

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt
- besluta om stridsåtgärder

- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och i anslutning härtill utfärda föreskrifter och allmänna råd
- andra frågor som ankommer på kommunstyrelsen som anställningsmyndighet.

Det ankommer på kommunstyrelsen att själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Omsorg

6 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens *uppgifter som inte utgör myndighetsutövning mot enskild*, enligt lagar och förordningar inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården för

- individ och familjeomsorg
- äldreomsorg jämte den kommunala hälso- och sjukvården
- stöd och service till funktionsnedsatta
- alkohollagstiftning

Utbildning

7 §

Kommunstyrelsen fullgör kommunens uppgifter enligt lagar och förordningar inom utbildningsområdet och har ansvaret för

- förskola, skolbarnomsorg och övrig barnomsorg
- det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna
- musikskola
- uppdragsutbildning.

Kultur och fritid

8 §

Kommunstyrelsen ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten avseende

- bibliotek
- inomhusbad
- stöd till och samarbete med föreningslivet
- vård av kommunens kulturvärden och lokala historia
- besöksnäring

Teknik och samhällsbyggnad

9 §

Kommunstyrelsen har – med undantag för uppgifter som åvilar kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland – ansvaret enligt lagar och förordningar för

- teknisk service inklusive vatten, avlopp och renhållning
- planfrågor, förutom de frågor miljö- och byggnämnden svarar för enligt särskilt reglemente
- miljövårds- och naturvårdsfrågor, förutom de frågor miljö- och byggnämnden svarar för enligt särskilt reglemente

Övrig förvaltning och verksamhet

10 §

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd och trafiknämnd. Kommunstyrelsens arbetsutskott är krisledningsnämnd.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i kommunens arkivreglemente.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de personregister styrelsen förfogar över.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen ansvarar för registrering och tillståndsgivning enligt lotterilagen.

Kommunstyrelsen ansvarar för ärenden angående kommunens heraldiska vapen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunen uppfyller krav enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Kommunstyrelsen ansvarar för

- informations- och marknadsföringsverksamhet
- utveckling av de kommunala samverkansformerna
- utveckling av brukarinflytandet

Kommunens administrativa organ

12 §

Kommunens ledande tjänsteman är kommunchefen, som är underställd kommunstyrelsen.

Under kommunstyrelsen och under ledning av kommunchefen lyder hela tjänstemannaorganisationen.

Kommunchefen ska följa sektorchefernas (motsv) ledningsansvar samt fullfölja och verkställa kommunstyrelsens uppsikts- och samordningsansvar.

Delegering från kommunfullmäktige

13 §

Kommunstyrelsen skall förutom vad som framgår i §§ 1 – 10 besluta om

- vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om upplåning och skuldförvaltning som fullmäktige angivit
- kommunens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- utarrendera, uthyra eller annars upplåta fastighet som tillhör kommunen för en tid av högst 10 år
- köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen av fastighet eller fastighetsdel samt upplåta tomträtt inom en kostnadsram upp till 2 miljoner kronor. Vid försäljning av exploaterad tomtmark gäller marknadsmässiga villkor.
- i sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan och att på kommunens vägnar träffa överenskommelser om betalning av fordran såsom att anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal

- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
- genom avtal eller tillämpning av bestämmelserna i fastighetsbildningslagen, anläggningslagen eller ledningsrättslagen belasta kommunens mark med servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt för ledning, rätt till väg eller rätt till anläggning och medverka till ändring eller upphävande av sålunda tillkommen rätt.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

14 §

Kommunstyrelsen skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen skall till kommunfullmäktige regelmässigt rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSFORMER

Sammansättning

15 §

Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunstyrelsens presidium utgörs av ordförande, förste och andre vice ordförande.

Närvarorätt, så kallad insynsplats, kan medges efter särskilt beslut i Kommunfullmäktige.

Ersättarnas tjänstgöring

16 §

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe, när pågående ärende avslutats.

Om inte ersättarna väljs proportionellt skall ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in.

Ersättare äger rätt att delta i sammanträde och har yttranderätt, men får inte lägga förslag eller delta i besluten.

17 §

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra då pågående ärende avslutats.

Inkallande av ersättare

18 §

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, kallar själv ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Ersättare för ordförande/och vice ordförande

19 §

Om varken ordföranden eller någon av vice ordförandena kan delta i ett helt sammanträde eller i del av ett sammanträde fullgör i första hand den till tjänsteåldern äldste ledamoten ordförandes uppgifter och i andra hand den till åldern äldste.

Om ordföranden eller en vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en tid längre än tre månader får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden eller vice ordföranden. Ersättaren fullgör presidieledamotens samtliga uppgifter. Detta gäller även presidieledamotens eventuella ordförandeskap i något av kommunstyrelsens utskott.

Sammanträdena

20 §

Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

Kallelse

21 §

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelse skall på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet, senast fem dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen skall åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordförande eller någon av de vice ordförandena kan kalla till sammanträde skall den till tjänsteåldern äldste ledamoten göra detta.

Ordföranden

22 §

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen i särskilt fall bestämt annat.

Kommunalråd/Presidium

23 §

Sedan val av kommunstyrelsen skett utser kommunfullmäktige bland styrelsens ledamöter hel- och/eller deltidsengagerade förtroendevalda, kommunalråd. Kommunfullmäktige beslutar om kommunalrådets tjänstgöringsgrad.

Om kommunalråd och oppositionsråd på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en tid längre än tre månader får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för denne. Ersättaren fullgör

då dennes samtliga uppgifter till den tjänstgöringsgrad som kommunfullmäktige tidigare beslutat.

Kommunalråden skall ägna hela sin beslutade arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Presidiet och oppositionsråd får närvara vid sammanträden med nämnder och utskott. Presidiet och oppositionsråd får därvid delta i överläggningarna men inte i besluten. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Presidiet ska ha regelbundna träffar med presidiet i kommunfullmäktige och presidiet i miljö- och byggnämnden samt *presidiet i sociala myndighetsnämnden*.

Justering av protokoll

24 §

Protokoll justeras av ordföranden och en ledamot helst gemensamt. Protokoll skall justeras senast 14 dagar efter sammanträdet.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

Reservation

25 §

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten anmäla detta före mötets avslutning. Motiveringen skall lämnas skriftligt före justering av protokollet.

Delgivning

26 §

Delgivning till kommunstyrelsen sker till anställd som kommunstyrelsen bestämmer.

Undertecknande av handlingar

27 §

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av kommunstyrelsen skall undertecknas av ordföranden, eller vid förfall för denne av vice ordföranden alternativt andre vice ordförande och kontrasigneras av den kommunstyrelsen utser.

Utskott

28 §

Inom kommunstyrelsen ska för beredning och verkställighet finnas *tre* utskott, arbetsutskottet, Barn- och utbildningsutskottet och Stöd- och omsorgsutskottet.

Utskotten skall bestå av fem ledamöter och fem ersättare och utses bland kommunstyrelsens ledamöter och ersättare.

Utskotten har följande övergripande ansvarsområden:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- Förvaltningsfrågor kring ledning och styrning, ekonomi, personal och administration
- Kommunala fastigheter
- Upphandling
- Trafik och vägar
- Planfrågor
- Naturvård och markanvändning
- Näringsliv och sysselsättning
- Kultur och fritidsverksamhet
- Krisberedskap
- Övriga frågor som inte naturligt tillhör något annat utskott

Barn- och utbildningsutskottet

- Förskola, skolbarnomsorg och övrig barnomsorg
- Det offentliga skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna
- Myndighetsuppgifter inom det offentliga skolväsendet, förskole- och fritidshemsverksamheten enligt skollagen
- Fritids/ungdomsfrågor inkl simskola
- Arbetsmarknadsfrågor inkl flyktningmottagning

Stöd- och omsorgsutskottet

- Individ och familjeomsorg
- Äldreomsorg jämte kommunal hälso- och sjukvård
- Stöd och service till funktionsnedsatta
- Flyktningmottagning ensamkommande barn

Ansvarsområdena preciseras närmare i kommunstyrelsens delegationsordning.

29 §

Utskotten ska på uppdrag av kommunstyrelsen inom sitt verksamhetsområde bevaka och genomföra kommunens mål och riktlinjer för verksamheten och

ekonomin, samt ta de initiativ till förändringar som utskotten finner önskvärda och nödvändiga.

30 §

Kommunstyrelsen väljer bland utskottens ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

31 §

Ersättare äger rätt att delta i utskottens sammanträde och har yttranderätt, men får inte lägga förslag eller delta i besluten.

Ersättare skall inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen vid val bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionella val, skall fyllnadsval snarast förrättas.

32 §

Utskotten sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer.

Utskott får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

33 §

De ärenden som skall avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet skall beredas av utskott om beredning behövs. Förslag till beslut skall föreläggas kommunstyrelsen. Utskotten skall även fatta beslut i ärenden som kommunstyrelsen bestämt.

(15)

KS-BU.2019.61 901

Skolsamverkan Öst, Linköpings universitet

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

KS-BUU §53

KS-BU.2019.61 901

Skolsamverkan Öst, Linsköpings universitet

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag

- 1. Kommunstyrelsen beslutar delta i Skolsamverkan öst.**
- 2. Kommunstyrelsen uppdrar sektorchef att teckna avtal om skolsamverkan med Linköpings universitet enligt föreslaget avtal.**

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts beslut

- 1. Sektorchef får uppdrag att utreda och förtydliga ekonomiska åtagandnen st. 2 i avtalet.**

Ärendebeskrivning

Under en tid har det funnits flera pågående initiativ om samverkan mellan Linköpings universitet (LiU) och skolhuvudmän i regionen. Parterna har nu för avsikt att systematisera och formalisera samarbetet genom samarbetsavtal som ger intresserade skolhuvudmän i regionen möjlighet att ansluta sig till samarbetet. Syftet med avtalet är samarbetet ska ske på ett strukturerat sätt som skapar kontinuitet i samverkansarbetet. Syftet är även att uppmuntra till engagemang från de olika parterna och underlätta regionalt samarbete samt ge en ökad ömsesidig stabilitet åt den gemensamma samverkan.

Kommunerna erlägger årligen avgift motsvarande 0,75 kr per kommuninvånare och inom sektorns budgetram. LiU medfinansierar motsvarande summa i form av arbetsinsatser. Därtill tillkommer möjlighet att teckna tilläggsavtal gällande särskilda insatser som då kräver egen finansiering.

Parterna är överens om att inleda samarbetet på denna nivå men också om att en långsiktig ambition är att fördjupa samarbetets volym och finansiering (se nedan under rubrik "Utvärdering"). Ett centralt utvecklingsområde är praktisk forskning.

Avtalet gäller perioden 1 januari 2020 till och med 31 december 2021. Parterna har var för sig rätt att säga upp avtalet. Avtalet kan sägas upp skriftligt minst tre månader före respektive års utgång.

KS-BUU §53

KS-BU.2019.61 901

Yrkanden och förslag

Hans Andersson (M) yrkar med instämmande av ordförande Anders Carlsson (C) att sektorchef får i uppdrag att utreda och förtydliga avsnitt ekonomiska åtaganden 2 st. i avtalet .

Beslutsunderlag

Skrivelse med förslag till beslut från sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad från 2019-12-02.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten.

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Barn, Utbildning och Arbetsmarknad

Mottagare

Kommunstyrelsens barn och
utbildningsutskott

Maria Skarin

0123-19267

maria.skarin@valdemarsvik.se

Skolsamverkan Öst, Linköpings universitet

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar delta i Skolsamverkan öst.
2. Kommunstyrelsen uppdrar sektorchef att teckna avtal om skolsamverkan med Linköpings universitet enligt föreslaget avta.

Ärendebeskrivning

Under en tid har det funnits flera pågående initiativ om samverkan mellan Linköpings universitet (LiU) och skolhuvudmän i regionen. Parterna har nu för avsikt att systematisera och formalisera samarbetet genom samarbetsavtal som ger intresserade skolhuvudmän i regionen möjlighet att ansluta sig till samarbetet. Syftet med avtalet är samarbetet ska ske på ett strukturerat sätt som skapar kontinuitet i samverkansarbetet. Syftet är även att uppmuntra till engagemang från de olika parterna och underlätta regionalt samarbete samt ge en ökad ömsesidig stabilitet åt den gemensamma samverkan.

Kommunerna erlägger årligen avgift motsvarande 0,75 kr per kommuninvånare och inom sektorns budgetram. LiU medfinansierar motsvarande summa i form av arbetsinsatser. Därtill tillkommer möjlighet att teckna tilläggsavtal gällande särskilda insatser som då kräver egen finansiering.

Parterna är överens om att inleda samarbetet på denna nivå men också om att en långsiktig ambition är att fördjupa samarbetets volym och finansiering (se nedan under rubrik "Utvärdering"). Ett centralt utvecklingsområde är praktisk forskning.

Avtalet gäller perioden 1 januari 2020 till och med 31 december 2021. Parterna har var för sig rätt att säga upp avtalet. Avtalet kan sägas upp skriftligt minst tre månader före respektive års utgång

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Caroline Hedvall

Skolchef/sektorchef Barn, utbildning och arbetsmarknad

Skolsamverkansavtal

Parter

X kommun och Linköpings universitet, området Utbildningsvetenskap

Bakgrund och syfte

Under en tid har det funnits flera pågående initiativ om samverkan mellan Linköpings universitet (LiU) och skolhuvudmän i regionen. Parterna har nu för avsikt att systematisera och formalisera samarbetet genom samarbetsavtal som ger intresserade skolhuvudmän i regionen möjlighet att ansluta sig till samarbetet. Syftet med avtalet är samarbetet ska ske på ett strukturerat sätt som skapar kontinuitet i samverkansarbetet. Syftet är även att uppmuntra till engagemang från de olika parterna och underlätta regionalt samarbete samt ge en ökad ömsesidig stabilitet åt den gemensamma samverkan.

Verksamhet

Verksamheten styrs av parternas behov av fördjupat samarbete främst inom områden som skolutveckling, kompetensförsörjning, kompetensutveckling, utbildningsvetenskaplig forskning, lärarutbildning och VFU vid LiU, men också exempelvis insatser för ökade övergångstal till högre studier samt aktiviteter riktade till skolelever. Inom ramen för avtalet kommer parterna överens om vilka aktiviteter som ska ingå.

Generella åtaganden och ansvar

Parterna har kommit överens om att lojalt samverka inom ramen för projektet och bidra i arbetet genom informationsutbyte, handledning, utbildning, forskningsinsatser eller annat arbete eller genom att bidra med medel.

Organisation och styrning

En ledningsstämma med en representant per deltagande kommun och tre representanter från LiU fastställer verksamhetsplan, budget och verksamhetsberättelse. Ledningsstämman hålls i samband med regionala skolchefsnätverkets första möte varje år. 80% av medverkande parter ska närvara för att ledningsstämman ska vara beslutsför. Alla representanter i ledningsstämman har varsin röst, och vi tillämpar majoritetsbeslut.

Datum för ledningsstämman beslutas ca 3 månader i förväg, och kallelse och handlingar distribueras 2 veckor innan mötet. Protokoll skickas senast 1 vecka efter mötet.

Inledningsvis samordnas samarbetet av LiU Skolsamverkan, och LiU Skolsamverkansråd är arbetsutskott.¹ Övriga arbetsgrupper utses efter behov.

Ekonomiska åtaganden

Kommunerna erlägger **årligen** avgift motsvarande 0,75 kr per kommuninvånare och LiU finansierar med motsvarande summa i form av arbetsinsatser. Därtill tillkommer möjlighet att teckna tilläggsavtal gällande särskilda insatser som då kräver egen finansiering.

Parterna är överens om att inleda samarbetet på denna nivå men också om att en långsiktig ambition är att fördjupa samarbetets volym och finansiering (se nedan under rubrik "Utvärdering"). Ett centralt utvecklingsområde är praktisk forskning.

Avtalets giltighetstid och förtida upphörande

Avtalet gäller perioden 1 januari 2020 till och med 31 december 2021. Parterna har var för sig rätt att säga upp avtalet. Avtalet kan sägas upp skriftligt minst tre månader före respektive års utgång och part har rätt att frånträda samarbetet per den 1 januari varje år under förutsättning att Parten sagt upp överenskommelsen senast tre månader tidigare.

Det åligger frånträdande Part att fullgöra samtliga sina förpliktelser som enligt Projektplanen löper under uppsägningstiden.

En Part som i förtid avbryter sitt deltagande i projektet ska tillse att utträddandets inverkan på övriga Parters fortsatta deltagande i projektet begränsas i möjligaste mån.

Om förutsättningarna för projektet väsentligen ändras kan Parterna överenskomma om att detta Avtal ska upphöra. Om så sker har Part rätt att i den mån gemensamma medel finns tillgängliga vid tidpunkten för Avtalets upphörande utfå skälig ersättning för utfört arbete samt styrkta nödvändiga utvecklingskostnader. Det åligger projektgruppen att upprätta en utvecklingsplan innan beslut om förtida upphörande fattas.

¹ LiU Skolsamverkan är Linköpings universitets samordnande plattform för samverkan med skolhuvudmännen i regionen. LiU Skolsamverkansråd är ett rådgivande organ bestående av representanter från LiU och utbildningsdirektörer (motsvarande) från fyra kommuner i regionen.

Nyttillkommande part

Ny Parts inträde i projektet förutsätter LiU:s skriftliga överenskommelse därom med den tillkommande Parten, med reglering av vilka rättigheter och skyldigheter som ska gälla för sådan tillkommande Part.

Twist

Twist med anledning av denna Överenskommelse skall i första hand lösas genom förhandling parterna emellan. Om meningsmotsättningar uppstår som inte kan lösas av personer på operativ nivå får berörd part påkalla att förhandlingar på ledningsnivå inleds mellan parterna. I andra hand löses twist genom medling enligt Östsvenska Handelskammarens regler för förenklat skiljeförfarande.

Ändringar och tillägg

Ändringar av och tillägg till detta Avtal skall vara skriftliga och undertecknade av behöriga företrädare från samtliga parter för att vara gällande.

Utvärdering

Tre månader innan avtalet löper ut utvärderas samarbetet av respektive part och gemensamt. Utvärderingen ska ligga till grund för parternas ställningstagande till fortsatt avtal och dess omfattning.

Kontaktpersoner

Kontaktperson vid X kommun är:

Namn, Titel

Kontaktperson vid Linköpings universitet är:

Therese Örnberg Berglund, Föreståndare för LiU Skolsamverkan

Denna Överenskommelse har upprättats i Antal (2) likalydande originalexemplar varav parterna tagit var sitt.

X kommun

Linköpings universitet

Ort och datum

Ort och datum

Linköping, 2019-11-14

Signatur behörig företrädare

Signatur behörig företrädare

Namn
Titel

Helen Dannetun
Rektor

(16)

KS-BU.2019.54

Digitaliseringsplan

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

KS-BUU §52

KS-BU.2019.54

Inventering och planering av digitalisering

Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskotts förslag

1. Kommunstyrelsen antar projektplan för digitalisering- inköp av enklare typ av dator och molntjänst.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks kommun behöver ta nästa steg inom skolans digitalisering för att våra elever ska kunna bli adekvat digitalt kompetenta i enlighet med läroplanen. Sektorn behöver också förbättra förutsättningarna för ökad kunskap, tillgänglighet och likvärdighet för både elever och personal att arbeta digitalt. Vårt samhälle är idag till stora delar digitalt. Medborgarna har ofta tillgång till digitala verktyg både på arbetet och i hemmet. Då utvecklingen fortsätter framåt och allt flera digitala möjligheter skapas blir vårt behov av att digitalisera skolan i Valdemarsviks kommun än viktigare.

För att våra elever ska kunna använda digitala verktyg och molntjänster när de kommer till gymnasiet och vidare ut i arbetslivet behöver vi införa enklare dator med molntjänst, exempelvis Chromebook. På så sätt gör vi undervisningen mer tillgänglig under både skoltid och fritid vilket skapar större möjligheter för eleven att nå sina specifika verktyg utifrån sitt behov. Kommunikationen mellan elev och pedagog kan således även nå en högre kvalitet. Regeringen är via utbildningsdepartementet och Skolverket genom läroplanerna tydliga i sitt budskap att digitaliseringens möjligheter ska undervisas i alla åldrar och i varje ämne. Digitaliseringen står inskrivet i kapitel 1 och 2 men också med tillägg i varje kursplan för ämnena: idrott och hälsa, matematik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterade ämnen, slöjd, svenska, svenska som andraspråk och teknik.

Visionen är att genom digitalisering utveckla barn, unga och vuxnas förmåga att bli adekvat digitalt kompetenta för ett framtida föränderligt samhälle.

För att finansiera de inköp och den leasing av hårdvara och program för Valdemarsviks skolor som digitaliseringsplanen innebär, avsätts 400 000 kr per år i den centrala budgeten på Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad.

KS-BUU §52

KS-BU.2019.54

Projektplanen beskriver bakgrund, mål, organisation, genomförande och forskning om digitaliseringen. Genom att huvudmannen antar projektplanen blir hela styrkedjan tydlig i digitaliseringsarbetet, vilket enligt forskning är en viktig förutsättning för att lyckas med det förändringsarbete som digitaliseringen innebär.

Beslutsunderlag

Skrivelse med förslag till beslut från sektor Barn, utbildning och arbetsmarknad från 2019-12-09.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akten.

Justerare

.....

.....

Skrivelse med beslutsförslag

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Frida Andersson

Mottagare

Kommunstyrelsens barn- och
utbildningsutskott

frida.m.andersson@valdemarsvik.se

Digitaliseringsplan

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen antar projektplan för digitalisering- inköp av enklare typ av dator och molntjänst.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks kommun behöver ta nästa steg inom skolans digitalisering för att våra elever ska kunna bli adekvat digitalt kompetenta i enlighet med läroplanen. Sektorn behöver också förbättra förutsättningarna för ökad kunskap, tillgänglighet och likvärdighet för både elever och personal att arbeta digitalt. Vårt samhälle är idag till stora delar digitalt. Medborgarna har ofta tillgång till digitala verktyg både på arbetet och i hemmet. Då utvecklingen fortsätter framåt och allt flera digitala möjligheter skapas blir vårt behov av att digitalisera skolan i Valdemarsviks kommun än viktigare.

För att våra elever ska kunna använda digitala verktyg och molntjänster när de kommer till gymnasiet och vidare ut i arbetslivet behöver vi införa enklare dator med molntjänst, exempelvis Chromebooks. På så sätt gör vi undervisningen mer tillgänglig under både skoltid och fritid vilket skapar större möjligheter för eleven att nå sina specifika verktyg utifrån sitt behov. Kommunikationen mellan elev och pedagog kan således även nå en högre kvalitet. Regeringen är via utbildningsdepartementet och Skolverket genom läroplanerna tydliga i sitt budskap att digitaliseringens möjligheter ska undervisas i alla åldrar och i varje ämne. Digitaliseringen står inskrivet i kapitel 1 och 2 men också med tillägg i varje kursplan för ämnena: idrott och hälsa, matematik, naturorienterade ämnen, samhällsorienterade ämnen, slöjd, svenska, svenska som andraspråk och teknik.

Visionen är att genom digitalisering utveckla barn, unga och vuxnas förmåga att bli adekvat digitalt kompetenta för ett framtida föränderligt samhälle.

Skrivelse med beslutsförslag

För att finansiera de inköp och den leasing av hårdvara och program för Valdemarsviks skolor som digitaliseringsplanen innebär, avsätts 400 000 kr per år i den centrala budgeten på Sektor Barn, utbildning, arbetsmarknad.

Projektplanen beskriver bakgrund, mål, organisation, genomförande och forskning om digitaliseringen. Genom att huvudmannen antar projektplanen blir hela styrkedjan tydlig i digitaliseringsarbetet, vilket enligt forskning är en viktig förutsättning för att lyckas med det förändringsarbete som digitaliseringen innebär.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Caroline Hedvall
Sektorchef

Projektplan för digitalisering - Chromebooks och molntjänst -

Antagen av XX:XXX-XX-XX
Senast reviderad: 2019-11-27
Giltig från och med: XXXX-XX-XX
Dokumentansvarig: Sektorschef

Innehållsförteckning

Chromebooks och molntjänst – projektplan

	Sida
Inledning	3
Bakgrund	3
Vision och projektmål	7
<i>Vision</i>	7
<i>Projektmål</i>	7
Projektorganisation	7
Förutsättningar	9
Ekonomi	10
Hård & mjukvara	10
Genomförande	11
Utbildningsplan	11
Kommunikation	12
Forskning, utvärdering och återkoppling	12
<i>Forskning</i>	12
<i>Utvärdering</i>	13
<i>Återkoppling</i>	13
Referenser	14

Inledning

Sektor barn, utbildning och arbetsmarknad har tillsammans med Kommunstyrelsens barn- och utbildningsutskott (KS-BUU) beslutat att kommunen ska satsa på Chromebooks 1:1 (en-till-en) för åk 4–9 och 1:2 (en-till-två) för åk F-3. Kopplat till detta beslut behövs även en molntjänst. Beslutet grundar sig i att kommunen behöver ta nästa steg inom skolans digitalisering för att våra elever ska kunna bli adekvat digitalt kompetenta i enlighet med läroplanen. Sektorn behöver också förbättra förutsättningar för ökad kunskap, tillgänglighet och likvärdighet för både elever och personal att arbeta digitalt.

Bakgrund

Vårt samhälle är idag till stora delar digitalt. Medborgarna har ofta tillgång till digitala verktyg både på arbetet och i hemmet. Då utvecklingen fortsätter framåt och allt flera digitala möjligheter skapas blir vårt behov av att digitalisera skolan i Valdemarsviks kommun än viktigare. Forskningen talar idag om att våra elever bör skolas för *21:st century skills*, även kallat *transformation skills* (Skolverket, nr 1) vilket innebär att de behöver ha kunskaper som:

- Kommunikationsförmåga
- Samarbetsförmåga
- Söka och värdera information
- Problemlösning
- Analytiskt och kritiskt tänkande
- Kreativitet och innovation

Dessa förmågor kommer sannolikt att ingå i en mängd olika yrken som idag inte ens finns beskrivna. De ovannämnda förmågorna återkommer i dagens läroplaner för grundskola och fritidshem.

Våra kringkommuner har redan idag infört 1:1 till sina elever och kan därför arbeta digitalt när så behövs. För att våra elever ska kunna använda digitala verktyg och molntjänster när de kommer till gymnasiet och vidare ut i arbetslivet behöver vi införa Chromebooks med molntjänst. På så sätt gör vi undervisningen mer tillgänglig under både skoltid och fritid vilket skapar större möjligheter för eleven att nå sina specifika verktyg utifrån sitt behov. Kommunikationen mellan elev och pedagog kan således även nå en högre kvalitet. (Skolverket, nr 2).

Enskilda elever känner sig ibland utpekade när de får ett digitalt verktyg vilket kan leda till att de inte vill använda sig av dem. Vid införandet av 1:1 och 1:2 skapas möjlighet för att normalisera användandet av verktygen vilket gör att de kan följa elevens skolgång på ett naturligt sätt.

Idag finns alltför få tillgängliga och fungerande digitala enheter med adekvata program och system för att det ska kunna gå att arbeta digitalt på ett välorganiserat sätt. Enligt inventeringen (bilaga 1) som genomförts har Vammarskolan färst enheter i förhållande till antal elever.

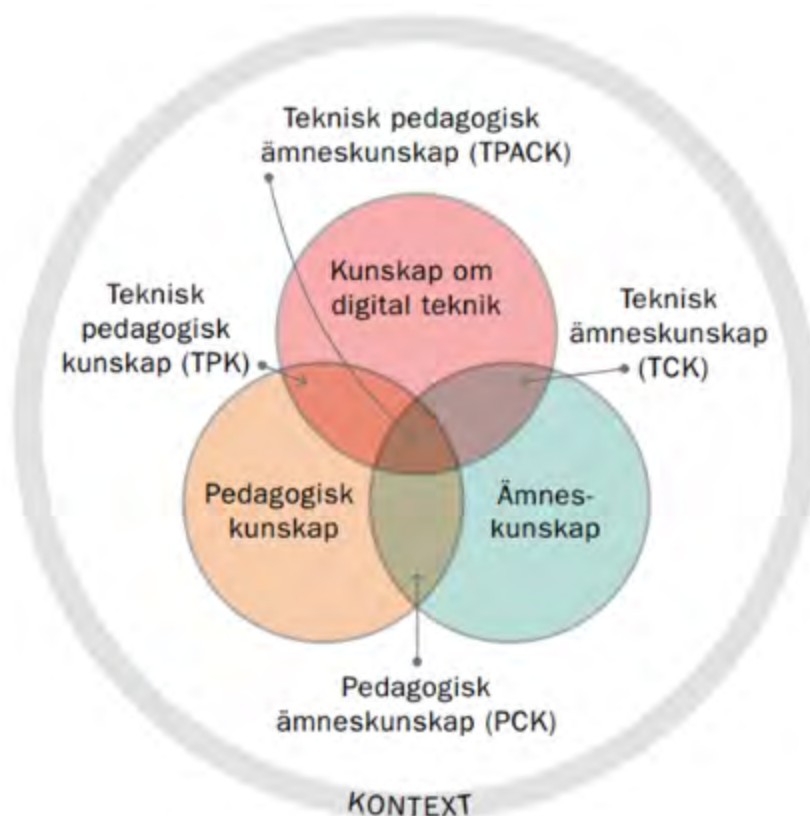
Vår satsning på Chromebook och molntjänst bottnar också i att utjämna skillnader i förutsättningar för lärande såsom socioekonomisk bakgrund, flerspråkighet, tillgänglighet och likvärdighet. Vi vill genom detta utveckla lärmiljöer, arbetssätt och lärverktyg för flerspråkiga elever och minska skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Motivationen hos eleverna är ett utvecklingsområde som framkommit i vårt systematiska kvalitetsarbete, särskilt i de högre årskurserna och därför är detta också en satsning för att höja motivationen. Digitaliseringen är ett förändringsarbete som ska utmynna i att vi får fler motiverade elever. Förutom det står lärarollen inför nya utmaningar då undervisningen och arbetssätten behöver förändras och effektiviseras för att digitaliseringen ska få en positiv effekt för kunskapsresultaten (Skolverket, nr 2).

Regeringen är via utbildningsdepartementet och Skolverket genom läroplanerna tydliga i sitt budskap att digitaliseringens möjligheter ska undervisas i alla åldrar och i varje ämne. Digitaliseringen står inskrivet i kapitel 1 och 2 (Skolverket, nr 3) men också med tillägg i varje kursplan för ämnena:

- idrott och hälsa
- matematik
- naturorienterande ämnen såsom:
 - biologi
 - fysik
 - kemi
- samhällsorienterade ämnen såsom:
 - geografi
 - historia
 - religionskunskap
 - samhällskunskap
- slöjd
- svenska
- svenska som andraspråk
- teknik

En lärare i dagens skola ska ha pedagogisk kunskap, ämneskunskap samt adekvat kunskap om dagens digitala teknik för att kunna utföra sitt uppdrag. Dessa delar bör samverka för att eleverna ska lära sig på ett effektivt sätt. (Digitalisering i skolan – möjligheter och utmaningar, s 52).

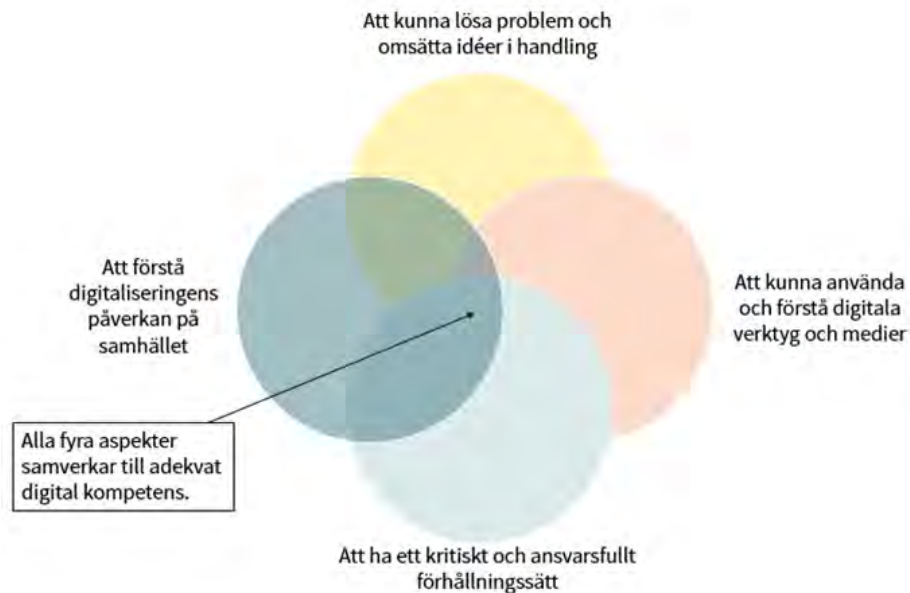

Figur: Digitalisering i skolan – möjligheter och utmaningar, s 52).

Modellen ovan som har fått genomslagskraft inom forskningen visar komplexiteten i lärarens uppdrag idag och kallas TPACK (Technological Pedagogical and Content Knowledge). Den är utvecklad av de amerikanska forskarna Punya Mishra och Matthew Koehler. De menar att alla dessa delar behöver samspela för att pedagogen ska kunna undervisa på ett meningsfullt sätt med digitala verktyg.

Mishra och Koehler menar vidare att användandet av digital teknik kan få positiva resultat genom en väl genomtänkt undervisning. Pedagogen behöver dock kunna sålla i flödet av teknik, ämnesstoff och arbetssätt för att hitta rätt till sin elevgrupp när hen anpassar sin undervisning, såsom modellen visar.

Även Skolverket använder sig av en modell som tar upp fyra aspekter av digital kompetens. Dessa aspekter återspeglas i våra läroplaner och behöver samverka precis som TPACK-modellen förespråkar, för att nå adekvat digital kompetens (Se bild nästa sida) (Skolverket, nr 5).

För att läraren ska kunna uppnå och bibehålla en god digital kompetensnivå och kunna förmedla denna bör vi bistå med kontinuerlig utbildning inom digitaliseringens möjligheter och utmaningar. Idag känner många av vår personal att de behöver fylla på sin kunskap inom detta område.

Möjliga motiv till digitalisering tar Josef Sahlin upp där han beskriver funktion, aktivitet, syften och exempel för att påvisa vad som kan ske i klassrummet för att uppnå digitalt arbete. (Sahlin.J)

Denna satsning kommer även påverka förskolans personal då de också kommer att få tillgång till en molntjänst. Deras satsning riktar inte mot Chromebooks utan mot ipads i en statsbidragssatsning.

LiKA är ett verktyg som SKL – Sveriges Kommuner och Landsting tillhandahåller för att kunna ta "it-tempen" på förskolor, grundskolor, gymnasie och vuxenutbildning. Våra förskolor och en av skolorna (Gusum) har genomfört detta och resterande ska också genomföra LiKA under 2020.

Vision och projektmål

Vision

Genom digitalisering utveckla barn, unga och vuxnas förmåga att bli adekvat digitalt kompetenta för ett framtida föränderligt samhälle.

Projektmål

Sammanfattningsvis är målen för projektet att:

- hela styrkedjan utvecklar sin digitala kompetens genom att välja adekvat digitalt verktyg när det tillför mervärde.
- digitala verktyg används och är individanpassade utifrån elevens behov.
- personalen använder de digitala verktygen för att undervisa på nya sätt.

- samarbete ska öka digitalt både personal/personal och pedagog/barn/elev/studerande.
- variationen i undervisningen ökar genom digitaliseringen.

Projektorganisation

Vi kommer att arbeta både strategiskt och operativt i olika konstellationer för att nå målen ovan.

Eftersom projektet kommer pågå under flera år kommer vi arbeta i olika delmål. Varje delmål kommer att ha en egen planering och tidsram som den strategiska gruppen kommer att sätta upp när upphandlingen är klar.

Vi har skapat en grupp (IKT i Viken) tänkt att grunda för implementering och för att kunna sprida information om var vi är i processen. Den gruppen består av IKT-pedagog, förstelärare, lärare, fritidspedagoger, IT-enhet (vid behov) och Sektorchef (vid behov). Möten kommer att hållas kontinuerligt ungefär var 3:e-4:e vecka med start i oktober 2019. Gruppen får även rollen som lär- och informationsspridare.

Bilden på nästa sida visar strukturen för hur vi tänker arbeta med strategiska och operativa grupper.

Projektet att införa Chromebook är uppdelat i fyra steg och satsningen sträcker sig från VT 2020 – HT 2022.

Steg	Årskurs	Termin	Införa	Antal
1	Åk 9–10	VT20	1:1	110
2	Åk 7–8	HT20	1:1	160
3	Åk 4–6	VT21	1:1	250
4	Åk F–3	HT22	1:2	105
Totalt				625

Förutsättningar

Våra förutsättningar är goda eftersom vi kan ta lärdom av flera andra kommuner som redan gjort samma resa. Vi har lyssnat in personalen vad önskemålen är och hur vi bör konstruera utbildning och grunda för en god implementering. Detta ger också en chans för skolorna att påverka sitt arbetssätt eftersom en satsning på 1:1 och molntjänst ställer krav på en förändring. Förändringsprocesser kan ta tid men vi kommer grunda våra insatser i forskningen.

Här handlar det också om att ledningen kan motivera och engagera personalen för att våga gå in i denna process samt att organisera det kollegiala lärandet, utse och rusta samtalsledare för att leda lärande samtal om digitalisering. Forskningen trycker extra mycket på just kollegialt och kollektivt lärande som en framgångsfaktor. Verksamheten kan utvecklas än mer genom att starta förändringsprocessen inom införandet av 1:1 och molntjänst.

För att stärka personalen kommer gruppen *IKT i Viken* arbeta fram olika dokument som ska implementeras i verksamheten. Vi kommer att utgå ifrån forskningen och sedan arbeta med kollegialt lärande för att implementeringen ska bli gynnsam. Dokument som kommer tas fram är t.ex:

- Strategi för hur och när Chromebooks med tillhörande molntjänst kan användas och på vilket sätt för att det ska gynna lärprocesserna
- Utbildning i Chromebook och GSuite och andra digitala verktyg
- Verka för att IT finns med i det vardagliga arbetet i ledningen, personal- och klassrum
- Skapa en tydlig policy för elevers användning av Chromebooken och internet inklusive netikett och säkerhet

Gruppen *IKT i Viken* träffas regelbundet och har förutsättningar för att läsa forskning och skapa en god grogrund för att bli goda lärspridare ute på skolorna för att implementeringen ska bli lyckosam.

Vidare är det viktigt att rollerna är tydliga och ansvarsfördelningen är välkänd. Här följer några arbetsuppgifter och ansvar som kan fördelas således

IT-enheten

- Hård- och mjukvara
- Reklamationer
- Registrering av hård- och mjukvara
- Felanmälan och kontakt med leverantör
- Tillhandahålla extra Chromebooks när sådan snabbt behöver bytas ut

Rektor och Ledningsgrupp

- Skapa förutsättningar för att arbeta med IKT utbildning/fortbildning
- Ställa krav på sin personal att de nya verktygen används
- Använda de nya verktygen själv för att föregå med gott exempel

- Ha höga förväntningar på sin personal och leda förändringsarbetet tydligt
- Underlätta för att personalen ska få hjälp snabbt vid problem med de nya verktygen
- Organisera och driva ett kollegialt lärande med samtalsledare och lärande samtal

IKT i Viken således lärspridare & IKT-pedagog

- Utbildning, fortbildning
- IKT-relaterade pedagogiska projekt
- Stödja IT-användningen för högre måluppfyllelse
- Strategier och policyfrågor

GSuite Administratör (minst en per skola + IKT-pedagog)

- Administrera elevers konton
- Administrera strukturen på GSuite
- Administrera tillgång och blockeringar för elever

Ekonomi

Vi avsätter 400 000 kr per år för att bygga upp vår digitala park. Satsningen kommer löpa under två års tid och kommer totalt att kosta ca 750 000 kr. Leasingkostnaden per enhet och månad är ca 100 kr. Fodral behövs till de enheter som tas med hem av eleverna och resterande behöver laddskåp i klassrummet. Hörlurar behöver också finnas tillgängliga och köps in av varje skola och är således inte med i denna beräkning. Antalet enheter för varje inköp är något högre än elevantalet för att vi ska kunna tillhandahålla enheter om problem uppstår. Här återkommer vi vilket som är mest ekonomiskt, antingen som ovan eller med försäkring.

Chromebook kostnad, leasing per år + ränta							
Steg	Årskurs	Termin	Vad och antal			Endast leasing + ränta	Kostnad/år
			Chromebook	Fodral	Laddskåp		
1	Åk 9-10	VT2020	100	100	0	120 000	132000
2	Åk 7-8	HT2020	147	147	0	176 400	194040
3	Åk 4-6	VT2021	215	0	20	258 000	318000
4	Åk F-3	HT2022	150	0	14	180 000	222000
Totalt						734 400	866040

Steg 1 kommer leasas inom en direktupphandling. Detta för att vi behöver enheter så fort som möjligt för åk 9 och deras nationella prov som genomförs digitalt i mars 2020. Resterande enheter kommer upphandlas i en större upphandling under våren 2020.

Inom 400 000 kronors ramen finns pengar avsatta för att starta upp GSuite och köpa de pedagogiska program som vi behöver till verksamheterna. Löpande kostnader är leasingkostnader och programkostnader i första hand. Detta kommer byggas ut varefter vi känner oss redo och efter behov.

Hård & mjukvara

Hårdvaran vi inför är den Chromebooken som motsvarar våra krav inom upphandlingen. Mjukvara är molntjänsten *Google for Education* så kallad *GSuite*. Eleverna kommer att kunna logga in på sin Chromebook och webbläsaren Chrome, lärare loggar in via webbläsaren Chrome för att komma åt GSuite och dess funktioner såsom:

- Google Drive
- Google Classroom
- Google Dokument
- Google Formulär
- Google Kalkylark

Alla personer inom BUA får ett GSuite-konto som är personligt med möjlighet till samarbete inom organisationen.

Vi kommer att blockera pornografiska och rasistiska sidor på nätet. För övrigt kommer internet vara öppet. Om en elev inte följer de regler vi sätter upp kan vi styra elevens fortsatta åtkomst.

Genomförande

Vi upphandlar enheterna i en upphandling genom avrop. Processen startar i december 2019. De enheter som finns ute i verksamheten idag kommer omfördelas till de som får vänta längst på Chromebooks i denna satsning. Vi kommer även att använda våra laptops leasingtiden ut och då framförallt i F-3 när 4-6 får sina Chromebooks.

Utbildningsplan

Eftersom vi kommer att införa Chromebooks i fyra olika steg kommer också utbildningen ges i fyra olika omgångar. Varje utbildning kommer att innehålla ca 5 träffar. Ett annat förslag är att utbildningen köps in av leverantör och kan då komma att se lite annorlunda ut än nedan.

Steg	När	Åk
1	VT20	Åk 9–10
2	HT20	Åk 7–8
3	VT21	Åk 4–6
4	VT22	Åk F-3

Utbildningen kommer innehålla:

- Chromebook, hur den fungerar
- GSuite och dess funktioner
- Formativ bedömning i GSuite
- Andra digitala verktyg som är bra att ha i ett klassrum som använder IKT i sin läroprocess
- Netikett och säkerhet

Några pedagoger kommer att bli administratör för sin skola och kommer få utbildning i Googles Administratörskonsol.

Förutom utbildning i hur enheten och molntjänster fungerar så fortsätter vårt arbete med att våra pedagoger ska bli adekvat digitalt kompetenta i sina ämnen de undervisar i. Vi kommer att göra fortbildningsinsatser på flera olika sätt under denna tid men också efter projektets slut.

LiKA ska genomföras för alla skolor för att kartlägga vårt behov av mer kompetens. Gusum skola och alla förskolor har redan genomfört LiKA.

Kommunikation

När vi inför digitala enheter och molntjänst krävs det att det finns information lättillgänglig för att underlätta för pedagoger och elever. Förutom utbildningsträffar för elever och pedagoger så skapar vi en hemsida, *IKT i Viken*, där både pedagoger, föräldrar och elever lätt kommer åt information. Den är under uppbyggnad och kommer att kopplas till både valdemarsvik.se, intranätet VIKNET och webbläsaren Chrome.

För varje steg i utbildningen kommer vi att ha en tydlig tidsplan. Likaså ska vi vara noga med att visa vart vi är i processen i de olika stegen för att vara så transparenta som möjligt. Tidsramen kommer kommuniceras när upphandling och GSuite är på plats.

Forskning, utvärdering och återkoppling

Forskning

Forskningen visar tydligt på att digitaliseringen kan vara till gagn för elevers måluppfyllelse och utveckling om de digitala verktygen används på rätt sätt så att lärandet effektiviseras (Skolverket, nr 2). Pedagogiken bottnar fortfarande i att eleverna ska vara delaktiga och arbeta tillsammans och att vi ska använda digitala enheter där de gör mest nytta. Pedagogens arbete tillsammans med eleven är avgörande. Att låta eleven jobba ensam vid sin enhet ofta kan istället försvåra lärandet.

Forskningen talar om *förändring av 1: a ordningen* (Skolverket, nr 3) vilket innebär att de digitala verktygen införs och eleverna byter penna och papper mot en dator vilket i sig inte kräver särskilt stor skillnad på undervisning eller ger bättre resultat. Det är ett steg i rätt riktning men det kommer inte räcka för det vi vill nå. Vi siktar istället mot det som forskningen kallar för *förändring av 2: a ordningen* vilket innebär att undervisningen sker på ett sätt som inte har varit möjligt utan digitaliseringen. Detta ställer andra krav på både ledare och pedagoger då vi nu går in i en förändringsprocess och utvecklingsfas.

Vidare pekar forskningen på att det är av största vikt att digitaliseringen finns i hela styrkedjan från politiker, ledning, personal och elever för att lyckas. Ledarskapet är en av de viktigaste framgångsfaktorerna enligt Åke Grönlund som säger att

digitaliseringen är en förändringsprocess och inte ett IT-projekt (Skolverket, nr 2). Våra rektorer får utbildning i Skolverkets modul *Leda digitalisering*.

Kollegialt lärande är ett begrepp som ofta används och det är en viktig del i skolutvecklingen enligt forskningen. (Skolverket, nr 1). Dock pekar forskningen på att vi behöver utveckla det kollegiala lärandet mot kollektivt lärande. Det förstnämnda innebär att pedagogerna arbetar med strukturerat samarbete för att tillägna sig kunskaper. Syftet är att utveckla lärarens förståelse för sin undervisning med hjälp av sina kollegor. Dock stannar utvecklingen inom den enskilde läraren (Skolverket, nr 1).

Därmed beskriver forskningen det kollektiva lärandet (Skolverket, nr 4) som än mer positivt då det syftar till att förutom individuell kunskap skapas även gemensamma handlingsmönster och strategier för hur hela gruppen ska kunna använda sin kompetens för att nå gruppens mål (Skolverket, nr 1). Detta steg skulle kunna gynna vår satsning, om denna förändringsprocess kopplas ihop med kollektivt lärande, lärande samtal och en gemensam syn för nya digitala arbetssätt kommer vi lyckas än bättre med digitaliseringen.

Likvärdigheten är också en stor del av denna satsning. För att eleverna ska kunna arbeta hemma, nå sina verktyg på ett enkelt och tillgängligt sätt så är det en förutsättning att eleverna (åk 7–9) ska kunna ta hem sitt digitala verktyg. Åk 4–6 kommer ha kvar sina enheter i skolan (till annat beslut tas) men har möjlighet att nå GSuite hemifrån och således allt sitt arbete och sina verktyg. Åk 7–9 har mer krävande arbeten att genomföra på sin fritid än vad elever i åk 4–6 har därav ökar behovet av att ta med sig enheten hem. Detta skapar även förutsättningar för tillgänglighet vilket i sin tur kan leda till mer kommunikation mellan pedagog och elev som gynnar elevens arbete (Skolverket, nr 3). Forskningen menar att kan vi öka likvärdigheten så kan vi också säkerställa utbildningen.

När vi startar tidigt med digitala verktyg (år F-3) så blir det inte längre en "skam" att använda verktyget eftersom alla har var sin enhet och eleven väljer själv vilka verktyg som passar hen. När elever får träna sig redan i förskoleklass så breddar man grunden för en god likvärdighet och att arbeta utifrån elevens behov. Precis som SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten) talar om att när den tillgängliga lärmiljön blir bredare skapar vi fler förutsättningar för lärande och elever får mindre behov av särskilt stöd i sin undervisning (se bild nedan).

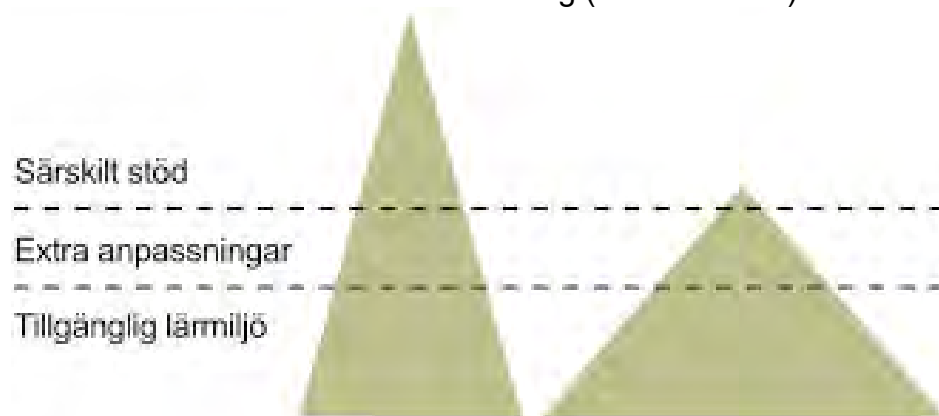

Bild: Spsm <https://www.spsm.se/stod/elevhalsa/arbeta-forebyggande-och-halsoframjande/>

Utvärdering

Utvärdering ska ske kontinuerligt genom att personal och elever får tycka till efter varje utbildningsträff men också genom enkäter och samtal en gång i mitten av terminen och en gång i slutet.

Återkoppling

Återkopplingen kommer att bli transparent på hemsidan och återkopplas till arbetslaget vid kommande träff.

Referenser

Skolverket nr 1. Agélii Genlott. A

https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/0-digitalisering/Alla%20skolformer/601-Leda-digitalisering/del_04/Material/Flik/Del_04_MomentA/Artiklar/ST1_SL_04_A_01_att_la_ra_en_digital_tid.docx

Skolverket nr 2. Grönlund. Å

https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/0-digitalisering/Alla%20skolformer/601-Leda-digitalisering/del_02/Material/Flik/Del_02_MomentA/Artiklar/ST1_SL_02_A_01_digital_isera.docx

Skolverket, nr 3.

<https://www.skolverket.se/download/18.b173ee8160557dd0b887e5/1516017604877/LaroplanGrundskolaForskoleklassFritidshem.pdf>

Digitalisering i skolan – möjligheter och utmaningar

<https://www.skolverket.se/getFile?file=3971>

Skolverket nr 4.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/kollegialt-larande---individutveckling-eller-skolutveckling>

Skolverket, nr 5

<https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/digitalisering/forskolan>

Sahlin. J

<http://josefsahlin.se/wp-content/uploads/Mojliga-motiv-till-digitalisering-i-undervisningen.pdf>

Bilaga 1

Inventeringslista

Bilaga 2

Regeringens nationella digitaliseringsstrategi

<https://www.regeringen.se/4a9d9a/contentassets/00b3d9118b0144f6bb95302f3e08d11c/nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolasendet.pdf>

Utbildningsdepartementet**Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet****Innehållsförteckning**

Moderniseringen av Sverige börjar i skolan	3
Strategins övergripande mål och fokusområden	4
Fokusområde 1: Digital kompetens för alla i skolväsendet	6
Delmål 1.1: Barn och elever ska i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens	6
Delmål 1.2: Förskolechefer, rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna	7
Delmål 1.3: Personal som arbetar med barn och elever ska ha kompetens att välja och använda ändamålsenliga digitala verktyg i utbildningen	8
Fokusområde 2: Likvärdig tillgång och användning	10
Delmål 2.1: Barn, elever och personal som arbetar med barn och elever ska ha tillgång till digitala verktyg utifrån sina behov och förutsättningar	10
Delmål 2.2: Det ska finnas ändamålsenlig infrastruktur samt teknisk och pedagogisk support i verksamheten	11
Delmål 2.3: De digitala lärresurser som används i undervisningen ska vara ändamålsenliga och medföra att teknikens möjligheter kan utnyttjas effektivt	11

Delmål 2.4: Digitaliseringen ska användas för att underlätta personalens arbetssituation i fråga om undervisning och administration.....	12
--	----

Fokusområde 3: Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter 14

Delmål 3.1: Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser	14
---	----

Delmål 3.2: Uppföljning av digitaliseringsarbetet i skolväsendet ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser	14
--	----

Moderniseringen av Sverige börjar i skolan

Digital kompetens är i grunden en demokratifråga. I skolan lär vi oss förstå världen för att kunna förändra den. Alla barn och elever behöver få förståelse för hur digitaliseringen påverkar världen och våra liv, hur programmering styr såväl det informationsflöde vi nås av som de verktyg vi använder, liksom att få kunskap om hur tekniken fungerar för att själv kunna tillämpa den.

Målet för regeringen är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.¹ Regeringen beslutade i maj 2017 om en samlad digitaliseringsstrategi som spänner över flera samhällsområden och ger en samlad vision för regeringens digitaliseringspolitik om ett hållbart digitaliserat Sverige.² Denna strategi ska ses som en del i en större helhet. Syftet med den övergripande strategin är att Sverige fortsatt ska vara ledande när det gäller digitalisering och vara digitalt kompetent. För detta spelar skolväsendet en central roll genom att ge möjlighet att utveckla förmågan att använda och skapa med digital teknik och förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling.

I den här strategin lägger regeringen grunden för det fortsatta arbetet att med hjälp av digitaliseringens potential höja såväl måluppfyllelsen som att öka likvärdigheten i skolväsendet. Strategin syftar till att alla barn och elever, unga som vuxna, ska få de kunskaper de behöver för livet och arbetslivet, vilket i förlängningen lägger grunden för den framtida kompetensförsörjningen. Det handlar om att identifiera nya lösningar som möjliggörs av digitalisering, bedöma dess relevans och sedan utveckla och använda de som är relevanta. Det handlar även om att ha en förmåga att driva och leda utveckling med stöd av digitalisering.

En studie från Statens medieråd visar att den generella tillgången till digitala verktyg och användningen av dem bland barn och unga skiljer sig åt utifrån kön, socioekonomisk bakgrund och andra demografiska variabler.³ Det är därför angeläget att alla barn och elever ges samma möjligheter att utveckla sin digitala kompetens. Detta understryker behovet av en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet som kan bidra till ett mer systematiskt och strategiskt arbete i hela skolväsendet och hos alla huvudmän.

¹ Prop. 2011/12:1, utgiftsområde 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87.

² Regeringskansliet, Näringsdepartementet, N2017/03643/D.

³ Statens Medieråd, 2015 Ungar & medier 2015: demografi - Fakta om hur barns och ungas medievanor påverkas av föräldrarnas härkomst, utbildning och inkomst,

Strategins övergripande mål och fokusområden

Det övergripande målet för strategin

För att barn och elever ska ges förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens och för att digitaliseringens potential för ökad måluppfyllelse och likvärdighet i skolväsendet ska realiseras krävs insatser av såväl de som verkar inom skolväsendet som av andra aktörer som på olika sätt kan bidra till arbetet. Det är av stor vikt att ge förutsättningar till berörda aktörer som exempelvis huvudmän och organisationer men även involvera berörda i näringslivet, civilsamhället och akademien, att bidra och interagera i moderniseringsarbetet genom att kontinuerligt utforska och tillämpa nya digitala möjligheter. För att skapa förutsättningar för att alla ska känna ansvar och engagemang för att driva utvecklingen – och för att stimulera samarbete – är det relevant med en samlad vision och gemensamma målsättningar för hela skolväsendet. Regeringens övergripande mål för den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet är att *det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.*

Samverkan och fokusområden

För att nå det övergripande målet för strategin är det nödvändigt att digitaliseringens möjligheter används inom rätt områden och på rätt sätt. Ett fokus på kostnadseffektivitet är nödvändigt för att åstadkomma den utveckling som behövs utan att andra centrala områden inom skolan ska behöva stå tillbaka. Det är därför betydelsefullt med samverkan mellan staten och huvudmännen, men även med de som tillhandahåller digitala verktyg och lärresurser samt kompetensutveckling och stöd. En god beställarkompetens samt kompetens hos personal som arbetar med barn och elever, förskolechefer, rektorer och huvudmän att använda de digitala möjligheterna på rätt sätt i utbildningen är också centrala. Det är även viktigt med samordning och samarbete kring standarder och gemensamma digitala lösningar inom skolväsendet samt med berörda parter inom offentlig förvaltning och näringsliv. På så vis kan dubbelarbete undvikas och det kan säkerställas att olika system kan fungera tillsammans och kommunicera med varandra (interoperabilitet). Det kan också skapa förutsättningar för huvudmän med begränsade utvecklingsresurser att ta del av befintliga lösningar. Statens skolverk kommer i sitt fortsatta arbete med insatser inom ramen för de uppdrag och det arbete som rör

digitaliseringen av skolväsendet att involvera relevanta aktörer, såsom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I syfte att realisera de övergripande målen i strategin och i förlängningen regeringens vision för skolväsendet kommer regeringen att tillsammans med SKL bryta ned strategins delmål till initiativ och aktiviteter.

Strategin innehåller tre fokusområden för de åtgärder som sammantaget ska leda till att det övergripande målet för strategin uppnås. Varje fokusområde innefattar ett mål och flera delmål som ska uppnås till 2022. De tre fokusområdena är:

- Digital kompetens för alla i skolväsendet
- Likvärdig tillgång och användning
- Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter

Fokusområde 1: Digital kompetens för alla i skolväsendet

Mål: Alla barn och elever ska utveckla en adekvat digital kompetens. Det ska finnas en digital likvärdighet i det svenska skolväsendet.

Delmål 1: Barn och elever ska i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens.

Delmål 2: Förskolechefer, rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna.

Delmål 3: Personal som arbetar med barn och elever ska ha kompetens att välja och använda ändamålsenliga digitala verktyg i utbildningen.

Delmål 1.1: Barn och elever ska i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens

Utbildning i skolväsendet ska bidra till att barn och elever utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla barn och elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik, vilket också blir alltmer avgörande för det kommande arbetslivet. Barn och elever ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker och för att kunna värdera information. Det handlar bland annat om att utveckla elevernas medie- och informationskunnighet dvs. kunskap och förmåga att finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och kontexter. En annan aspekt är att förstå hur digital teknik kan användas, och att få tekniska kunskaper att själv kunna skapa verktyg och lösningar med hjälp av den digitala tekniken. Det kan t.ex. handla om programmeringskunskap.

Digitaliseringen är en pågående process. De förmågor och kunskaper som kan sägas utgöra digital kompetens i dag är nödvändigtvis inte tillräckliga för att utgöra digital kompetens om några år. Barn och elever bör så långt det är möjligt få med sig de förmågor som behövs för att kontinuerligt kunna uppdatera och utveckla sin digitala kompetens. Digitaliseringskommissionen (N 2012:04) har definierat innebörden av digital kompetens som i vilken utsträckning en individ är förtrogen med digitala verktyg och tjänster samt har förmåga att följa med i den digitala utvecklingen och dess påverkan på ens liv.⁴

⁴ Gör Sverige i framtiden – digital kompetens (SOU 2015:28)

I strategin används därför uttrycket adekvat digital kompetens för att tydliggöra att den digitala kompetensen förändras över tid i takt med utvecklandet av såväl användande som verktyg. Uttrycket adekvat digital kompetens används även för att markera att det inte är möjligt att precisera en absolut nivå för digital kompetens då den successivt behöver utvecklas utifrån samhällets krav och barns och elevers förutsättningar.

För att begreppet adekvat digital kompetens ska få relevant innebörd behöver det konkretiseras utifrån styrdokumentet. Därför behöver styrdokumentet i alla delar av skolväsendet innefatta de kunskaper och förmågor som efterfrågas vid fortsatt utbildning, på arbetsmarknaden och som förutsätts för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Konkretiseringen av styrdokumentet i undervisningen och utbildningen i övrigt måste följa med den tekniska och digitala utvecklingen. Det är av vikt att digitaliseringens möjligheter används som ett sätt att nå de mål som framgår av styrdokumentet. Detta är både en fråga om likvärdighet och kvalitet.

Digitaliseringskommissionen har pekat på att ökade inslag av it i undervisningen främjar flickors intresse för it och på sikt bidrar till att minska snedrekryteringen till högre utbildningar med it-inriktning.⁵ Inkluderandet av ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med digitalisering har därmed betydelse för möjligheten att nå det jämställdhetspolitiska målet om jämställd utbildning.⁶ I arbetet med digitaliseringen är det därför viktigt med ett jämställdhetsperspektiv för att tillgodose att alla barn och elever ges samma förutsättningar och möjligheter.

Delmål 1.2: Förskolechefer, rektorer och huvudmän ska ha förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete i verksamheterna

En lyckad integration av it i verksamheten ställer stora krav på strategiskt ledarskap. För detta är det viktigt att förskolechefer, rektorer och huvudmän har den digitala kompetens som krävs för att leda och ge personalen stöd i det digitala utvecklingsarbetet. Det är också viktigt att kunna identifiera och bedöma relevansen av nya lösningar som möjliggörs av digitalisering och utveckla användningen av dessa, med det följer en adekvat beställarkompetens. Arbetet måste ske utifrån barn och elevers olika behov och förutsättningar så att digitaliseringen möjligheter kan bidra till förbättrade kunskapsresultat och ökad måluppfyllelse.

⁵ En digital agenda i människans tjänst – en ljusnande framtid kan bli vår (SOU 2014:13)

⁶ Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid (skr. 2016/17:10)

Delmål 1.3: Personal som arbetar med barn och elever ska ha kompetens att välja och använda ändamålsenliga digitala verktyg i utbildningen

Riksdagen har i en översiktsrapport beskrivit svårigheterna att mäta resultat i form av förbättrade studieprestationer, men konstaterar att det finns studier som visar positiva effekter på undervisning och lärande i skolan med användningen av digitala verktyg.⁷

Både riksdagen och Digitaliseringskommissionen anger att framgångsfaktorer är lärarens digitala kompetens, förmåga att leda skolarbetet, integrera digitala verktyg och resurser i undervisningen och ge eleverna tydliga men uppnåbara utmaningar.⁸ Detta förutsätter att förskollärare, lärare och annan personal är förtrodda med att använda digitala verktyg och kan välja digitala läresurser utifrån bedömningar av det pedagogiska värdet och utifrån barn och elevers olika behov och förutsättningar. Utan tillräcklig kompetens kan användandet av digitala verktyg och digitala läresurser leda till att dessa används felaktigt och får då en negativ inverkan på elevers studiero. Att det finns risk för stress och distraktioner är även något som riksdagens översiktsrapport konstaterar.⁹ Med digitala läresurser avses allt material som är digitalt och till nytta i undervisning och lärande. Det är viktigt att personer som ska arbeta med barn och elever ges möjlighet att utveckla digital kompetens både under sin utbildning men även genom den kompetensutveckling som de deltar i under sin anställning. För att barn och elever ska utvecklas så långt som möjligt är det även av vikt med ett bra samarbete mellan personal som arbetar med barn och elever och skolbiblioteket. Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift att fylla när det gäller att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning och källkritik. Förskolechefer, rektorer och huvudmän behöver därför skapa förutsättningar för personalens kompetensutveckling så att eleverna ges möjligheter att stärka dessa kompetenser även i arbetet med digitala verktyg.

För att kunna utbilda ansvarsfulla internetanvändare är det även viktigt att förskollärare, lärare och annan personal har kännedom om vad som gäller upphovsrättsligt när man i undervisningen visar material från digitala källor, men även i frågor som rör personlig integritet.

⁷ Digitaliseringen i skolan – dess påverkan på kvalitet, likvärdighet och resultat i utbildningen, rapport från riksdagen, 2015/16:RFR18

⁸ Digitaliseringen i skolan – dess påverkan på kvalitet, likvärdighet och resultat i utbildningen, rapport från riksdagen, 2015/16:RFR18

⁹ Digitaliseringen i skolan – dess påverkan på kvalitet, likvärdighet och resultat i utbildningen, rapport från riksdagen, 2015/16:RFR18

När det gäller arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling är det viktigt att personal som arbetar med barn och elever har en förståelse för nätkränkningar och verktyg för att motverka dessa inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.

Fokusområde 2: Likvärdig tillgång och användning

Mål: Barn, elever och personal ska ha god och likvärdig tillgång till digitala verktyg och resurser i syfte att förbättra utbildningen och effektivisera verksamheten

Delmål 1: Barn, elever och personal som arbetar med barn och elever ska ha tillgång till digitala verktyg utifrån sina behov och förutsättningar.

Delmål 2: Det ska finnas ändamålsenlig infrastruktur samt teknisk och pedagogisk support i verksamheten.

Delmål 3: De digitala lärresurser som används i undervisningen ska vara ändamålsenliga och medföra att teknikens möjligheter kan utnyttjas effektivt.

Delmål 4: Digitaliseringen ska användas för att underlätta personalens arbetssituation i fråga om undervisning och administration.

Delmål 2.1: Barn, elever och personal som arbetar med barn och elever ska ha tillgång till digitala verktyg utifrån sina behov och förutsättningar

Med tanke på de krav som ställs på personal i skolväsendet som arbetar med barn och elever att kunna hantera digital teknik i undervisning och administration, är det viktigt att denna personal har god tillgång till digitala verktyg.

För barn i förskolan bör tillgången till digitala verktyg vara sådan att de kan användas i den pedagogiska verksamheten när det är lämpligt. Detta innebär inte att varje barn måste ha tillgång till ett digitalt verktyg, tvärtom är det oftast en fördel att barnen använder digitala verktyg tillsammans eller med en förskollärare eller annan personal.

Elevernas skolrelaterade arbete begränsas inte till den tid eleverna befinner sig i skolans lokaler, vilket blir tydligare högre upp i årskurserna. Stor del av undervisningen utgår från tillgång till digitala resurser och mer arbete utförs med digitala verktyg. Det är därför viktigt att elever i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola och i motsvarande skolformer har god tillgång till digitala verktyg. Undersökningar genomförda av Statens medieråd visar att den generella tillgången till digitala verktyg och användningen av dem bland barn och unga skiljer sig åt utifrån socioekonomisk bakgrund och andra demografiska variabler. Detta understryker betydelsen av att skolväsendet ger alla barn och elever likvärdiga förutsättningar att använda digitala verktyg och att utveckla sin digitala kompetens.¹⁰

¹⁰ Statens Medieråd, 2015 Ungar & medier 2015: demografi – Fakta om hur barns och ungas medievanor påverkas av föräldrarnas härkomst, utbildning och inkomst.

Inom vuxenutbildningen skiljer sig förutsättningarna och kraven tydligt från övriga skolformer. Huvudmännen behöver här säkerställa en lämplig tillgång till digitala verktyg.

Undervisningen i skolväsendet ska vara tillgänglig för alla. Anpassade och fungerande verktyg utifrån olika behov och förutsättningar ska vara tillgängliga där de behövs, vilket ställer krav på bl.a. ett funktionshinderperspektiv. Barn och elever och personal behöver tillgång till ändamålsenliga och tillgängliga digitala verktyg utifrån verksamhetens behov. För att digitaliseringen ska få genomslag är det viktigt att huvudmännen förhåller sig aktiva till utvecklingen och t.ex. utarbetar lokala strategier som knyter an till nationella strategier och mål.

Delmål 2.2: Det ska finnas ändamålsenlig infrastruktur samt teknisk och pedagogisk support i verksamheten

Tekniken får inte utgöra ett hinder för en god utbildning. Stödfunktioner måste finnas tillgängliga för att säkerställa avbrottsfria uppkopplingar och att digitala verktyg och övrig it-utrustning fungerar så att undervisningen kan bedrivas utan teknikrelaterade störningar. Förutom tillgång till ändamålsenlig infrastruktur såsom bredband och hårdvara behöver det säkerställas att olika system kan fungera tillsammans och kommunicera med varandra (interoperabilitet). Samordning och samarbete är viktigt för att åstadkomma fungerande infrastruktur för smidig tillgång till och användning av digitala lärresurser. Det är viktigt att huvudmännen säkerställer att det utöver tillgång till digitala verktyg finns en ändamålsenlig och fungerande infrastruktur för användandet av digitala lärresurser men även skoladministrativa systemlösningar. Det är viktigt att det lokalt säkerställs ändamålsenlig infrastruktur när det gäller tillgång till trådlöst nät, tillräcklig bredbandskapacitet och tillgång till annan relevant utrustning, men även tillgång till pedagogiskt support.

Delmål 2.3: De digitala lärresurser som används i undervisningen ska vara ändamålsenliga och medföra att teknikens möjligheter kan utnyttjas effektivt

I undervisningen krävs inte bara tillgång till digitala verktyg utan både kompetens att välja rätt verktyg och att kunna använda dem. Det krävs också tillgång till resurser och metoder som utvecklats för eller anpassats till arbete i en digital miljö. Digitala lärresurser och dess användning i undervisningen kan utveckla undervisningen och bidra till barn och elevers kunskapsinhämtning. Genom att undervisningen varieras kan det leda till ökad motivation

och ökat engagemang hos barn och elever. Förskollärare, lärare och annan personal kan också genom digitaliseringen ges effektiva verktyg för att följa upp enskilda barn och elevers kunskapsinhämtning. Digitaliseringen ger ökade möjligheter för förskollärare, lärare, förskolechefer, rektorer och huvudmän att skapa och sprida digitala lärresurser. Det är därför viktigt att det utvecklas och finns tillgång till digitala lärresurser av hög pedagogisk, interaktiv, visuell och vetenskaplig kvalitet och som uppfyller ställda tillgänglighetskrav. Det är även centralt att det finns kompetens att avgöra när och hur, samt vilka, digitala verktyg som ska användas i utbildningen.

Delmål 2.4: Digitaliseringen ska användas för att underlätta personalens arbetssituation i fråga om undervisning och administration

Genom digitaliseringen kan verktyg och metoder utvecklas som underlättar personalens administration samt planering, genomförande, uppföljning och utvärdering av undervisningen. Digitaliseringens potential i det här avseendet måste realiseras. Arbetsmiljöer med exempelvis dåligt fungerande digitala verktyg, systemlösningar eller uppkoppling riskerar att leda till ökad administrativ börda för förskollärare, lärare och annan personal såväl som för förskolechefer och rektorer. Det riskerar även att ta värdefull tid från deras huvudsakliga uppdrag. De digitala lösningar som införs i verksamheterna bör vara användarvänliga och göra arbetet mer effektivt. Innehåll och metoder bör vara utvecklade för och anpassade till arbete i en digital miljö. En annan viktig komponent är tillgången till ändamålsenliga digitala verktyg för att följa barn och elevers utveckling och för analys av undervisningen i syfte att förbättra denna. Rätt använd kan digitalisering underlätta för elever, personal som arbetar med barn och elever och barn och elevers vårdnadshavare att hålla sig informerad om barnets eller elevens utveckling. Digitalisering kan även hjälpa till att identifiera vilka moment som behöver ges särskild uppmärksamhet. Digitala verktyg och resurser ger även ökade möjligheter för kompetensutveckling av personal i skolväsendet.

Informationsförsörjning i form av exempelvis ökad tillgång till data skapar möjligheter att använda information för att förbättra och effektivisera utbildning och administration. Digital och tillgänglig forskning ökar möjligheten för personal som arbetar med barn och elever, förskolechefer, rektor och huvudmän att använda den senaste forskningen och stärka den vetenskapliga grunden för skolväsendet. Digitaliseringen erbjuder också nya möjligheter till flexibla möten mellan personal som arbetar med barn och elever men även mellan barn och elever och personal. Ett exempel är fjärrundervisning där en

elev eller flera elever kan få undervisning av lärare som befinner sig på annan plats. Distansundervisning förändrar villkoren ytterligare, genom att erbjuda möten mellan dessa grupper som vare sig är samtidiga eller på samma plats.

Fokusområde 3: Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter

Mål: Forskning och uppföljning som stödjer utveckling av verksamheter och insatser ska genomföras med syfte att bidra till ökad måluppfyllelse och utvecklad digital kompetens.

Delmål 1: Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisningen och lärande ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser.

Delmål 2: Uppföljning av digitaliseringsarbetet i skolväsendet ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser.

Delmål 3.1: Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser

Hur digitala verktyg kan bidra till ökad måluppfyllelse är ett område som är relativt lite beforskat. Den nuvarande kunskapen vilar i stor utsträckning på mindre studier eller erfarenheter gjorda i praktiken. För att digitaliseringens möjligheter ska kunna bidra till ökad måluppfyllelse, likvärdighet och jämställdhet i skolväsendet är det betydelsefullt med forskning som grund för att kunna utveckla såväl verksamhet som insatser.

Delmål 3.2: Uppföljning av digitaliseringsarbetet i skolväsendet ska genomföras och stödja utveckling av verksamheter och insatser

Det är viktigt att följa hur den digitala kompetensen hos barn och elever, personal som arbetar med barn och elever, förskolechefer och rektorer utvecklas. Det är även viktigt att följa utvecklingen kring tillgången till och användningen av digitala verktyg i skolväsendet. Detta ska sättas i relation till digitaliseringens utveckling och behoven som medföljer. Det är avgörande att få denna bild av utvecklingen, inte minst i relation till de satsningar som regeringen och andra aktörer genomför för att kunna ändra och utöka vidtagna åtgärder. Det är även viktigt att arbetet i de egna verksamheterna följs upp lokalt. Genom uppföljning skapas förutsättningar för att öka kunskaperna om hur den digitala kompetensen i skolväsendet utvecklas och i termer av förmåga att driva och leda utveckling med stöd av digitalisering.

Kolumn1	Kolumn2	Kolumn3	Kolumn4	Kolumn5	Kolumn6	Kolumn7	Kolumn8	Kolumn9	Kolumn10	Kolumn11	Kolumn12	Kolumn13	
Sammanställning													Kolumn1
	Laptops elev	Laptops pedagog	Stationär dator	iPads	Smart-boards		Dokument-kamera	SmartTV	TV	Urgamla laptops	Projektor	Block Rocker	Film-kamera
Skolor													
Gusum	34	15	10	18	10		1	1		17			
Ringarum	73	21	0	24	7								
Sörby	54	20	0	21	6								
Vammar	56	34	?	72	18	52 på papper + troligtvis 20 hos Daniel							52 på papper + troligtvis 20 hos Daniel
Förskolor													
Loviseberg hela					2				2		3	1	1
Korallen Snäckan		6		5		5 ipad varav 4 äldre					1		5 ipad varav 4 äldre
Pärulan		1		1									
Tärnan Krabban													
Näckrosen		6	1	7		äldre							äldre
Tegel- byggnaden		8		9		7 varav 4 gamla kanske 1 till som fanns med på en annan lista.							7 varav 4 gamla kanske 1 till som fanns med på en annan lista.
Gryt		2		0	1	3 stulna ipads							3 stulna ipads
Blixten Låset													
Kulnålen		6		6		6 varav 3 äldre					1		6 varav 3 äldre
Stjärnskottet		2		4									
Solen		2		4		4 varav 2 äldre							4 varav 2 äldre
Stjärnan		2		4		4 varav 2 äldre							4 varav 2 äldre
Summa skola	217	90	10	135	41		1	1	0	17	0	0	0
Summa förskola	0	35	1	40	3		0	0	2	0	5	1	1

Kolumn1	Kolumn2	Antal lapto	Antal ipad
Antal barn förskola	282	0	7,05
Antal elever fsk-9	731	3,37	5,41

(17)

Nämnd.2019.5

Delegationsbeslut

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

§

Redovisning av protokoll

Ärendebeskrivning

Föreligger redovisning av Socialt myndighetsutskotts protokoll från
2019-12-03

Kommunstyrelsens beslut

1. Protokollen läggs till handlingarna.

Delegationsbeslut 20191118-20191215

Med stöd av gällande delegationsbestämmelser anmäles:

12-12	Avlösare i hemmet
22-25	Boendestöd
7-7	Dagverksamhet
378-418	Hjälp i hemmet
8-8	Hjälp i hemmet särskilt boende
140-149	Korttidsvård
42-47	LSS-beslut
80-90	Matdistribution
40-41	Särskilt boende
100-114	Trygghetslarm
1329-1482	IFO-beslut
874-906	Avgiftsbeslut

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Sven Stengard

0123-191 24

sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut upplåning 15 mnkr

Delegationsbeslut

1. Valdemarsviks kommun nyupplånar 15 mnkr hos Kommuninvest 2019-12-16.

Ärendebeskrivning

På grund av minskande likviditet, nyupplånar Valdemarsviks kommun 15 mnkr 2019-12-16 hos Kommuninvest till en fast ränta på 0,52% och en löptid på 4,8 år.

Kommunens nyupplåningsram för 2019 uppgår till 90 mnkr. I juni upplånades 50 mnkr, till största delen för att täcka beslutad försäkringslösning av pensionsskulden.

Beslut om upplåning har fattats med stöd av nedanstående beslut:

- KF § 134, 2018-12-17, "Mål och Budget 2019 – 2021"
- KF § 15, 2019-01-28, "Kommunens låneramar 2019"
- KS § 100, 2019-05-06, "Delegationsordning"
- KF § 5, 2005-02-28, "Finanspolicy"

Efter att denna upplåning är genomförd har Valdemarsviks kommun en extern upplåning hos Kommuninvest på 192,8 mnkr. Detta är fördelat på tio olika lån med en genomsnittlig ränta på 0,7%. Den genomsnittliga räntebindningstiden uppgår till 2,8 år och den genomsnittliga kapitalbindningstiden till 3,05 år.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Sven Stengard
Ekonomichef

(18)

Nämnd.2019.6

Meddelanden

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

Kommunstyrelsen

Meddelanden

Nya rapporter från Centrum för kommunstrategiska studier (CKS)

1. Perspektiv på integration och etableringar
2. Att leda för både produktion och innovation i kommuner
3. Inriktning för verksamheten 2019-2021

MBN § 195

M-MBN.2019.24

Initierare

Valdemarsviks kommun
Miljö- och byggnämnden

615 80 VALDEMARSVIK

Ärende

Verksamhetsplan 2020

Miljö- och byggnämndens beslut

1. **Att ställa sig bakom miljökontorets verksamhetsplan och att uppmana kommunstyrelsen att anta miljökontorets verksamhetsplan för 2020.**

Ärendebeskrivning

Enligt miljöbalken, livsmedelslagen och förvaltningslagen ska miljökontorets verksamhetsplan innehållande tillsynsplan tillika kontrollplan antas av den nämnd som fastställer miljökontorets budget. I Valdemarsviks kommun är det kommunstyrelsen som beslutar miljökontorets budget. Med anledning av detta bör det också vara kommunstyrelsen som antar denna, även om det är miljö- och byggnämnden som ansvarar för verksamheten.

Verksamhetsplanen ska fungera som ett verktyg för miljöchef och medarbetare för att beskriva hur verksamheten planerar att verkställa nämndens uppdrag. I planen ska anges hur mål och uppdrag följs upp och rapporteras. Verksamhetsplanen kan jämföras med en aktivitetsplan.

Miljökontoret planerar att genomföra ett antal tillsynsprojekt under 2020. Avloppsinventeringen kommer att fortsätta, likaså kommer uppföljning av tidigare års inventering att göras. Inom området hälsoskydd kommer tillsynsprojekt riktade mot campingar och servicehus, boenden (äldreboenden, gruppboenden m.m) att genomföra. Syftet med dessa tillsynsinsatser är att kontrollera hur verksamheterna följer aktuell lagstiftning vad gäller skydd av människors hälsa.

Inom området lantbruk och miljöfarlig verksamhet kommer tillsynen fokusera på bland annat hästgårdar och växtodlingsgårdar. Därutöver kommer livsmedelsenheten att arbeta med projekt med fokus på provtagning av PAH på rökerier, kontroll av kebabhantering och redighet och mikrobiologiska kriterier i butik. Uppdatering av objektskatalogen inom naturvårdsområdet kommer att gå in i nästa fas.

Beslutsunderlag

Miljökontorets verksamhetsplan för 2020

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerare

(19)

Nämnd.2019.7

Frågor

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....

(20)

Nämnd.2019.12

Avslutning av sammanträde

Kommunstyrelsens beslut

1. XXXXXXXXXXXXXXXXX

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

XXXXX

Justerare

.....

.....